Regler for internasjonale konkurranser RIK

www.nkk.no

Gjeldende fra 01.05.2025

Låst for revidering til 31.12.2029

Norsk Kennel Klub

HUNDEEIERNES ORGANISASJON

INNHOLDSFORTEGNELSE:

1. FELLESBESTEMMELSER 2

1.1. Arrangement 2

1.2. Søknader 2

1.3. Prøvedokumenter 2

1.4. Ledelse av prøven 2

1.5. Dommere 3

1.6. Avlysning av prøven 3

1.7. Godkjenning av prøveresultatene 4

1.8. Deltakelse 4

1.9. Påmelding 5

1.10. Doping – Kunsting stimulering 5

1.11. Deltakerbegrensning 5

1.12. Prøvedeltakers plikter og ansvar 5

1.13. Forseelser 6

1.14. Dispensasjon 7

2. INSTRUKS FOR NKKs REPRESENTANT VED INTERNASJONAL PRØVE 8

3. INSTRUKS FOR PRØVELEDER 8

4. SÆRSKILTE BESTEMMELSER Gr. C 9

5. RIK REGELVERKET 10

Forord 10

Generelle forkortelser 11

Regelverkets gyldighet 11

GENERELT 11

Prøvesesongen 12

Prøvens gjennomføring/prøveleder (PL) 12

Dommeren 13

Utstyr og klær til deltakere 14

Prøvedeltakere 14

Sporleggere 14

Adgangsbestemmelser 15

Antidoping- og vaksinasjon 16

Tilgjengelighet 16

Prøvens start og slutt 17

Funksjonshemmede deltakere på prøven 17

Halsbånd/line 17

Ansvar 17

Seiersseremoni og premieutdeling 17

Resultatbok *18*
Verbale kommandoer *18*
Internasjonale regler/spesielle regler *19*
FCI verdens-/europamesterskap *19*
Disiplinære rettigheter *19*
Avbrudd *20*
Vesentest *20*
Skuddfasthet *22*
Predikattildeling *22*

FERDSELSPRØVEN MED VESENTEST (FP-BH/VT) **24**
Generelt *24*
Del A - Lydighetsdelen *24*
Generelle bestemmelser *24*
Del B - Ferdselsdelen *28*
Generell informasjon *28*

LYDIGHETSPRØVE - IBgH 1-3 ..... **30**
Særtrekk i IBGH 1 – 3 ..... *30*
Spesielle forutsetninger IBGH 3 ..... *30*
Generelle bestemmelser *31*
Beskrivelse av øvelsene *35*

RIK PRØVENE - IGP 1-3 ..... **41**
Gruppe A – Sporarbeid generelle regler *42*
Gruppe B – Lydighet *50*
Gruppe C – Figurantarbeid *62*
Generelle bestemmelser *62*
Regler for figurantarbeid *75*

ØVRIGE PRØVER **79**

IGP SporhundPRØVER **80**
Spormaler *87*
Vinkler *88*

UTHOLDENHETSPRØVE (UHP) **90**

MÅL og SKISSER **92**

ORD OG UTTRYKK **94**

FORMÅL: Prøver og konkurranser skal tjene to formål.
- Avlsprøve og kartlegge hundens bruksegenskaper
- Tjene avlsarbeidet

Vurdere om hunden er egnet til sitt bruk (sport/avl). Gjennom avleggelse av prøve opprettholde og forbedre sunnhet og arbeidsdyktighet fra generasjon til generasjon for brukshundavlen. En prøve gjelder også som bevis på avlsdyktighet.

1. FELLESBESTEMMELSER

Innledning: Dette gjelder alle sporter under Sportshundkomiteen. Sportene våre er svært forskjellige, eventuelle avvik vil fremkomme av gjeldende regelverk for den enkelte sport.

1.1. ARRANGEMENT

1.1.1 Generelt

Prøven kan arrangeres av Norsk Kennel Klub (NKK), klubb/forbund som er medlem av NKK eller tilsluttet forbund som er medlem av NKK, klubb/forbund som har samarbeidsavtale med NKK eller sammenslutninger av disse.

Arrangør er økonomisk, faglig og juridisk ansvarlig for prøven.
Arrangør skal foreta stikkprøvekontroll av id/chip og vaksinasjonskort.

Arrangør og deltakere må overholde *«NKKs retningslinjer for publisering av bilder og film gjeldende for arrangører, deltakere og besøkende på NKKs arrangementer»*.

1.2. SØKNADER

Søknad om å arrangere prøve sendes til NKK, på angitt måte, innen gjeldende frister. Arrangøren står fritt til å velge hvilke(n) klasse(r) man ønsker å arrangere. Arrangør kan velge å arrangere flere konkurranser i hver gren/klasse. Klassene man ønsker å arrangere skal fremgå av søknaden.

1.3. PRØVEDOKUMENTER

Senest 4 uker etter prøven sender arrangøren til NKK:

*Rapport fra NKKs representant
*Rapport fra prøvens leder
*Oppgjørsskjema
*Resultatliste, hvor dette benyttes

På bakgrunn av mottatt deltakerinformasjon fra arrangørklubben vil NKK fakturere arrangøren for aktivitetsavgift.

1.4. LEDELSE AV PRØVEN

- **Prøveleder**

Arrangøren oppnevner prøvens leder(e), som er prøvens høyeste tekniske myndighet. Ved delt ledelse skal ansvarsområde fremgå.

- **NKK representant**

Dommer/hoveddommer er NKKs representant. Oppgaven kan deles av flere dommere ved lange prøver (må fremgå tydelig av innsendte papirer). Ved godkjenning av utenlandske dommere anser man disse også som kvalifisert til å være NKKs representant.

Prøvens leder og NKKs representant kan ikke være samme person. Det skal alltid være en NKK representant til stede under prøven.
NKKs representants myndighet og plikter kommer frem av egen instruks (se pkt. 3).

Eventuelle problemer eller tvilsspørsmål, behandles og avgjøres av den myndighet spørsmålet sorteres under. Prøvens leder og NKKs representant kan når som helst gripe inn hvor de måtte anse dette nødvendig innenfor eget myndighetsområde. På dommerens subjektive skjønn og arbeid kan de imidlertid ikke influere.

- **Prøvens funksjonærer**
  Prøven funksjonærer skal motta sine instrukser fra prøvens leder, og utføre oppgaven på en forsvarlig måte, slik at prøven kan gå etter det fastsatte program.

- **Dyrevelferdskontrollør**
  Arrangør oppnevner en dyrevelferdskontrollør jf. *«Forskrift om velferd for hest og hund i konkurranser»* bestemmelser. Nødvendig informasjon og skjema finner man på www.nkk.no.

Hundefører skal under prøven følge dyrevelferdskontrollør, prøveleder og dommers anvisninger. Ønsker vedkommende å avbryte prøven skal dette meddeles dommer.

1.5. DOMMERE
Oppnevnelse av dommere
Arrangøren forespør og oppnevner dommere så snart prøven er terminfestet. Det skal kun benyttes dommere med autorisasjon for prøvetypen.

Dersom det skal benyttes utenlandske dommere, må oppgave over disse sendes til NKK senest 4 uker før prøven for klarering.

Dommer, dommerelev eller dommeraspirant kan ikke bedømme:
- hund i eget eie,
- hund vedkommende har eid/vært medeier i, eller solgt i løpet av de siste 6 måneder,
- hund som eies av nærmeste familie (ektefelle, foreldre, søsken eller barn. Inkluderer også hustandsmedlemmer).

Agility er unntatt for punktene over, med unntak fra hund der man selv står som eier.

1.6. AVLYSNING AV PRØVEN
Prøver som er lagt inn i terminlisten skal avholdes med mindre spesielle forhold tilsier noe annet, eks. få påmeldte, uvær, sykdomsforfall dommer e.l. Dette avgjøres av prøvens leder i samråd med NKKs representant.

Avlysning av prøver pga. ingen eller så få påmeldte slik at fellesøvelser ikke kan gjennomføres i henhold til reglene, tas til etterretning, men arrangør må i slike tilfelle uoppfordret sende Norsk Kennel Klub informasjon om bakgrunnen for avlysningen.
Inviterte dommere og evt. påmeldte deltakere må varsles om det inntrufne og arrangør må sørge for at alle formelle forhold ordnes opp på forsvarlig måte.

1.7. GODKJENNING AV PRØVERESULTATENE

Dersom arrangementet er gjennomført i henhold til regelverket og aktivitetsavgiften er betalt skal prøven anerkjennes av NKK. Resultatene publiseres når prøven er anerkjent.

1.8. DELTAKELSE

1.8.1 Hunder

Det enkelte regelverk angir hvor gammel hunden må være for å kunne delta.
Rett til å delta har hunder som er registrert i NKK eller register anerkjent av NKK.
Utenlandsk hund som oppholder seg i Norge, og som eies/deleies av person bosatt i Norge, skal omregistreres til NKKs register før påmelding. Ved all omregistrering beholdes og benyttes det opprinnelige reg.nr., men det utstedes ett NKK eierbevis som også dokumenterer og bekrefter at omregistrering er foretatt.

NOX-registrerte hunder kan delta der prøvens regelverk tillater det, dog med de begrensninger som fremkommer av samme regelverk.

Alle hunder må være ID-merket for å delta på terminfestede arrangementer (utstillinger, prøver, mentaltester osv.) i Norge. ID-merkingen må være utført før påmelding til arrangementet.

I henhold til Mattilsynets forskrift nr. 614 er det forbudt å starte med hund som har fått øre og /eller hale kupert. Hunder (av tidligere kuperingsraser) som av veterinærmedisinske årsaker har amputert hale, kan etter søknad til NKK delta dersom det fremlegges veterinærattest med begrunnelse for inngrepet. Attesten må inneholde hundens reg.nr., stambokførte navn og ID-nummer.

Hunder med amputert hale kan starte dersom NKK har utstedt startbevis. Naturlig stumphale kan delta: Det vises til NKUs til enhver tid gjeldende liste over raser med naturlig stumphale.

1.8.1 Helsestatus

Hunden må være vaksinert etter de til enhver tid gjeldende regler for vaksinering, se NKKs vaksinasjonsregler. Vaksinasjonsattest utstedt av veterinær må medbringes til prøven og fremvises på oppfordring til arrangør.

Hund kan ikke delta dersom:

- den har kliniske symptomer på sykdom,
- den har utøy,
- den er blind og/eller døv,
- drektig tispe kan ikke delta på prøve senere enn 33 dager etter første paring eller har valper under 56 dager

Hunder som stilles på prøve, skal være i god mental og fysisk helse og ikke vise tegn på sykdom. En hund kan kun delta på prøve dersom den på prøvedagen ikke utgjør noen smittefare. Ved tvil skal det framlegges veterinærattest som bekrefter dette. Dersom en hund har pådratt seg en skade som kan bekreftes av en veterinærattest, skal attesten medbringes på prøven.

For øvrig gjelder dyrevelferdslovens § 26 som regulerer eier og førers ansvar for hunders helse under konkurranser.

1.8.2 Førere
Rett til å delta har enhver som av NKK eller NKKs medlemsklubber ikke er fratatt denne rett. Fører som er fratatt retten til å delta på prøve i sitt hjemland av kennelklubb NKK samarbeider med kan heller ikke starte på prøve i Norge så lenge utestengelsen varer.

1.9. PÅMELDING
All påmelding er bindende, og skal skje som webpåmelding eller etter anvisning fra arrangør der webpåmelding ikke er mulig, innen påmeldingsfristens utløp. Påmelding som ikke er gitt på angitt måte aksepteres ikke. Dersom en deltaker uteblir fra prøven, skal avgiften uoppfordret sendes arrangørklubben.
Eier av påmeldt hund skal være medlem i en av NKKs medlemsklubber eller samarbeidende utenlandsk organisasjon for å oppnå medlemsrabatt.

1.9.1 Overtegning
Påmeldingen stenges når prøven er fulltegnet, dersom prøvens regelverk ikke sier noe annet.

1.9.2 Påmeldingsavgift
Prøvedeltaker som ikke er medlem av medlems klubb eller utenlandsk kennelklubb samarbeidende med NKK, skal betale dobbel påmeldingsavgift.

1.9.3 Tilbakebetaling av påmeldingsavgift
Påmeldingsavgiften betales bare tilbake hvis:
- Påmeldingen ikke godtas
- Arrangør kan etter eget valg praktisere f.eks. hel eller delvis refusjon ved dokumentert sykdomsforfall for hund og/eller fører.

Påmeldingsavgiften refunderes ikke for hunder som avvises eller utestenges under prøven.

Eieren og den som disponerer hunden er ansvarlig for enhver skade hunden forvolder. NKK, arrangør, dommer, NKK representanten eller andre som medvirker ved arrangementet er ikke ansvarlig for tap eller skade ut over tilbakebetaling av startkontingenten.

1.9.4 Avvisning
Påviselig syke/skadde hunder, aggressive hunder eller hunder det er gitt feilaktige opplysninger om i påmeldingen skal avvises. Påmeldingsavgiften refunderes ikke for hunder som avvises under prøven.
Arrangøren kan bestemme at løpske tisper får delta på prøven. Den løpske tispen får da adgang til prøveplassen i tråd med gjeldende regelverk.

1.10. DOPING – KUNSTIG STIMULERING
Se NKKs til enhver tid gjeldende antidopingregler.

1.11. DELTAKERBEGRENSNING
Se gjeldende regelverk.

1.12. PRØVEDELTAKERS PLIKTER OG ANSVAR
Alle hunder skal føres i bånd på prøveområdet når de ikke er under bedømmelse eller under oppvarming på angitt sted.

1.12.1 Ansvar

Prøvedeltakeren er ansvarlig for sin(e) hund(er). Ansvaret omfatter også å fjerne etterlatenskaper (avføring) etter hunden på tilliggende områder, så som parkeringsplasser og på veien mellom parkering og terrenget/prøveområdet. Eieren og den som disponerer hunden, er ansvarlig for eventuell skade forårsaket av hunden i forbindelse med prøven.

Valper under 4 mnd. får ikke medtas på prøven.

1.12.2 Hundevelferd og helse

Deltaker er ansvarlig for hundens velferd på prøven. Det er ikke tillatt å utsette hunden for en situasjon som kan sette dens helse eller velferd i fare, eksempelvis å forlate en hund i svært varm eller kald bil og/eller behandle hunden dårlig. Det er ikke tillatt å løfte en hund i halsbånd og/eller hale, gjentatt rykking i bånd, slag, spark etc. Hardhendt avstraffelse og bruk av pigghalsbånd eller strøm er ikke tillatt og kan resultere i øyeblikkelig diskvalifikasjon. For øvrig vises det til NKKs lover kap 7.

1.12.3 Tilsyn

Deltaker plikter å føre tilsyn med sin(e)hund(er), også kontroll og tilsyn med hund plassert i bur, bil, campingvogn på eller utenfor prøveområde.

1.12.4 Klandre dommer

Enhver dommeravgjørelse er endelig og udiskutabel. Usportslig opptreden i samband med dommerens beslutninger er ikke tillatt**.**
Det er ikke tillatt i noe forum å klandre dommer eller åpenlyst kritisere dommerens bedømmelse.

1.13. FORSEELSER

Brudd på ovenstående regler, oppførsel i strid med god skikk og til sjenanse for andre, kan medføre innrapportering til NKK og føre til tap av premie og/eller utelukkelse av deltakelse på utstilling eller prøve.

1.13.1 Fører

Fører skal følge prøvereglene, opptre sportslig og på en måte som ikke skader hundesporten eller dens anseelse under og i forbindelse med prøven. Også før og etter prøven skal deltakere opptre slik at prøvearrangørens interesser ikke blir skadelidende.
Konflikt mellom prøvedeltakere er arrangøren uvedkommende.
Disiplinære forhold i prøveområdet påklages til prøveleder innen prøvens utløp. Forseelser av graverende art skal skriftlig rapporteres til NKK første virkedag etter prøven. Saken behandles i hht. til NKKs lover.

1.13.2 Hund

Hund som i noe tilfelle under eller i forbindelse med prøven opptrer ulempelig, f.eks. jager vilt/bufe, biter funksjonærer eller uprovosert angriper annen hund, utestenges fra prøven og mister evt. oppnådd premiering den konkurransedagen. Utestengelse vil også gjelde for dag 2 på en prøvehelg med nytt prøvenummer.
Ved slik utestengelse skal NKKs representant konsekvent omtale episoden i sin rapport, som sendes til NKK første virkedag etter prøven. Saken behandles i hht. til NKKs lover.

1.13.3 Klager

Vurderinger og avgjørelser som regelverket overlater til dommerens skjønn kan ikke påklages. Deltaker som mener seg skadelidende som følge av brudd på prøvereglene, kan før prøven avsluttes, innlevere skriftlig klage til NKKs representant som behandler klagen på stedet. Avgjørelsen kan påklages til Norsk Kennel Klub innen 1 uke sammen med klagegebyr. Klagegebyret er til enhver tid lik det dobbelte av påmeldingsavgiften til NKK utstillinger. Klagegebyret tilbakebetales hvis klagen tas til følge.

1.14. DISPENSASJON

NKKs Hovedstyre/NKKs Sportshundkomité kan, når særlige omstendigheter gjør det påkrevet, dispensere fra disse regler.

2. INSTRUKS FOR NKKS REPRESENTANT VED INTERNASJONAL PRØVE

2.1 NKKs representant er dommer

2.2 Representanten er prøvens høyeste myndighet hva angår fortolkning av prøveregler.

2.3 NKKs representant må være til stede under hele prøven alle dager. Oppgaven kan deles dersom prøven har lange dager eller går over flere dager.

2.4 NKK-representanten kan delta på prøven når vedkommende ikke innehar funksjonen som NKK-representant (ved delt NKK-representant).

2.5 Om disiplinære forhold oppstår, tar prøvens leder dette opp med NKKs representant og saken forsøkes løst på stedet. Dersom dette ikke lykkes, skal saken rapporteres til NKK jf. kap. 1.13.1 og 1.13.2.

3. INSTRUKS FOR PRØVELEDER

3.1 Prøveleder oppnevnes av arrangør, må være medlem i NKK og skal ha nødvendige kvalifikasjoner i henhold til gjeldende regelverk

3.2 Når utenlandsk dommer er NKK-representant, er myndighetsansvaret vedrørende fellesbestemmelser prøveleders ansvar.

3.3 Prøveleder kan delta på prøven når vedkommende ikke innehar funksjonen som prøveleder (ved delt prøvelederansvar).

3.4 Prøveleder kan ha rollen som dyrevelferdskontrollør, og skal utføre denne i tråd med «Forskrift om velferd for hest og hund i konkurranser».

3.5 Prøveleder er høyeste myndighet på alle andre områder enn fortolkning av regelverket. Fortolkning av regelverket er NKK-representantens ansvar, se egen instruks.

3.6 Prøveleder må ha tilstrekkelig kjennskap til prøveformen og inngående kjennskap til regelverket.

3.7 Prøveleder skal ha god kunnskap til prøveformens IT-løsning.

3.8 Prøveleder kan når som helst gripe inn dersom dette anses nødvendig innenfor eget myndighetsområde.

3.9 Prøveleder kan avlyse prøve [jf. reglenes pkt. om avlysning, Force majeure]. Avlysning skal formidles NKKs administrasjon omgående.

4. SÆRSKILTE BESTEMMELSER GR. C

Det er klubber og avdelinger som har ansvar å sørge for å utdanne egne figuranter. NKK har ansvaret for å godkjenne prøve-/mesterskapsfiguranter. Klubbene bør stå for nødvendig etterutdanning og kompetanseheving for figuranter.

Det er RIK-ansvarlig i de enkelte lokale klubber og avdelinger som har ansvaret for gr. C-treningene lokalt. RIK-ansvarlig har følgende hovedoppgaver:
- Kontakt med styret
- Oversikt over avdelingens/klubbens treningsekvipasjer
- Kontroll med RIK-lisens
- Kontakt og oversikt over figuranter
- Oversikt over treningsbaner

Det er en forutsetning for å trene og starte på prøver i gr. C, at man har gjennomgått RIK grunnkurs, samt at man har RIK-lisens utstedt av NKK på hunden man trener og utøver med.

Trening og påmelding til prøver som inneholder gr. C er i Norge begrenset til følgende raser:

- Airdale Terrier
- Beauceron
- Belgiske fårehunder
- Briard
- Bouvier de flandres
- Boxer
- Collie
- Dobermann
- Hollandske gjeterhunder
- Hovawart
- Hvit gjeterhund
- Riesenscnauzer
- Rottweiler
- Schæferhund

Dette er raser som er kategorisert som tjenestehundraser (vektere/politi/forsvar). Raser som ikke er med på listen, kan søke om opptak ved neste revidering av regelverket. Man må kunne vise til startende hunder på RIK-prøver (f.eks. ferdselsprøve) og at utvidelsen til også å gjelde gruppe C, må være relatert til avl (forankret i RAS).

All gr. C-trening skal foregå i organisert form. Dette innebærer at kun klubber/avdelinger tilsluttet NKK kan tilby og gjennomføre slike treninger. Treningssted skal være gjort kjent for RIK-ansvarlig (klubbledelse). All trening skal skje med utdannet figurant. Alle figuranter må være sitt ansvar bevisst, slik at det ikke utdannes hunder som er uegnet, eller som har store vesensmangler, eller bistå hundeførere som ikke er egnet for fremvisning av hund etter NKKs normer. Dersom hunder utvikler/viser uønsket adferd i trening gr. C, er det figurantens/RIK-ansvarlig sin plikt å påtale dette, og om nødvendig innstille hund eller fører til inndragelse av C-lisens som sendes NKK uten opphold.

5. RIK REGELVERKET

FORORD

I mer enn 35.000 år har hunden vært menneskets følgesvenn. Gjennom hundens utvikling har den fått et nært sosialt felleskap med mennesket, og har på mange områder blitt avhengig av mennesket. Av den grunn har også mennesket fått et spesielt ansvar for hunders ve og vel.

Å beholde dens fysiske behov, så vel som den psykiske helsen er topp prioritet. Det er viktig at hunden da håndteres på en rettferdig og dyrevennlig måte som tar hensyn til dens unike karakter og egenskaper, utviklet gjennom evolusjonen som medlem av ordenen Carnivora og familien Canidae.

Hunder er en sosial art, som trenger å leve i en flokk, samtidig som de holder klar orden, grenser og opprettholder samarbeid og regelmessig teamarbeid. Det er derfor vår plikt å ivareta dens fysiske behov (riktig ernæring, vann og veterinærpleie) og sørge for at den får nok mosjon. Det er også viktig å aktivisere og jobbe med hunden, slik at man ivareta mentale behov og drifter.

I løpet av historien har hunden hatt ulike jobber for å hjelpe oss mennesker. Disse jobbene har tilfredsstilt hundens mentale behov og drifter. I nyere tid har mange av disse jobbene blitt overtatt av teknologi. Av denne grunn har mennesket ansvar for å sikre at hunden får andre og nye aktiviteter på grunn av tapet av sine tidligere oppgaver, samt tilstrekkelig mosjon og aktiviteter som gir nærkontakt med mennesker, og muligheten til å uttrykke sine naturlige instinkter og drifter. De ulike prøvene i dette regelverket kan være slike arbeidsoppgaver. Hunden bør kunne benyttes i forhold til sine egenskap og evner. Foruten tilstrekkelig trening, bør hunden få aktiviteter som tar hensyn til dens læringsevne, treningskrav så vel som andre egenskaper. De ulike formene for hundesport er utmerkede eksempler på slik trening og aktivitet. Hunder som ikke aktiviseres nok, kan oppleve vedvarende frustrasjon og utvikle atferdsproblemer, som kan føre til klager fra andre.

En person som trener eller og driver med hundesport må utvikle systematikk og metode for forsvarlig trening med mål om å oppnå best mulig harmoni mellom seg selv og hunden. Målet med all trening er å formidle til hunden, hva det er vi vil den skal gjøre på en slik måte at den kan forstå. Det harmoniske forholdet mellom hundefører og hunden, uavhengig av hvilken hundesport man driver med, er grunnlaget for alle aktiviteter. For å oppnå harmoni er det viktig å lese hunden og forstå dens egenskaper og evner. Det er fortsatt menneskets etiske ansvar å oppdra og trene hunden adekvat uavhengig av rase. For å oppnå best oppvekst, trening eller treningseffekt er det viktig at hunden viser motivasjon og vilje til å samarbeide med sin fører. Trening av hund til hundesport må være basert på dens evner, motivasjon og samarbeidsvilje. Påvirkning av hundens treningsevne ved bruk av medisiner eller dyremishandling må under alle omstendigheter unngås.

GENERELLE FORKORTELSER

FCI	Fédération Cynologique Internationale
IGP	Internasjonal brukshundprøve (RIK)
NPO	Nasjonalt brukshundprøve regelverk
NKK	Norsk Kennel Klub
PS	Prøvesekretariat
TD	Treningsgrad
PD	Prøvedommer
GS	Grunnstilling
PR	Prøveregler
DA	Dommeranvisning
VK	Verbal kommando
PL	Prøveleder
FIG	Figurant
HF	Hundefører
SL	Sporlegger

REGELVERKETS GYLDIGHET

Regelverket trer i kraft fra 1. januar 2025. De ble utarbeidet av FCI Utility Dogs Commission og ble godkjent og bekreftet av FCI General Committee 03.09.2024.

Så snart regelverket trer i kraft mister tidligere regelverk sin gyldighet.

Regelverket er skrevet på flere språk, og i tilfelle usikkerhet om forståelse har den engelske teksten forrang fremfor andre språkoversettelser.

Dette regelverket er gyldig for alle FCI-medlemmer og partnere. All trening og konkurranser knyttet til RIK er underlagt dette regelverket.

GENERELT

Prøver og konkurranser tjener to formål.

Ved å avlegge en prøve kan den enkelte hund vise sin egnethet med tanke på hundens anvendelsesformål. Samtidig skal prøvene, med tanke på brukshund avl, bidra til å opprettholde sunnhet og egnethet innen bruksarbeid fra generasjon til generasjon, og på sikt heve den. Videre tjener de til å heve og opprettholde sunnhet og kondisjon. En bestått prøve er også et bevis på hundens egnethet i avl.

De nasjonale forbundene som er medlemmer i FCI (Landsorganisasjonene) oppfordres til å fremme de internasjonale prøveordningene for brukshunder (RIK). Spesielt bør de internasjonale RIK-mesterskapene fremmes. Alle prøver og konkurranser er underlagt sportslige prinsipper, med hensyn til gjennomførelse og deltagernes oppførsel. Dette regelverket er bindende for alle deltakere. Alle deltakere må overholde de samme prøvekravene. Prøvene er å betrakte som offentlige; tid og sted for prøvene skal gjøres kjent for medlemmer. Prøver og konkurranser skal arrangeres i tråd med regelverket. Prøvenivåene må avlegges i rekkefølge; man må bestå 1 for kunne starte i 2 osv. For gruppene gjelder A først, C til slutt. Hunden kan kun vises på neste nivå etter å ha bestått forrige nivå med en minimumsvurdering på tilfredsstillende i hver gruppe (70%). Det er egne regler for mesterskap. Hvert prøvetrinn kan gjentas så ofte man vil, forutsatt at man

ikke har startet på nivået over. Hunden skal vises på det høyeste bestått nivå. Unntak: Dersom ekvipasjen starter utenfor konkurranse eller ikke deltar i kvalifisering, kan prøvenivå velges fritt. Kun offisielle prøver, bestående av det fullstendige regelverket, gir rett til stambokført tittel. Den oppnådde tittelen må godkjennes av alle FCIs medlemsland.

PRØVESESONGEN
Prøver kan avholdes hele året, så lenge værforholdene tillater det og ikke er til fare for hund eller fører. I andre tilfeller må prøven avlyses/utsettes. Dommer har beslutningsmyndighet. Nasjonale kennelklubber har rett til å forkorte prøvesesongen.

Prøvedager
I Norge er det mulig å holde prøver på alle ukedager.

Spesielle føringer for deltakelse
Det er mulig å gå ferdselsprøve kombinert med andre prøver på en to-dagers prøve i en eller to forskjellige klubber. Etter bestått ferdselsprøve kan en starte dag 2 i FCI-IGP-1, FCI-FPr, FCI-UPr, FCI-SPr, FCI-IAD, FCI-IFH-1, FCI-IBGH- 1FCI-StöPr1. Merk at en hund kun kan delta på et prøvenivå per dag.

Klubbene må følge regelverket knyttet til godkjenning og frister vedtatt av den nasjonale hundeorganisasjonen.

PRØVENS GJENNOMFØRING/PRØVELEDER (PL)
Prøveleder er ansvarlig for prøvens organisering. Prøveleder utfører og overvåker nødvendig arbeid for å forberede og avholde prøven. Prøveleder er ansvarlig for at prøven avholdes i henhold til gjeldende regelverk, og skal være tilgjengelig for dommer gjennom hele prøven. Prøveleder kan derfor ikke fremføre hund eller inneha andre funksjoner under prøven. Prøveleder må:

- Innhente nødvendige tillatelser for å avholde prøven.
- Finne spormarker, for alle trinn, i henhold til RIK-regelverket.
- Innhente tillatelse fra spormarkens eier og eventuelle andre brukere/jaktberettigede.
- Stille med nødvendig kyndige personell: figuranter, sporleggere, personer til gruppen, osv.
- Være oppdatert på eventuelle saker/hendelser som hindrer gjennomføring av prøven og informere om disse.
- Sikre at alt nødvendig utstyr er tilgjengelig for prøven, samt sjekke at figurant har nødvendig figurantutstyr/verneutstyr.
- Inneha nødvendige papirer, slik som dommerskjemaer og andre prøvedokumenter.
- Prøveleder er ansvarlig for av kontroll av lisens for start i gruppe C.
- På prøvedagen mottas startbok, vaksinasjonsattest sjekkes og om nødvendig sjekkes ansvarsforsikring.
- Prøveleder skal gjøre dommeren oppmerksom på mulig utestenging av deltaker ved usportslig opptreden eller brudd dyrevernloven, dersom dette skjedde andre steder enn på banen eller spormarken, slik at dommer derfor ikke har noen kunnskap om det. Prøveleder skal informere dommeren om situasjonen og sammen skal de ta den endelige avgjørelsen.

Prøveleder må, minst tre dager før prøven, informere dommeren om hvor prøven skal avholdes, starttid, veibeskrivelse, prøvekategorier og antall startende hunder. Hvis dette forsømmes, har dommeren rett til å trekke seg.

INSPEKSJON AV PRØVEN
NKK kan gjennomføre en kontroll av prøven. En kompetent og sakkyndig person, godkjent av NKK, kan gjennomføre en kontroll av at prøven avholdes i hht. regelverket.

DOMMEREN
Til prøven inviteres dommere som innehar autorisasjon til å dømme RIK. Invitasjonen utstedes av arrangøren eller bestemmes av NKK. Dommere til VM inviteres av FCI brukshundkommisjon. Antall dommere bestemmes av arrangøren, med forbehold om at en dommer kan dømme maksimum 36 enkeltgrupper per dag (gjelder ikke ved VM/NM):

FCI-FP (BH/VT)	tilsvarer to grupper
Bare gr. A el. B 1/2/3	tilsvarer en gruppe
FCI-SL 1/2/3	tilsvarer to grupper
FCI-LF 1/2/3	tilsvarer to grupper
FCI-IBGH 1/2/3	tilsvarer en gruppe
FCI-IGP 1/2/3	tilsvarer tre grupper (en for hver gruppe)
FCI-IFH-1	tilsvarer en gruppe
FCI-IFH 2	tilsvarer to grupper
FCI-IFH 3/FCI-IGP-FH	tilsvarer tre grupper (kun 2 grupper ved egen sporansvarlig)
FCI-UHP (IAD)	tilsvarer en gruppe

Til større arrangementer/konkurranser kan NKK gi spesiell dispensasjon fra denne regelen.
Det kan også benyttes flerdommersystem.

Dersom en har til hensikt å utnevne en utenlandsk dommer, må dette gjøres ved en dommergodkjenning mellom de ulike kennelklubbene.

Dommeren skal gjennom sin atferd ikke forstyrre eller på annen måte påvirke hundens atferd (det må ikke føre til forstyrrelser i den definerte arbeidsmåten, dette gjelder for alle avdelinger). Dommeren er ansvarlig for at bestemmelsene i RIK-regelverket overholdes og utføres på korrekt måte. Dommeren har rett til å avbryte prøving av en ekvipasje hvis RIK-regelverket og dommerens henvisninger ikke følges.

Dommeren har rett til, ved usportslig oppførsel, bruk av motiverende gjenstander under prøven, brudd på regelverket, brudd på dyrevernsloven eller god etikk/moral, til å diskvalifisere hundeføreren. En avbrytelse av prøven skal i alle tilfeller begrunnes i startboken. Ved diskvalifikasjon blir alle oppnådde poeng annullert.

Dommerens avgjørelse er endelig og ubestridelig. Kritikk av dommerens avgjørelse kan føre til bortvisning fra arrangementet og få disiplinære følger. Levering av en protest leder ikke til krav om at dommerens avgjørelse skal endres. Protesten behandles av NKK, i tråd med gjeldende saksbehandlingsregler.

Kritikkskjemaer beholdes av dommer, og oppbevares av dommeren i minst 3 år. Kritikkskjemaer sendes ikke til NKK eller samarbeidende klubber, de skal heller ikke gis ut til deltaker.

Dommer legger inn vurdering av figurant. Klubb gir kopi av dommers vurdering til figurant, enten ved at vurderingen skrives inn i figurantbok eller figurantskjema.

For større arrangementer planlagt av NKK kan det fastsettes spesielle regler. NKK må da sende et forslag til FCI brukshundkommisjon, som har den endelige beslutnings myndighet,

UTSTYR OG KLÆR TIL DELTAKERE
Det er tillatt å bruke en tettsittende normal vest (uten utstikkende lommer og påmonterte gjenstander/objekter) under prøven. Derimot er magebelter og såkalte treningsforklær ikke tillatt. NKK kan innføre spesielle bestemmelser for mesterskap.

PRØVEDELTAKERE
Hvis en deltaker av en eller annen grunn ikke kan komme, må han straks varsle prøvelederen. Deltakeren må følge anvisningene fra dommeren og prøvelederen, og de til enhver tid gjeldende forskrifter, lover og dyrevelferdslover, lokalt som nasjonalt. Prøvedeltakerne må fremstille hunden på en sportslig plettfri måte og skal uansett resultat i én gruppe fremstille hunden i alle grupper på et prøvetrinn. For prøven må prøvedeltakeren fremlegge vaksinasjonsbevis og levere startbok/resultatbok. Slutten på prøven markeres med kunngjøring av prøveresultatet (seiersseremoni) og overleveringen av resultatboken (startbok).

Minste deltakerantall i Norge er minst 2 hundeførere per prøve. Minstetallet kan kun minimeres, hvis hundene fremføres i FP og ved samme prøvearrangement avlegger en videregående prøve. En hundefører kan kun delta i et prøvearrangement per dag (et todagers arrangement regnes som ett prøvearrangement). En hundefører kan maksimalt fremstille to hunder på et arrangement. På en prøve kan en hund bare få en tittel. Unntak: FP (BH/VT) i forbindelse med en annen prøve på trinn 1. Forutsetningen for å avlegge en prøve er at eier og hundefører tilhører klubb/avdeling tilknyttet en landsorganisasjon som er anerkjent av FCI. Landsorganisasjonen kan bare gjøre unntak for BH/VT-prøver.

Deltakere med nedsatt funksjonsevne
Hvis en hundefører på grunn av sin nedsatte funksjonsevne ikke kan utføre en del av en øvelse på riktig måte, må han meddele dommeren dette før prøven begynner. Hvis en nedsatt funksjonsevne gjør at hunden ikke kan føres på venstre side av hundeføreren, kan hunden føres på høyre side. Landsorganisasjonen kan også tillate ytterligere begrensninger.

SPORLEGGERE
Sporleggere skal forholde seg til gjeldende regelverk. Fremmed sporlegger er obligatorisk i FCI-IGP2, FCI-IGP3, FCI-IFH2, FCI-IFH3 og FCI-IGP-IFH.

Dommer eller sporansvarlig bestemmer sporets forløp, tilpasset det sporterrenget som foreligger. På prøvetrinnene FCI-IFH1 (føreren), FCI-IFH-2, FCI-IFH-3 og FCI-IGP-FH får sporlegger en terrengskisse av dommer eller sporansvarlig. Den inneholder kjennemerker i terrenget (f.eks. trær, kraftmaster, hytter osv.). Dommer/sporansvarlig overvåker legging av sporene og gir anvisninger til sporlegger. Sporene kan legges forskjellig. Vinkler og gjenstander skal ikke ligge like langt fra hverandre eller i lik avstand fra hverandre i hvert spor. Utgangspunktet for sporet skal være godt merket med et skilt som er stukket ned i bakken umiddelbart til venstre for sporutgangen. Sporlegger venter litt ved start og går i naturlig gangart med normale skritt i den anviste retningen. Når sporet skal legges, er det viktig å passe på at det legges i naturlig gangart. Vinklene blir også lagt i normal gangart, og da det er viktig å passe på at et kontinuerlig søksarbeid må være mulig (se egen skisse). Hjelp fra sporlegger som følge av unaturlig gangart, skraping eller å avbryte gangarten er ikke tillatt i noen del av sporområdet. Gjenstander skal ikke legges mindre enn 20 skritt før eller etter vinkel og må ligge i sporet. Etter at den siste gjenstanden er lagt, må sporlegger gå videre rett frem i minst 10 skritt. Mens legging pågår, må hunden og hundeføreren være utenfor synsvidde.

Etter at sporene er lagt, bestemmes startrekkefølgen for deltakerne ved loddtrekking av dommeren.

ADGANGSBESTEMMELSER

På dagen for prøvearrangementet skal hunden ha nådd den foreskrevne alderen. Unntak skal ikke forekomme. Forutsetningen for å starte er bestått FP (BH/VT), i samsvar med de nasjonale krav fra landsorganisasjonen.

Prøvekategori	**Betegnelse**	**Aldersgrense**	**Krav**
Ferdselsprøve	FCI-BH-VT	15 måneder	Alder
Utholdenhetsprøve	FCI-IAD	16 måneder	FCI-FP (BH-VT)
IBGH 1	FCI-IBGH1	15 måneder	FP (BH-VT)
IBGH 2	FCI-IBGH2	15 måneder	IBGH 1
IBGH 3	FCI-IBGH3	15 måneder	IBGH 2 IGP1 SL1 FCI-LP1
Spor- og Lydighetsprøve 1	FCI-SL1	18 måneder	FP (BH-VT)
Spor- og Lydighetsprøve 2	FCI-SL2	19 måneder	IGP-1/SL-1
Spor- og Lydighetsprøve 3	FCI-SL3	20 måneder	IGP 2/SL-2
IGP 1	FCI-IGP1	18 måneder	FP (BH-VT)
IGP 2	FCI-IGP2	19 måneder	IGP-1FP
IGP 3	FCI-IGP3	20 måneder	IGP-2
Sporhundprøve 1	FCI-IFH1	18 måneder	FP (BH-VT)
Sporhundprøve 2	FCI-IFH 2	19 måneder	FCI-IFH1
Sporhundprøve 3	FCI-IFH 3	20 måneder	FCI-IFH 2
Sporhundprøve IGP-FH	FCI-IGP-IFH	20 måneder	FCI-IFH 3

Obligatorisk med ferdselsprøve (FCI-BH/VT) for å starte hvilken som helst av de andre prøvene. Hvis en hund har bestått SL1, IGP1 eller **LP2**[1] fra NKK-lydighet, må den starte på FCI-IBGH3- nivå.

SL 1-3 består av gruppe A og B fra IGP1-3. Disse kan også prøves som enkeltgrupper (kun A og B), uten at det kan tildeles en stambokført tittel for dette. Prøver med kun gruppe C er ikke tillatt. Det er obligatorisk å ha fullført en FCI-BH/VT på forhånd.

IGP 1, 2 og 3 inneholder gruppe A, B og C. Prøven starter med A og avsluttes med C.

Alle hunder, også NOX-registrerte, uten hensyn til størrelse eller rase kan delta, så lenge hunden er i stand til å gjennomføre en RIK-prøve. Dommer avgjør om hunden oppfyller de fysiske kravene til prøveordningen. **Unntak i Norge:** Påmelding til prøver som inneholder gr. C er i Norge begrenset til ulike hunderaser. Hvilke raser kommer frem av oversikten i Pkt. 4 – Retningslinjer gr. C.

En hund kan kun delta på en prøve om dagen. En hundefører kan starte med maksimum 2 hunder ved en prøve. En hund kan kun oppnå en tittel ved en prøve.

Unntak: FP pluss IGP1, SL1, LF1, SPH 1 og UHP ved prøver over 2 dager.

Tisper med løpetid kan delta på prøver, men må holdes adskilt fra resten av deltakerhundene. Slike tisper skal delta i gruppe A etter vanlig trekningsnummer, men i gruppe B og C som de siste deltakerne på slutten av prøven/arrangementet.

[1] **Rettelse fra LP1 til LP2. 15.01.2026**

I utholdenhetsprøven må løpske tisper starte sist og med god avstand for å ikke forstyrre de andre hundene. Avstanden settes av dommeren.

Drektige tisper kan kun delta på ferdselsprøve, sporhundprøver, feltsøk og utholdenhetsprøve til og med 27. dag etter parring. Etter 27. dag etter parring får tispen delta kun dersom det fremlegges veterinærbekreftelse på at hunden ikke er drektig.

Syke hunder og hunder mistenkt for smittsom sykdom er ekskludert fra alle arrangementer. Ved tvil vil veterinæren ta den endelige avgjørelsen.

ANTIDOPING- OG VAKSINASJON

Doping og andre upassende tiltak

Det er ikke tillatt å delta med syke eller skadde hunder. Hunden skal videre ikke påvirkes på noen forbudt måte, dvs. vært utsatt for tiltak som tar sikte på å uhensiktsmessig endre deres utseende, ytelse eller reaksjoner/karakter, eller ment å skjule tegn på skade eller sykdom.

Det er hundeeier/hundeførers plikt å forsikre seg om hvordan en bestemt behandling (for eksempel ventetid etter medisinsk behandling osv.) eller andre tiltak kan påvirke hundens adgang til å delta (Se også FCI og NKKs Retningslinjer/regelverk for antidoping).

En dopingtest kan utføres. Dersom NKK, prøveleder eller arrangør for konkurransen beslutter å ta utvidet prøve for utredning for mulig doping eller andre uhensiktsmessige tiltak, plikter hundeansvarlig å stille vedkommende hund til disposisjon for testing og for eventuell videre undersøkelse som følger av test.

Vaksinasjon

Deltakende hunder må ha vaksinasjoner i henhold til de enhver tid og lands gjeldende regler for vaksinering, og dokumentert med hundepass/vaksinasjonsbevis

TILGJENGELIGHET

I tilfeller av hundeaggresjon oppstår umiddelbar diskvalifikasjon (DQ).

En hund som på et hvilket som helst tidspunkt under prøven/konkurransen (før, under eller etter egen fremstilling) biter personer eller andre hunder, forsøker å bite, angriper eller forsøker å angripe, blir diskvalifisert fra prøven/konkurransen. Alle poeng trekkes tilbake, også selv om fremstillingen er avsluttet. På et todagers arrangement omfatter diskvalifikasjonen også den andre dagen slik at hunden ikke kan starte.

I tillegg til at hunden gis øyeblikkelig diskvalifikasjon og utestenges fra prøven, gis hunden også midlertidig utestengelse fra prøver inntil saken er ferdig behandlet. Ved en slik hendelse skal NKK-representant konsekvent omtale episoden i sin rapport. Dommer skriver diskvalifikasjonen inn på alle prøvepapirer (dommerskjema/startbok/resultatliste) og underskriver disse.

Etter behandling i NKK og avhengig av resultatet, må førere av slike hunder minimum avlegge ny ferdselsprøve med vesenstest og bestått, før hunden kan delta i andre prøvekategorier.

Oppføring: *"Diskvalifikasjon på grunn av manglende tilgjengelighet. Hunden må minimum gjennomgå en ferdselsprøve med vesenstest."*

Avhengig av saken kan NKK også pålegge ytterligere avklaringer, spesielt dersom en fornyet gjennomføring av en BH/VT kan utgjøre en risiko for mennesker eller dyr. Ved ny prøve på grunn av

manglende tilgjengelighet, skal den aktuelle dommeren varsles på forhånd av NKK. Dersom dommeren finner det hensiktsmessig, kan han foreta nødvendige tilpasninger for sikkerhetens skyld, slik at det ikke er noen risiko. I slike tilfeller må prøven utføres sammen med en såkalt "prøvehund".

Ved angrep på annen hund, selv om denne hunden reagerer og forsvarer seg, så skal den angrepne hunden ikke straffes.

PRØVENS START OG SLUTT
Start og slutt av prøven bestemmes av prøveleder og avsluttes med tilbakelevering av resultatbøkene. Retur av disse må skje etter premieutdelingen. Premieutdelingen er en del av prøven. Hunden føres ved premiedelingen uten en leke, ball eller annen motivasjonsgjenstand (forsterker) i munnen.

FUNKSJONSHEMMEDE DELTAKERE PÅ PRØVEN
Hvis en hundefører på grunn av sin funksjonshemning ikke kan utføre en del av en øvelse på riktig måte, må han meddele dommeren dette før prøven begynner. Hvis en funksjonshemning gjør at hunden ikke kan føres på venstre side av hundeføreren, kan hunden føres på høyre side. Landsorganisasjonen kan også tillate ytterligere begrensninger.

HALSBÅND/LINE
Hunden skal fremføres med et radet, langleddet og løstsittende kjetting halsbånd. Ved FP er også lærhalsbånd, stoffhalsbånd og brystsele tillatt. Det samme gjelder for IBGH 1-3 og sporprøver med unntak av brystsele. Ved sporarbeidet kan det utover det obligatoriske kjedehalsbånd anvendes en sporsele, Böttger eller en identitetsvest. I UHP er det lov å bruke sykkelsele o.l. En førerline skal medtas, og den skal være ute av syne eller skal bæres med låsen på den siden som vender bort fra hunden.

ANSVAR
Hundeier er ansvarlig for eventuelle personskader eller materielle skader forårsaket av sin hund, og må derfor må hundefører ha tilstrekkelig dekning/forsikring. Ved uhell under prøven/konkurransen er fører ansvarlig for seg selv og sin hund. Føreren må godta instruksjonene fra dommer og arrangørklubb, og derved av egen fri vilje utføre instruksjonene på eget ansvar.

SEIERSSEREMONI OG PREMIEUTDELING
Seiersseremoni/premieutdeling skal gjennomføres i etterkant og atskilt fra de ulike prøvetypene, og er en del av prøven.

Generelt bør alle prøvedeltakere delta på seiersseremonien. Prøven er først avsluttet etter seiersseremonien og utlevering av prøvepapirene.

Ved likt antall poeng i IGP - trinn 1-3 - avgjør resultatet i gruppe C. Hvis det er likt antall poeng også her, avgjør antallet poeng fra gruppe B. Hvis det er likt antall poeng i alle tre avdelinger, blir plasseringen lik (uavhengig prøvetrinn).

Ved poenglikhet i IGP-FH teller den høyeste enkeltpoengsummen. Ved poenglikhet i begge sporingene gis samme plassering.

I alle andre prøver som tildeles de samme plassering ved poenglikhet. Bestått prøver skal rangeres før ikke bestått prøver.

CERTIFIKAT/CACIT

Certifikat (Cert)

Vinnerne i IGP-3 kan tildeles brukshundcertifikat IP dersom totalpoengsummen er 270 poeng eller mer. Vinnerne i IGP-FH kan tildeles brukshundcertifikat IP dersom totalpoengsummen er 180 poeng eller mer. Også de andre deltagerne i samme klasse som oppnår 270/180 poeng eller mer tildeles brukshundcertifikat IP, forutsatt at de ikke har mer enn 10 poeng mindre enn vinneren.
For tildeling av championat vises det til NKKs championatregler.

FCI-CACIT

Tildeling av CACIT og reserve-CACIT skjer i konkurranser som har fått rett til dette av FCI, og som foregår på høyeste prøvetrinn (IGP3/IGP-FH, VM). Til et CACIT-arrangement må alle landsorganisasjonene i FCI inviteres. Det må inviteres minst to dommere, og minst en av disse må komme fra et annet land enn arrangørlandet. CACIT og reserve-CACIT kan kun gis til hunder som:

- minst har oppnådd premieringsgraden «Very Good» på en utstilling
- ved prøven minst har oppnådd bedømmelsen «Særdeles God». Tildeling av CACIT henholdsvis reserve-CACIT er ikke automatisk tilknyttet det oppnådde predikat
- er anført i FCIs gruppeinndeling i gruppene 1, 2 eller 3 og har tatt en brukshundprøve

Det kan kun tildeles ett CACIT og ett reserve-CACIT per arrangement.

RESULTATBOK

En resultatbok er obligatorisk for alle startende hunder. Det skal være en bok per hund. Resultatboken utstedes av den nasjonale organisasjonen hvis stambok hunden er oppført i. Utstedelse av resultatbok i Norge skjer i henhold til retningslinjer fra NKK. Hunden skal være registrert i stamboken der eier er bosatt. Ved eierskifte vil resultatboken som allerede er utstedt bli videreført. Ny eier skal legges til og ved behov også stamboknummer til det nye landet. Viktig å merke seg at kun én FCI-anerkjent resultatbok kan utstedes per hund. Dette er den utstedende organisasjonens ansvar. Bare i et land der den nasjonale kennelklubben, så vel som raseklubben, utsteder en resultatbok/resultatkort, kan hunden ha begge deler.

I resultatboken står alltid: Resultatbok - nr. (hvis det foreligger), hundens navn og rase, hundens identifikasjon (tatovering, chip), hundeeiers navn og adresse og evt. medlemsnummer og hundeførers navn og medlemsnummer, hvis det avviker fra eierens, bedømmelsene i gruppe A, B, og C, samlet poengtall, predikat, dommerens navn og underskrift.

Nasjonale hundeorganisasjoner kan også utstede lisenser som erstatter en resultatbok. I slike tilfeller må det imidlertid sikres at prøveresultatene registreres i en sentral database.

VERBALE KOMMANDOER

De verbale kommandoene i regelverket anses som forslag. Kommandoer er normalt uttalte korte befalinger bestående av et ord. De kan gis på alle språk, men de skal alltid være lik for samme handling. Svært lange talte ord blir vurdert som hjelp. Ved innkalling av hunden kan navnet på hunden brukes i stedet for kommando for innkalling. Under rundering/telt-søk kan navnet på hunden anvendes i tillegg til kommando for innkalling/runder. I alle andre situasjoner regnes navnet på hunden sammen med en hvilken som helst annen kommando, som en dobbel kommando.

Landsorganisasjonen kan lage bestemmelser om at det ved nasjonale prøver kun må anvendes kommandoer som er fastsatt av landsorganisasjonen og offentliggjort på hjemmesiden. Under alle omstendigheter kan kommandoer gis på hundeførers morsmål.

INTERNASJONALE REGLER/SPESIELLE REGLER

De nasjonale hundeorganisasjonene tilknyttet FCI som f.eks. NKK, har myndighet til å forbedre sine bestemmelser, forskrifter og retningslinjer og regelverk, f.eks. adgangsbestemmelser, veterinærkrav, dyrevelferd, medisinske forskrifter eller regler styrt gjennom landet. Kommandoer kan gis på landets språk. De nasjonale hundeorganisasjonene tilknyttet FCI, som f.eks. NKK, har også rett til å utvide de generelle bestemmelsene for sitt land eller gjøre passende justeringer. Slike justeringer må rapporteres til FCIs brukshundkommisjon og bekreftes av dem før de trer i kraft.

FCI VERDENS-/EUROPAMESTERSKAP

Egne regelverk/bestemmelser utarbeidet av FCIs brukshundkommisjon er gjeldende for gjennomføring av FCIs forskjellige verdens-/europamesterskaper. FCIs brukshundkommisjon har ansvar for utgivelse og endringer av det gjeldende regelverket.

DISIPLINÆRE RETTIGHETER

Prøvelederen har ansvar for å ivareta orden og sikkerhet i hele prøveområdet.
Dommeren har myndighet til å avslutte prøven dersom orden og sikkerhet kompromitteres på noen måte. Brudd fra hundeføreren mot gjeldende lover, prøveregelverket, dyrevernlover og kulturelle skikker vil føre til diskvalifikasjon og må rapporteres til NKK-representant av den dommeren som tar det med i sin rapport.

Vurderinger og avgjørelser som regelverket overlater til dommerens skjønn kan ikke påklages. Offentlig kritikk av en dommers vurderinger kan resultere i avbrytelse av prøven, og ytterligere disiplinærtiltak kan følge. Deltaker som mener seg skadelidende som følge av brudd på prøvereglene, kan før prøven avsluttes, innlevere skriftlig klage til NKKs representant, som behandler klagen på stedet. Avgjørelsen kan påklages til Norsk Kennel Klub innen 1 uke sammen med klagegebyr. Klagegebyret er til enhver tid lik det dobbelte av påmeldingsavgiften til NKK-utstillinger. Klagegebyret tilbakebetales hvis klagen tas til følge. NKK-representanten skal ta det med i sin rapport. Videoopptak til bevisformål er ikke tillatt.

DISKVALIFIKASJON

I tilfelle av diskvalifikasjon bortfaller alle poeng, også poeng oppnådd i andre grupper. I resultatboken noteres hverken predikater eller poeng. Det gjennomførte arbeidet kommenteres ikke. Hunden tillates heller ikke å starte i de gruppene som ikke er avlagt.

Begrunnelse for diskvalifikasjonen føres inn i resultatboken og på resultatlisten, og signeres av dommeren.

Årsaker til diskvalifikasjon	Beskrivelse
• Hunden tar opp en gjenstand i sporet og slipper den ikke på tre kommandoer • Hunden stikker av under prøven og kommer ikke tilbake etter tre kommandoer • Hunden er ikke under kontroll av hundefører (f.eks. i side- og ryggtransport) og adlyder ikke etter tre kommandoer eller aktiv inngripen fra hundefører • Hunden slipper ikke etter tredje. kommando (en tillatt og to ekstra) eller kun etter en aktiv inngripen fra hundefører	Diskvalifikasjon på grunn av manglende lydighet

• Hunden griper (ikke støter) i figuranten på andre steder enn i beskyttelsesarmen. • Hunden retter seg mot en annen person (f.eks. dommer) enn figuranten under figurantarbeidet.	
• Hunden viser seg ikke å være nøytral under vesenstesten	Diskvalifikasjon på grunn av vesensmangler
• Usportslig oppførsel av hundefører (eks. ved å ta med motivasjonsgjenstander og/eller godbit) • Brudd på IGP-programmet, dyrevelferd eller alminnelig god oppførsel (moral) eller mistanke om juks ved bruk av forbudte hjelpemidler • Adlyder ikke dommers instruksjoner	Diskvalifikasjon på grunn av usportslig opptreden

AVBRUDD

Ved avbrudd beholdes de oppnådde poengene, også poeng i gjennomførte grupper. I resultatboken skrives poeng oppnådd inntil avbruddet. Hvis dette skjer i gruppe C, bedømmes denne gruppen med 0 poeng. De oppnådde poengene i gruppe A og B beholdes.

Årsaker til avbrudd:
• Hunden starter ikke etter tre forsøk ved oppstart eller etter funn av gjenstand • Hunden forlater sporet med mer enn en linelengde, eller hundefører følger ikke dommerens anvisning om å følge hunden • Hunden når ikke til enden av sporet innen den avsatte tiden • Hunden jager vilt og vil ikke gjenoppta sporingen • Hunden forlater figuranten innen dommeren har gitt tegn til hundefører om å forlate midtlinjen og gjenopptar ikke arbeidet på en kommando eller forlater figurant igjen • Hunden svikter i en øvelse i gruppe C • Hunden forlater figuranten, før dommeren har gitt tegn til hundeføreren om å komme inn til hunden, og/eller hundeføreren gir kommando, slik at hunden blir ved figuranten. • Hunden finner ikke figurant etter tre direkte forsøk.

Avbrudd på grunn av sykdom/skade

Hvis en hund blir meldt syk av hundeføreren ved en prøve, skal det føres «avbrutt pga. sykdom» i resultatliste og resultatbok. Hvis hunden har avlagt en gruppe, beholdes poengene. Det gis ikke predikat.

Merk: Dommeren kan selvstendig og uten diskusjon avbryte en prøve, dersom dommeren vurderer og fastslår at hunden er syk, skadet eller på grunn av hundens alder åpenlyst ikke bør fremstilles av hensyn til dyrevernmessige årsaker. Dersom avgjørelsen er tatt av dommeren, er det ikke behov for dokument fra veterinæren. I resultatboken føres: «Avbrudd pga. skade».

VESENTEST

Dommeren skal se til hundens vesen under hele prøveforløpet (inkl. seiersseremoni og premieutdelingen). Hvis en hund har et vesensproblem, så kan den ikke bestå prøven, til tross for at resultatene inntil da er positive. Hvis hunden feiler på vesenstesten, skal dette noteres i prøvedokumentene. Hunden diskvalifiseres (DQ).

Generelt

1. Vesenstesten skal gjennomføres før starten av hver prøve.
2. Testen skal utføres på en nøytral plass. Plassen som benyttes skal ikke være i tilknytning til prøvebanen eller spormarkene.
3. Alle hunder skal bli evaluert hver for seg.
4. Tidspunktet skal velges slik at hundene ikke direkte etter skal starte sporet eller gå inn på banen.
5. Hundene skal føres i line (ikke sporsele). Linen skal holdes løst, og hunden skal føres under kontroll.

Følgende regler gjelder under prøven

Bedømmelsen skal ikke følge en systematisk evaluering. Det er dommeren selv som bestemmer hvordan forløpet skal være, dog uten ekstreme variasjoner. Jo mindre en dommer prøver å få frem et poeng, desto smidigere og sikrere vil prøven kunne gjennomføres. Som et minimumskrav er en kort gjennomgang av oppførsel overfor mennesker og hunder, samt chipkontrollen. Evalueringen skal gjennomføres mer som en normal dagshendelse. Hunden skal ikke aktivt utfordres/provoseres, ettersom en reaksjon da kan være naturlig.

Identitetskontrollen (chip-kontroll) er en obligatorisk del av vesenstesten. Vesenstesten er ikke bare en del av starten av prøven, men pågår under hele prøveforløpet. Om dommeren oppdager vesensproblemer, må dette testes (f.eks. ved skudd). Repetisjoner tillatt.

Hvis en hund viser vesensbrister/atferds mangler under det videre forløpet av prøven, selv om den har bestått den foreløpige vesenstesten, kan dommeren ekskludere hunden fra prøven og angi «Vesenstest ikke bestått» i resultatboken.

Gjennomføring av ID-kontroll

Id-kontrollen kan skje gjennom sjekk av hundens chip-nummer (id) ved at en bruker en chipleser – og kontroller hundens chip-nummer (id). Normalt har alle hunder i Norge chip, alternativt kan noen ha tatoveringsnummer. Hunder uten registreringsbevis er ikke tillatt til start i Norge. I prøvepapirene skal dommeren notere at id-kontrollen er gjennomført.

Om tatoveringsnummeret ikke er tydelig lesbart skal de tallene/tegnene som er lesbare noteres. Tatoveringsnummeret skal stemme overens med det som står på registreringsbeviset og resultatboken. Ved evt. problem (f.eks. at et tall ikke kan leses) skal dette noteres i prøvepapirene.

Hunden får delta om det kan vises (f.eks. notering i startboken eller vaksinasjonspasset) at hunden er chipmerket i Norge på korrekt måte. Hundeførere som har fått hunden chipmerket i et annet land, f.eks. import/kjøp, er ansvarlig for at rett chip-leser er tilgjengelig. Dersom mikrochipen ikke blir funnet av dommeren, instruerer dommeren handleren om å utføre kontrollen selv. Det er obligatorisk at dommeren, eller en oppnevnt person, foretar en siste sjekk med brikkeleseren.

En hund hvor identitet ikke kan fastslås, kan ikke delta på prøven.

Resultater av vesenstesten

Positivt inntrykk = bestått

- Hunden er selvsikker
- Hunden er rolig, sikker og oppmerksom
- Hunden er livlig og oppmerksom
- Hunden er uberørt og vennlig

Grensetilfeller = skal observeres videre
- Hunden er usikker, men ikke aggressiv, og er balansert under prøveforløpet
- Lett urolig, men blir roligere under prøven

Hunder som ikke kan tillates å starte
- Usikker og lettskremte hunder, unnviker fra en person
- Nervøse, aggressive, varslende hunder, angstbitere
- Aggressive, bitende hunder

Om en hund oppfører seg slik at den må tas ut av prøven skal følgende noteres i prøvepapirene og resultatboken: «Diskvalifikasjon på grunn av bristende vesen». Alle oppnådde poeng skal strykes. Poengene gis ikke, selv om de allerede er meddelt. Hunden utestenges fra prøven, og saken skal håndteres i henhold til NKKs fellesbestemmelser.

SKUDDFASTHET

Ferdselsprøven og IBGH inkluderer ikke skudd. Det betyr at deltakere i ferdselsprøven og IBGH ikke kan gå i par med hunder fra FCI-IGP-nivåene pga. skudd-testen. I land der bruk av skytevåpen er forbudt, kan en annen lydkilde benyttes som alternativ til skudd.

Det er viktig å påpeke at hunder som er skudd-aggressive, ikke faller inn under denne kategorien. Aggressiv oppførsel faller inn under vesensbedømmelsen.

Om en hund viser seg redd for skudd skal den umiddelbart utestenges fra prøven. Ingen poeng tildeles. Hva menes med skuddredsel?

Eksempel:
- Hunden reiser seg, viser frykt og springer av sted
- Hunden springer på samme måte til sin hundefører
- Hunden viser panikk og frykt og prøver å forlate, eller forlater, prøveområdet
- Hunden viser panikk og frykt og løper vilt omkring

I bedømmelsen må det fastslås om atferden er et resultat av feiltrening eller om reaksjonen ikke er relatert til skuddene. I tvilstilfeller er dommeren ansvarlig for å fastslå skuddberørtheten gjennom å la hundefører koble hunden. Fra en avstand på ca. 15 skritt skytes nye skudd av dommeren og hunden skal stå med løs line.

PREDIKATTILDELING

Bedømmelsen av prestasjonene består av predikater og poeng. Predikatene tilhørende **poengene skal stemme overens med det fremførte arbeidet.**

Høyeste poengtall	Fremragende	Særdeles god	God	Tilstrekkelig	Mangelfull
3	*3*	*2,7*	*2,4*	*2,1*	*2,0-0*
5	*5,0*	*4,5*	*4,0*	*3,5*	*3,0 -0*
7	*7,0-6,7*	*6,6-6,3*	*6,2-5,6*	*5,5-4,9*	*4,8-0*
10	*10,0*	*9,5 – 9,0*	*8,5 – 8,0*	*7,5 – 7,0*	*6,5 – 0*
15	*15,0 – 14,5*	*14,0 – 13,5*	*13,0 – 12,0*	*11,5 – 10,5*	*10,0 - 0*
20	*20,0 – 19,5*	*19,0 – 18,0*	*17,5 – 16,0*	*15,5 – 14,0*	*13,5 - 0*
30	*30,0 – 29,0*	*28,5 – 27,0*	*26,5 – 24,0*	*23,5 – 21,0*	*20,5 - 0*
60	*60,0 – 58,0*	*57,5 – 54,0*	*53,5 – 48,0*	*47,5 – 42,0*	*41,5 - 0*
70	*70,0 – 66,5*	*66,0 – 63,0*	*62,5 – 56,0*	*55,5 – 49,0*	*48,5 – 0*
100	*100,0 – 96,0*	*95,5 – 90,0*	*89,5 – 80,0*	*79,5 – 70,0*	*69,5 – 0*
200	*200 – 192*	*191 – 180*	*179 – 160*	*159 – 140*	*139 – 0*
300	*300 – 286*	*285 – 270*	*269 – 240*	*239 – 210*	*209 - 0*

Predikat	**Tildeling**	**Fradrag**
Fremragende	*= minst 96 %*	*eller minus inntil 4 %*
Særdeles god	*= 95 til 90 %*	*eller minus 5 til 10 %*
God	*= 89 til 80 %*	*eller minus 11 til 20 %*
Tilstrekkelig	*= 79 til 70 %*	*eller minus 21 til 30 %*
Mangelfull	*= under 70 %*	*eller minus 31 til 100 %*

Poeng for enkeltøvelser

Ved den samlede bedømmelsen av en gruppe skal det gis hele poeng. Ved de enkelte øvelsene kan det derimot gis poeng med desimaler. Skulle sluttresultat ikke gi et helt poengtall, rundes det opp eller ned vurdert ut fra helhetsinntrykket. For å kunne avlegge en prøve på et høyere trinn kreves det at det i alle grupper er oppnådd predikatet Tilstrekkelig (70% av de mulige poengene).

FERDSELSPRØVEN MED VESENTEST (FP-BH/VT)

GENERELT

Ferdselsprøven består av to deler, en lydighetsdel – Del A – og en praktisk ferdselsdel – Del B. Hunden må være fylt 15 mnd. for å delta. Ved starten av hver del skal hundefører melde seg til dommer på en sportslig korrekt måte, med hunden i line og innta grunnstilling foran dommer. Hunden skal føres i halsbånd eller sele.

Ved prøvens slutt gis det ikke poeng, kun bestått eller ikke bestått. Del A skal være bestått med minimum 70 % av poengene for at man kan gå videre til del B. For å bestå del B skal alle de praktiske øvelsene bestås med predikatet «Tilstrekkelig». Det er ingen tidsfrist på hvor lang tid prøven skal være. Dersom ingenting annet er beskrevet, er lydighetsdelen underlagt bestemmelsene, som beskrevet for IGP gruppe B. Under ferdselsdelen skal fokus være på de sosiale ferdigheter og vesen, og ikke på teknisk utførelse av lydighet. Dommeren vil vurdere grunnleggende lydighet under lydighetsdelen.

DEL A LYDIGHETSDELEN

GENERELLE BESTEMMELSER

Grunnleggende krav:

- **Uttrykk/selvtillit**
  Ved bedømmelsen og tildelingen av predikat og poeng må det rettes ekstra oppmerksomhet mot uttrykksfull oppførsel. Hunden skal vise at den ønsker å utføre øvelsen for føreren og ikke at den må gjøre det. Nøye observasjon av hele hunden inkludert ansiktsuttrykk, øre- og halestilling, anspente muskler, unaturlige bevegelser, overdreven pustefrekvens, overdreven spyttutskillelse eller hektisk oppførsel, dempende signaler etc., skal inngå i bedømmelsen. Negativ reaksjon/atferd etter avgitt kommando fører til passende trekk.
- **Glede, motivert arbeid**
  Hunden skal vise glede og motivert arbeid. Arbeidsvillighet skal være fremtredende**.**
- **Konsentrasjon/oppmerksomhet**
  Hunden skal være konsentrert på hundefører under hele øvelsen uten å vise en ekstremt unormal kropps- eller hodestilling. Hunden skal alltid akseptere de verbale kommandoene direkte og uten å nøle.
- **Harmoni/teamarbeid**
  Presentasjonen skal være harmonisk. Hunden skal kunne følge hundeføreren på en naturlig måte.
- **Teknisk korrekthet - posisjon**
  I tillegg til den uttrykksfulle oppførselen og en harmonisk fremføring, må det rettes oppmerksomhet mot en teknisk korrekt utførelse. Hunden skal være rett på linje med hundeføreren med skulderen i nivå med hundeførerens kne. Verbale kommandoer skal utføres i henhold til beskrivelsen av øvelsen.
- **Hundens reaksjon på kommando**
  På hundeførers kommando skal hunden utføre øvelsen med glede. Enhver oppførsel som viser frykt eller stress vil føre til et passende trekk.

Ekstra verbale kommandoer

1. ekstra kommando minus 1,5 poeng
2. ekstra kommando minus 2,5 poeng

Dersom en hund ikke utfører en øvelse etter 2. ekstra kommando, skal øvelsen gis 0 poeng. Dersom hunden utfører øvelsen feil (f.eks. stående/liggende i sitteøvelsen, sittende/stående i dekkøvelsen etc.), vil det føre til et trekk på 50 %. Dersom øvelsen utføres før kommando er gitt, skal det føre til et trekk på 2 poeng.

Utførelse av grunnstillingen

Hver øvelse begynner og slutter med en grunnstilling. Utgangsposisjonen kan tas bare én gang før hver øvelse. I grunnstilling sitter hunden tett, rett og oppmerksom på hundeførerens venstre side, slik at skulderen til hunden er på høyde med hundeførerens kne. Hundeføreren skal ikke stå bredbent i grunnstillingen, og begge armene skal henge løst langs kroppen.

Utvikling - Transportetappe

Utviklingen av øvelsen (transportetappen) skal være på minst 10 og inntil 15 skritt i øvelsene "Sitt under marsj" og "Dekk med innkalling" før kommandoen gis for å utføre selve øvelsen.

Avhenting (pick up)

I øvelsene der hunden blir hentet, kan hundeføreren nærme seg hunden forfra eller bakfra.

Innkalling/innsitt foran/avslutning til grunnstilling

Ved innkalling av hunden kan det i stedet for kommando for å komme, brukes navnet på hunden. Navnet på hunden i forbindelse med kommandoen for å komme regnes som dobbel kommando. Hunden skal være glad, ivrig og komme med en gang og så sette seg tett og rett foran hundeføreren. På kommando for grunnstillingen skal hunden straks begi seg inn i grunnstilling. Dette kan utføres ved at hunden går bak eller foran hundeføreren.

Ros

Hunden kan roses etter hver øvelse og grunnstillingen kan forlates dvs. at hunden kan kort løses ut (maks. 5 sek). Etter dette settes hunden i ny grunnstilling og etter et tidsintervall på ca. 3 sekunder kan man starte på neste øvelse.

Start og slutt på en øvelse

Dommeren gir anvisning for starten på en øvelse. Alt annet, f.eks. vendinger, stans, skifte av gangart osv. utføres uten anvisning. Hvis hundeføreren glemmer en deløvelse/delmoment, ber dommeren føreren om å utføre dette. Det skal ikke trekkes for dette. Ikke utførte deløvelser/delmomenter påvirker vurderingen av øvelsen.

Skisse for lydighetsøvelser i ferdselsprøven

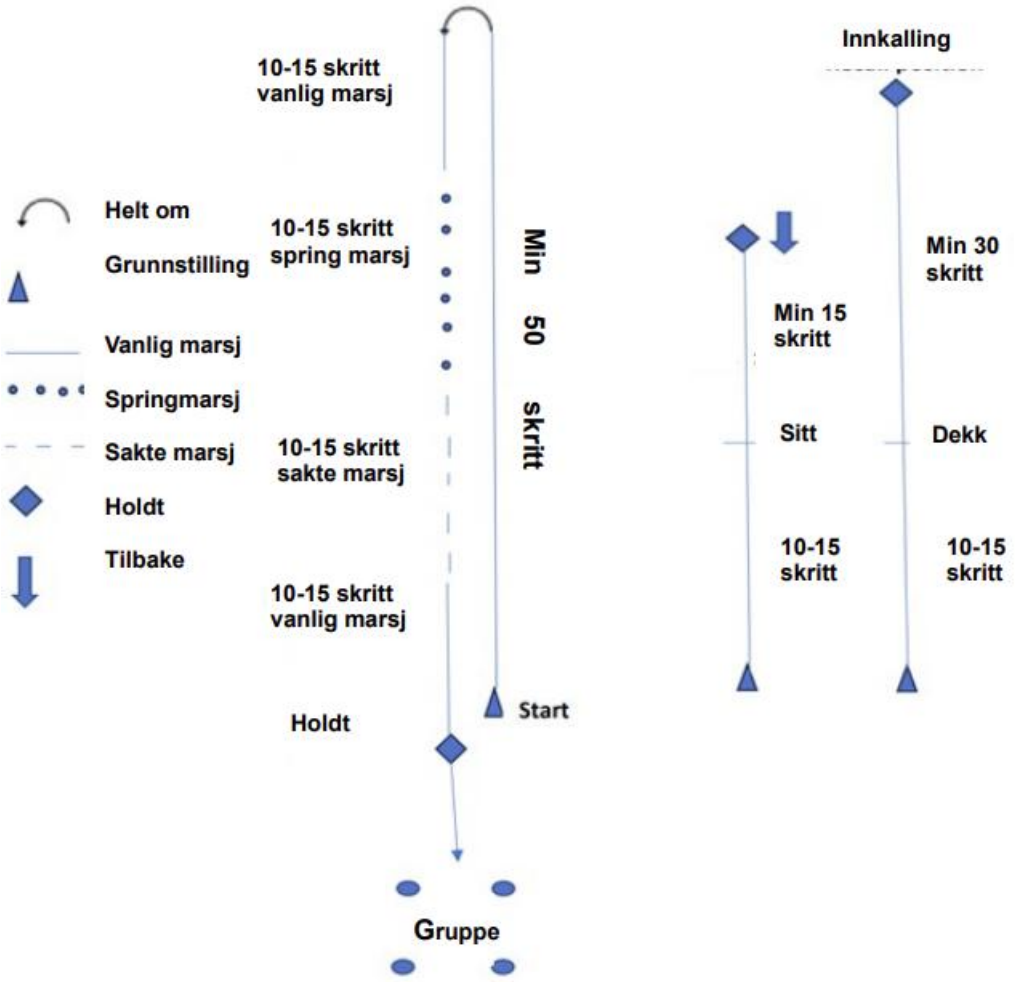

Start på lydighetsdelen

Ved start av lydigheten skal hundeførerne presentere seg og hunden sin for dommeren. Dette gjøres med hunden i line, og hundefører sier navnet sitt, navnet på hunden og at det er lydighet i ferdselsprøven de melder seg inn til.

På dommerens anvisning vil den ene ekvipasjen gå til startposisjon for "Lineføringen" og den andre ekvipasjen vil gå til startposisjon for "Dekk med forstyrrelser".

Lineføring (30 poeng)

Utførelse:

Hundeføreren setter ved start hunden i grunnstilling, og etter anvisning fra dommeren starter øvelsen. Fra en rett, rolig og oppmerksom grunnstilling følger hunden hundeføreren på kommando for plass eller lignende oppmerksomt, glad, rett og hurtig. Hunden skal med skulderbladet alltid være i knehøyde på venstre side av hundeføreren og ved holdt skal hunden sette seg selvstendig, hurtig og rett.

I starten av øvelsen går hundeføreren 50 skritt rett frem med hunden uten å stanse. Etter helomvendingen og ytterligere 10 til 15 skritt viser hundeføreren, hver gang med kommandoen for plass, springmarsj og sakte marsj (hver gang 10 til 15 skritt). Overgangen fra springmarsj til sakte marsj skal utføres uten mellomskritt. Etter de siste 10-15 normale skrittene utføres en holdt, så skal

ekvipasjen gå inn i en gruppe på minst 4 personer. I gruppen skal hundeføreren og hunden runde en person til venstre og en person til høyre og gjøre holdt én gang i gruppen. På anvisningen fra dommeren går ekvipasjen til utgangspunktet og inntar grunnstilling. Dette vil være startposisjonen for neste øvelse.

Evalueringskriterier:
Gå foran, sideavvik, henge etter, sakte eller nølende sitt, ekstra kommandoer, kroppslige hjelpemidler, feil i grunnstillingen, uoppmerksomhet, manglende arbeidsglede/motivasjon, stress samt nedtrykt og ufri atferd av hunden fører til fratrekk av poeng i vurderingen.

Sitt (10 poeng)
Fra grunnstilling og etter kommando for «Fri v/fot» går ekvipasjen ca. 10-15 skritt i en rett linje, hvoretter hunden på kommandoen for sitt straks skal sette seg uten at hundeføreren endrer sin gangart eller ser seg rundt. Sitt-momentet kan også utføres fra holdt. Hunden skal sitte rolig og med oppmerksomheten rettet mot hundeføreren. Hundeføreren fjerner seg 15 skritt og snur seg mot hunden. På dommerens anvisning går hundeføreren tilbake til hunden.

Evalueringskriterier:
Setter seg saktet ned, stress, urolig og uoppmerksomhet gir fratrekk sammen med annen feilaktig atferd. Hvis hunden står eller legger seg ned, blir øvelsen obligatorisk fratrukket min. 50 %. For en hund som ikke reagerer etter andre ekstra kommando, skal øvelsen evalueres i "mangelfull" (0-null). I slikt tilfelle kan hunden hentes, og resten av øvelsene/prøven kan fortsette.

Dekk med innkalling (10 poeng)
Fra grunnstilling og etter kommando for «Fri v/fot» går ekvipasjen ca. 10-15 skritt i en rett linje, hvoretter hunden på kommandoen for dekk/ligg straks skal legge seg uten at hundeføreren endrer sin gangart eller gir annen hjelp. Dekk/ligg-momentet kan også utføres i fra holdt. Hundeføreren fortsetter i vanlig gange minst 30 skritt og snur seg mot hunden. Hunden skal før innkallingen bli liggende rolig og med oppmerksomheten vendt mot hundeføreren. På anvisning fra dommeren kalles hunden inn med kommandoen for å komme eller med kallenavnet til hunden. Hunden skal komme motivert, i rett linje, sette seg tett og rett foran hundeføreren, for deretter på kommando innta grunnstilling, enten ved at hunden går rundt hundeføreren eller går direkte inn. Etter endt øvelse, kobles hunden, og føres til øvelsen «Dekk med forstyrelser» eller til avmelding for lydighetsdelen.

Evalueringskriterier:
Dekker saktet, ligger urolig og uoppmerksomt, kommer uten iver, hjelp fra hundefører, f.eks. i form av bredbent stilling, fører til poengfratrekk i tillegg til annen feilaktig atferd hos hunden. Hvis hunden sitter eller står, blir øvelsen obligatorisk fratrukket min. 50 % av totaløvelsen. For en hund som ikke kommer på den 2. ekstra kommandoen, blir øvelsen vurdert som mangelfull (0-null). I dette tilfellet kan hunden hentes, og resten av prøven kan fortsette.

Dekk med forstyrrelser (10 poeng)
Innen den andre hunden starter sin gruppe B legger hundefører sin hund på kommando for dekk på et sted anvist av dommer. Hunden legges rett fra grunnstilling og den skal ikke ha førerline eller andre gjenstander hos seg. På dommers anvisning går hundefører, uten å snu seg, ca. 10 meter vekk fra hunden og blir stående rolig sidestilt. Hunden skal, uten påvirkning fra hundefører, ligge rolig mens den andre hunden utfører de andre øvelsene. Når ekvipasjen på banen har fullført øvelsen " Dekk med innkalling ", skal hundefører på anvisning fra dommer gå tilbake til hunden og stille seg på

dens høyre side. Etter ca. 3 sekunder, på dommers anvisning og hundeførers kommando «sitt», skal hunden sette seg raskt og i grunnstilling.

Evalueringskriterier:
Feil i grunnstilling, urolig opptreden av hunden, skjult hjelp, hunden ligger urolig eller setter/reiser seg for tidlig ved avhenting gis et passende trekk. Hvis hunden forlater utgangspunktet med mer enn tre meter, før den andre ekvipasjen har fullført øvelsen «Lineføring», vil øvelsen bli vurdert i «mangelfull» og 0 poeng, ellers kan øvelsen tildeles maksimalt 5 poeng. Hvis hunden går til hundefører i forbindelse med henting/avslutning av øvelsen, trekkes det inntil 3 poeng.

DEL B - FERDSELSDELEN

GENERELL INFORMASJON

Kun ekvipasjer som har bestått lydighetsdelen går videre og starter i ferdselsdelen.

Ferdselsdelen avlegges utenfor treningsbanen på et egnet område i det offentlige rom. Dommeren fastlegger sammen med prøveleder, hvor og hvordan øvelsene utføres i de trafikkerte områdene (gater, veier og parkeringsplasser). Den offentlige trafikken må ikke sjeneres. Gjennomføringen av denne delen krever god tid på grunn av sin spesielle karakter. Kravene til prøven må ikke nedsettes på grunn av mange påmeldte hunder. Det gis ikke poeng i denne delen, men helhetsinntrykket av hundens atferd i de enkelte øvelsene er avgjørende for om hunden skal bestå eller ikke. Dommeren har mulighet for å variere og tilpasse øvelsene etter behov. Det er dommerens avgjørelse, om alle hundene skal gjennomføre den enkelte øvelsen på samme sted og deretter flytte videre til neste øvelse, eller om den enkelte hunden skal gjennomføre alle øvelsene før neste hund gjennomfører øvelsene.

Prøveforløp
De følgende øvelsene utgjør et minstekrav og kan utvides av landsorganisasjonen.

Møte med gruppe personer
På dommerens anvisning går hundeføreren med sin hund i løs hengende line. Dommeren følger etter på passende avstand. Hunden skal villig følge hundeføreren på dennes venstre side med skulderen ut for hundeførerens venstre kne. Hunden skal forholde seg rolig og likegyldig overfor fotgjengere og kjørende ferdsel. Underveis skal hundeføreren kontaktes av forbipasserende. Hunden skal forholde seg nøytral og upåvirket av hendelsen.
Hundeføreren og hunden går videre inn i en avslappet persongruppe på minst 6 personer. En av personene tiltaler og håndhilser på hundeføreren. Hunden skal, på tegn fra hundeføreren, bli stående, legge eller sette seg og forholde seg rolig.

Møte med syklist
Hundeføreren går med hunden i line og passeres av en syklist på hundeførerens venstre side. Syklisten skal komme bakfra. Når syklisten passerer, skal denne ringe med sykkelbjella. Etter å ha kjørt et stykke vender syklisten om, kjører mot hunden og hundeføreren og ringer enda en gang med sykkelbjella. Hunden skal forholde seg rolig og nøytral ovenfor syklisten under hele øvelsen.

Møte med biler
Hundeføreren går med sin hund i line til en plass hvor flere biler er parkert. Mens hundeføreren og hunden går, startes en bil, og ved en annen bil slås bildøren igjen. Mens hunden og hundeføreren går videre, stopper en bil ved siden av ekvipasjen, og ruller ned sideruten. Sjåføren spør hundeføreren om et eller annet. Hunden skal, på tegn fra hundeføreren, bli stående, legge seg eller sette seg og forholde seg rolig og upåvirket av biler og trafikkstøy.

Møte med joggere eller person(er) på rulleskøyter
Hundeføreren går med hunden sin i line. Minst to joggere passerer ekvipasjen, uten å sette ned tempoet. Etter at joggerne er borte, kommer en ny jogger, denne gang imot ekvipasjen. Joggeren løper forbi uten å sette ned tempoet. Hunden behøver ikke følge hundeføreren korrekt på plass, men må ikke sjenere de forbipasserende. Det er tillatt at hundeføreren under møtet med de forbipasserende kommanderer hunden til å sitte eller dekke. Joggerne kan erstattes av personer på rulleskøyter.

Møte med annen hund
Hunden skal forholde seg nøytral både når hunden og hundeføreren passerer bakfra og forfra. Hundeføreren kan under møtet anvende kommandoen for fot/plass (flere ganger) eller kommandere hunden i sitt eller dekk.

Hundens adferd når den er alene, - og ovenfor andre dyr
På dommerens anvisning går hundeføreren bort til et sted med moderat ferdsel av folk og binder hunden fast. Hundeføreren går rolig fra hunden og gjemmer seg i en oppgang eller butikk slik at hundeføreren er utenfor hundens synsfelt. Hunden kan stå, sitte eller ligge. I tiden hundeføreren er borte skal en hjelper med en annen hund passere hunden på en avstand av ca. 5 skritt. Hunden som står bundet, skal ikke vise aggresjon (kraftig trekk i lina eller vedvarende bjeffing) når den andre hunden passerer. Den hunden som skal passere må være rolig, ikke til utfordring eller provoserende for den hunden som står bundet. På anvisning fra dommeren hentes hunden.

LYDIGHETSPRØVE - IBGH 1-3

Øvelse	IBGH-1	IBGH-2	IBGH-3
Lineføring	30 poeng	20 poeng	
Fri ved fot	30 poeng	20 poeng	20 poeng
Sitt under marsj	15 poeng	15 poeng	10 poeng
Dekk under marsj med innkalling	15 poeng	15 poeng	10 poeng
Stå under marsj			10 poeng
Apportering på flat mark		10 poeng	15 poeng
Apportering over møne (140 cm)			15 poeng
Fremadsending		10 poeng	10 poeng
Dekk med forstyrrelser	10 poeng	10 poeng	10 poeng
Total	**100 poeng**	**100 poeng**	**100 poeng**

SÆRTREKK I IBGH 1 – 3
Det er ikke pålagt med innkomst i front i øvelsene innkalling og apportering. Hunden kan gå direkte i avsluttende grunnstilling. Hundefører må vente 3 sek for avlevering av apport og som avleveres til hundeførere med kommando slipp. Dette gjelder på alle nivåene i øvelsen innkalling og apportering.

SPESIELLE FORUTSETNINGER IBGH 3
Rekkefølgen på øvelsene 2 til 6 (sitt under marsj t.o.m. apportering over møne) bestemmes av dommeren ved loddtrekning i følgende 5 varianter:

Variant 1:
Øvelse 2, 4, 5, 6, 3
Variant 2:
Øvelse 4, 3, 6, 2, 5
Variant 3:
Øvelse 6, 4, 5, 3, 2
Variant 4:
Øvelse 3, 2, 6, 5, 4
Variant 5:
Øvelse 5, 6, 3, 2, 4

Alle deltakerne må utføre øvelsene 2 til 6 i samme rekkefølge.

Hunden kan få tittelen FCI-IBGH spesial hvis den består FCI-IBGH3 to ganger i løpet av en 2-dagers prøve (en gang hver dag).

GENERELLE BESTEMMELSER

Hundens reaksjon på kommando

Hunden skal, på hundeførers kommando, utføre øvelsen direkte med glede og selvtillit. Viser hunden atferd som frykt eller stress vil det føre til passende trekk.

Ekstra kommandoer

Dersom øvelsen ikke utføres etter andre ekstra kommando, skal øvelsen gis 0 poeng.
1. ekstra kommando er minus 1,5 poeng
2. ekstra kommando er minus 2,5 poeng

Dersom hunden utfører øvelsen feil (f.eks. står/legger seg i sitteøvelsen, sitter/står i dekkøvelsen osv.), trekkes øvelsen med 50 %. Dersom hunden starter øvelsen uten kommando, skal øvelsen bedømmes med minus 2 poeng. For apporteringsøvelsene betyr dette inntil minus 2 poeng.

Oppstart

Ved start av lydigheten skal hundeførerne presentere seg og hunden for dommeren. Dette gjøres med hunden i bånd i IBGH-1 og IBGH2 og uten bånd i IBGH3. Hundefører sier navnet sitt, navnet på hunden og hvilken prøve de melder seg inn til.

Ekvipasjen som starter på øvelsene på banen må innta grunnstilling samtidig som ekvipasjen som skal utføre «dekk med forstyrrelser». Bedømmelsen starter når begge hundene har inntatt grunnstilling.

Start og slutt på en øvelse

Dommeren gir anvisning for starten på en øvelse. Alt annet, f.eks. vendinger, stans, skifte av gangart osv. utføres uten anvisning. Den angitte intervalltiden, ca. 3 sekunder, skal holdes, f.eks. ved sitt-skifte til grunnstilling, stanse – avlevering av apporten, gi ros til hunden og før starten på en ny øvelse. Skulle hundeføreren glemme en øvelse, oppfordrer dommeren hundeføreren til å vise øvelsen. Ingen poeng skal trekkes for dette. Utelatte/ikke gjennomførte deløvelser påvirker vurderingen.

Utførelse av grunnstillingen

Hver øvelse begynner og slutter med en grunnstilling. Utgangsposisjon kan tas bare én gang før hver øvelse. I grunnstilling sitter hunden tett, rett og oppmerksom på førerens venstre side, slik at skulderen til hunden er på høyde med hundeførerens kne. Hundeføreren skal ikke stå bredbent i grunnstillingen, og begge armene skal henge løst/avslappet inntil kroppen.

Transportetappe (utviklingen)

Fra grunnstillingen skal transportetappen ved øvelsene Sitt under marsj, Dekk under marsj med innkalling, Stå under marsj med innkalling og fremadsending med dekk utgjøre minst 10, men høyst 15 skritt før kommandoen for å utføre øvelsen.

Avhenting (pick up)

I øvelsene der hunden blir hentet, kan hundeføreren nærme seg hunden forfra eller bakfra.

Innkalling/innsitt foran/avslutning til grunnstilling
Ved innkalling av hunden kan det i stedet for kommando for å komme også brukes navnet på hunden. Navnet på hunden i forbindelse med kommandoen for å komme regnes som dobbel kommando. Hunden skal være glad, ivrig og komme med en gang og så sette seg tett og rett foran hundeføreren. På kommando for grunnstillingen skal hunden straks begi seg inn i grunnstilling. Dette kan utføres ved at hunden går bak eller foran hundeføreren.
Unntak for IBGH 1 til IBGH-3: Ved innkalling må ikke hunden sitte foran, men kan gå direkte i grunnstillingen.

Ros
Ros tillates kun i grunnstilling etter hver øvelse. Hvis dette også er den nye grunnstillingen for neste øvelse, må tidsintervallet på ca. 3 sekunder overholdes.

Unntak for FCI-IBGH1
Hunden kan kort løses opp (maks. 5 sek) og roses etter hver øvelse (grunnstillingen kan forlates). Etter en slik handling må hunden settes i ny grunnstilling. Etter et tidsintervall ca. 3 sekunder kan man starte på neste øvelse.

3 sekunders regel
I følgende situasjoner må tidsintervallet på ca. 3 sekunder overholdes:
• Ros – Start på en ny øvelse
• Sitt foran – overgang til grunnstilling
• Sitt foran – avlevering av apport
• Etter mottak av apport - overgang til grunnstilling
• Slutt på en øvelse – ros
• Grunnstilling – verbal kommando for utførelse av øvelsen

Posisjonsfeil
Ved alle tekniske øvelser (sitt, dekk, stå) blir den samlede øvelsen redusert med 50 % ved en posisjonsfeil (f.eks. står i stedet for sitter i øvelsen sitt under marsj). Det trekkes ytterligere for andre feil i øvelsen.

Kasting av apport
Et «støttesteg» er tillatt ved kast av apporten. Etter å ha trukket benet tilbake, skal det være en pause på ca. 3 sekunder. Etter samråd med dommeren har venstrehendte lov til å gi hunden "sitt"-kommandoen for å kunne kaste apporten etter å ha tatt et skritt sidelengs. Hundeføreren går tilbake til hunden, for å fortsette øvelsen etter en pause på ca. 3 sekunder.

Avlevering av apport
Hvis hunden etter den tredje kommandoen ikke gir fra seg apporten, blir den diskvalifisert på grunn av ulydighet.

Apporter
Apporter tilhørende hundefører er tillatt i apportøvelsene. Apportene må oppfylle følgende krav:
- Bitestykket skal være laget av tre
- Avstanden fra bitestykket til bakken må være minst 4 cm

Møne (140 cm)
Mønet består av to klatrevegger som er koblet sammen i den øvre delen. De er 150 cm brede og 191 cm høye. På bakken står disse to veggene så langt fra hverandre at den loddrette høyden blir

140 cm for øvelsen i FCI-IBGH3. Hele overflaten på mønet skal ha et sklisikkert belegg. På veggene skal det på den øvre halvdelen være montert 3 stigelister på 1500/24/48 mm. Alle hundene på en prøve skal hoppe over de samme hindrene. Det er ikke tillatt med prøvehopp.

Primære og sekundære elementer i bedømmelsen

Prinsipper for bedømmelsen av øvelser: For å kunne bedømme prestasjonen mer differensiert består flere øvelser av delmomenter, som så skal vurderes separat. Bedømmelsen skal også skille mellom primærdelen og sekundærdelen av øvelsen. Den primære delen bør vektes høyere siden dette er kjerneoppgaven i øvelsen. Flere detaljer finner du under øvelsesbeskrivelsene.

Skisse over øvelser i IBGH1

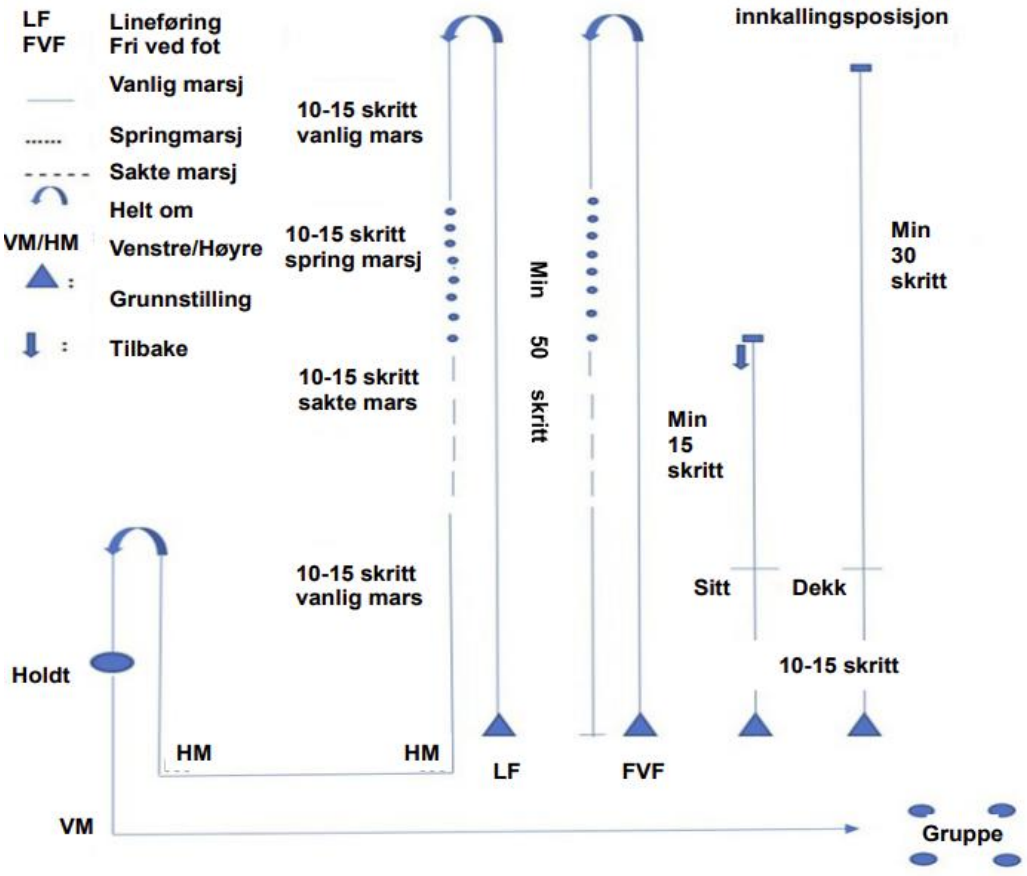

Skisse over øvelser i IBGH2

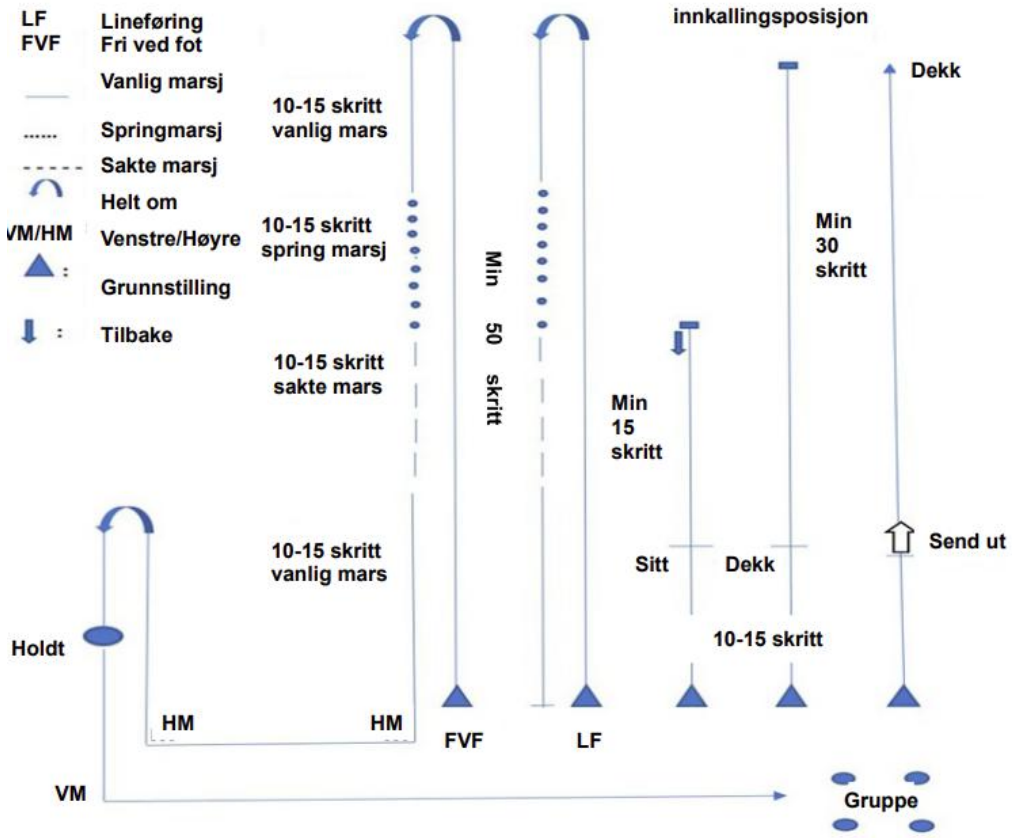

Skisse over øvelser i IBGH3

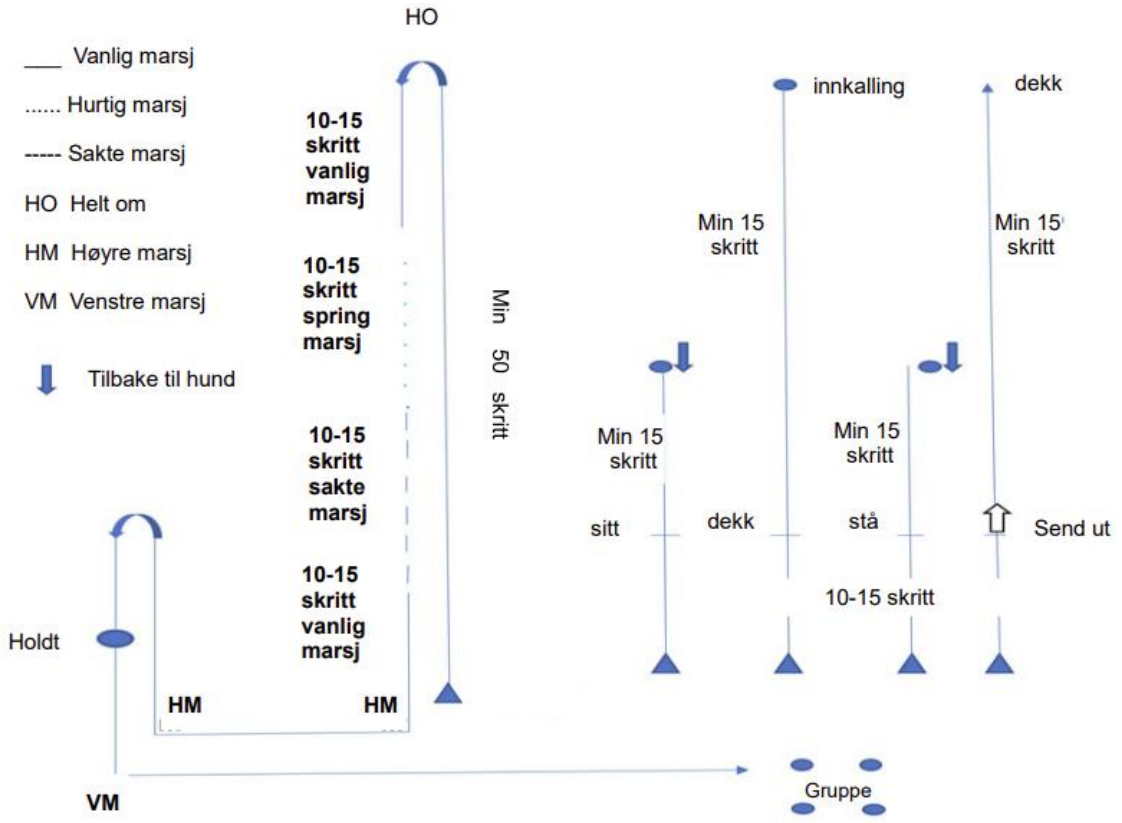

BESKRIVELSE AV ØVELSENE

Før oppstart skal dommer kontrollere at det foreskrevne utstyret er tilgjengelig og i henhold til prøveregelverket.

Lineføring IBGH1

Gjennomføringen av øvelsen er i henhold til skisse FCI-IBGH1. Hundeføreren skal innta startgrunnstillingen senest når den andre hundeføreren inntar grunnstillingen for øvelsen Dekk med forstyrrelser. Hundeføreren setter ved start hunden i grunnstilling, og etter anvisning fra dommeren starter øvelsen. Fra en rett, rolig og oppmerksom grunnstilling følger hunden hundeføreren på kommandoen for plass eller lignende oppmerksomt, glad, rett og hurtig, og med løst hengende førerline. Hunden skal med skulderbladet alltid være i knehøyde på venstre side av hundeføreren og ved holdt skal hunden sette seg selvstendig, hurtig og rett. I starten av øvelsen går hundeføreren 50 skritt rett frem med hunden uten å stanse. Etter helomvendingen og ytterligere 10 til 15 skritt viser hundeføreren, hver gang med kommandoen for fot/plass, springmarsj og sakte marsj (hver gang 10 til 15 skritt). Overgangen fra springmarsj til sakte marsj skal utføres uten mellomskritt. Etter sakte marsj går ekvipasjen over i normalt tempo. Springmarsj og sakte marsj må skille seg tydelig fra den normalen gangarten. Temposkiftet utføres uten mellomskritt. Etter den andre helomvendingen skal det vises en holdt. Ved holdt skal hunden sette seg direkte uten kommando i grunnstilling. Hundeføreren fortsetter i henhold til skissen for øvelsen gjennom en gruppe der personene beveger seg. Hundeføreren og hunden skal runde en person til høyre og en til venstre (f.eks. i form av et 8-tall) samt gjøre holdt minst en gang nær en person i gruppen. Dommeren har rett til å kreve en gjentakelse. På anvisning fra dommeren forlater hundeføreren og hunden gruppen og inntar grunnstilling ved startmerket. Ros av hunden er bare tillatt etter at gruppen er forlatt og den avsluttende grunnstillingen inntatt.

Lineføring IBGH2

Hundefører setter hunden i grunnstilling ved start. Etter anvisning fra dommeren starter øvelsen. Fra en rett, rolig og oppmerksom grunnstilling følger hunden hundeføreren på kommando for plass eller lignende, oppmerksomt, glad, rett og hurtig, og med løst hengende førerline. Hunden skal med skulderbladet alltid være i knehøyde på venstre side av hundeføreren og ved holdt skal hunden sette seg selvstendig, hurtig og rett. Gjennomføringen av øvelsen er i henhold til skjemaet FCI IBGH2. I starten av øvelsen går hundeføreren 50 skritt rett frem med hunden uten å stanse. Etter helomvendingen og ytterligere 10 til 15 skritt viser hundeføreren, hver gang med kommandoen for plass, springmarsj og sakte marsj (hver gang 10 til 15 skritt). Overgangen fra springmarsj til sakte marsj skal utføres uten mellomskritt. Etter de siste 10-15 normale skrittene utføres en holdt. Hunden skal innta grunnstilling uten kommando. Etter 3 sekunder tas linen av hunden.

Vurderingskriterier:

<u>Primære momenter:</u>

Riktig posisjon av hunden, positivt uttrykk for hunden (motivert, fri, konsentrert).

<u>Sekundære momenter:</u>

Grunnstillinger.

<u>Feil:</u>

Gå foran, sideavvik, henge etter, sakte eller nølende sitt, ekstra kommandoer, hundefører gir kroppslige hjelp, feil i grunnstillingen, uoppmerksomhet, manglende arbeidsglede/motivasjon, stress samt nedtrykt og ufri atferd av hunden fører til fratrekk av poeng i vurderingen.

Fri ved fot IBGH1
Gjennomføringen av øvelsen er i henhold til skjemaet FCI-IBGH1 (en rett linje i normalt tempo, helomvending, normalt tempo, springmarsj, sakte marsj, normalt tempo, stopp) og utførelsen følger beskrivelsen av øvelsen «lineføring». Fri ved fot skal også vises mellom de andre øvelsene.

Fri ved fot (IBGH2 og IBGH3)
Gjennomføringen av øvelsen er i henhold til skjemaet FCI-IBGH2/FCI-IBGH3. Hundeføreren setter hunden i grunnstilling ved start. Etter anvisning fra dommeren starter øvelsen. Fra en rett, rolig og oppmerksom grunnstilling følger hunden hundeføreren på kommandoen for plass eller lignende, oppmerksomt, glad, rett og hurtig. Hunden skal med skulderbladet alltid være i knehøyde på venstre side av hundeføreren og ved holdt skal hunden sette seg selvstendig, hurtig og rett. I starten av øvelsen går hundeføreren 50 skritt rett frem med hunden uten å stanse. Etter helomvendingen og ytterligere 10 til 15 skritt viser hundeføreren, hver gang med kommandoen for fot/plass, springmarsj og sakte marsj (hver gang 10 til 15 skritt). Overgangen fra springmarsj til sakte marsj skal utføres uten mellomskritt. Etter sakte marsj går ekvipasjen over i normalt tempo. Springmarsj og sakte marsj må skille seg tydelig fra den normalen gangarten. Temposkiftet utføres uten mellomskritt. Etter den andre helomvendingen skal det vises en holdt. Hunden skal sette seg direkte uten kommando i grunnstilling. Ekvipasjen fortsetter i henhold til skissen for øvelsen gjennom en gruppe der personene beveger seg. Hundeføreren og hunden skal runde en person til høyre og en til venstre (f.eks. i form av et 8-tall) samt gjøre holdt minst en gang i gruppen, nær en person. Dommeren har rett til å kreve en gjentakelse. På anvisning fra dommeren forlater hundeføreren og hunden gruppen og inntar grunnstilling ved startmerket. Ros av hunden er bare tillatt etter at gruppen er forlatt og den avsluttende grunnstillingen inntatt. Fri ved fot skal også vises mellom de andre øvelsene.

Vurderingskriterier:
Primære momenter:
Riktig posisjon av hunden, positivt uttrykk for hunden (motivert, fri, konsentrert).
Sekundære momenter:
Grunnstillinger.
Feil:
Gå foran, sideavvik, henge etter, sakte eller nølende sitt, ekstra kommandoer, hjelp, feil i grunnstillingen, uoppmerksomhet, manglende arbeidsglede/motivasjon, stress samt nedtrykt og ufri atferd av hunden fører til fratrekk av poeng i vurderingen.

Sitt under marsj (IBGH1, IBGH2 og IBGH3)
1. del: Fra grunnstilling, transport/utvikling, utførelse av "sitt". 50 % av poengene.
2. del: Gå fra, holdt, tilbake til hunden og avsluttende grunnstilling. 50 % av poengene.

Under utviklingen skal hunden følge hundeføreren oppmerksomt, glad og konsentrert. Hunden skal alltid være i rett posisjon ved hundeførerens venstre kne. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommandoen for sitt straks sette seg uten at hundeføreren endrer sin gangart eller annen hjelp. Hunden skal sitte rolig og med oppmerksomheten rettet mot hundeføreren. I alle klassene skal hundeføreren fjerne seg 15 skritt. På dommerens anvisning går hundeføreren tilbake til hunden, i normal gangart, og direkte inn i grunnstilling. Deretter kan føreren gi en kort ros til hunden.

Spesiell bestemmelse IBGH 1
Etter transportetappen, kan hundeføreren gjøre holdt. Med hunden i grunnstilling, kan hundeføreren gi den verbale kommandoen for "sitt". Etter at hunden har inntatt sitt, går hundeføreren fra hunden, og øvelsen fortsetter som beskrevet over.

Vurderingskriterier:
Primære momenter:
Reaksjon på kommando, direkte og rask sitt.
Sekundære elementer:
Grunnstilling i start og slutt av øvelsen, transport og kontakt mot hundeføreren.
Feil:
Setter seg saktet, viser stress, frykt og usikre reaksjoner ved mottak av kommando, urolig og/eller uoppmerksom hund vil gi poengtrekk i tillegg til andre feil. Hvis hunden står eller legger seg ned, blir øvelsen obligatorisk fratrukket med 50 % av de totale poengene.

Dekk under marsj med innkalling
1. del: Fra grunnstilling, utvikling, utførelse av dekkmoment. 50 % av poengene
2. del: Innkalling, innkomst, sitte foran, avsluttende grunnstilling. 50 % av poengene

Under utviklingen skal hunden følge hundeføreren oppmerksomt, glad og konsentrert. Hunden skal alltid være i rett posisjon ved hundeførerens venstre kne. Etter 10 til 15 skritt i vanlig marsj skal hunden på kommando for dekk straks legge seg rett, uten at hundeføreren endrer bevegelsesforløpet sitt eller gir annen hjelp. Hundeføreren går med normal gange minst 30 skritt og snur seg mot hunden. Hunden skal før innkallingen bli liggende rolig og med oppmerksomheten vendt mot hundeføreren. På anvisning fra dommeren kalles hunden inn med kommandoen for å komme eller med navnet til hunden. Hunden skal være glad, ivrig og komme med en gang og sette seg tett og rett foran hundeføreren. Etter 3 sekunder og på kommando for grunnstillingen skal hunden sette seg raskt og rett på hundeførerens venstre side med skulderbladet i knehøyde. Etter dette kan hundefører kort rose hunden. Etter endt øvelse, bare i IBGH1 kobles hunden, og føres til øvelsen «Dekk med forstyrelser» eller til avmelding for lydighetsdelen.

Spesiell bestemmelse IBGH 1
Etter utviklingen kan hundeføreren gjøre holdt, og med hunden i grunnstilling, kan hundeføreren gi den verbale kommandoen for dekk. Etter at hunden har inntatt dekk, går hundeføreren fra hunden, og øvelsen fortsetter som beskrevet over. På slutten av øvelsen settes hunden i bånd og føres til øvelsen dekk med forstyrrelser eller til avmelding for lydighetsdelen.

Vurderingskriterier
Primære momenter:
Reaksjon på kommandoene, direkte og rask dekk, direkte og rask innkalling og innsitt i front.
Sekundære momenter:
Grunnstilling i start og slutt av øvelsen, utviklingen og kontakt mot hundeføreren.
Feil:
Dekker saktet, ligger urolig og uoppmerksomt, kommer uten iver, hjelp fra hundeføreren, f.eks. i form av bredbent stilling, fører til poengfratrekk i tillegg til annen feil atferd hos hunden. Hvis hunden sitter eller står, blir øvelsen obligatorisk fratrukket min. 50 % av totaløvelsen. Hvis hunden ikke kommer på den andre ekstra kommandoen, blir øvelsen vurdert som mangelfull (0-null). I dette tilfellet kan hunden hentes, og resten av prøven kan fortsette.

Stå under marsj IBGH-3
1. del: Fra grunnstilling, utvikling, utførelse av stå moment. 50 % av poengene
2. del: Ankomst av hundeføreren, til rett grunnstilling. 50 % av poengene

Etter en utvikling på 10 til 15 skritt skal hunden på kommandoen for stå straks bli stående rett i løpsretningen, uten at hundeføreren avbryter eller endrer sitt bevegelsesforløp. Hundeføreren går ytterligere minst 15 skritt og snur seg mot hunden. På anvisning fra dommeren går hundeføreren tilbake til hunden, stiller seg på dens høyre side og tar hunden i grunnstilling med en kommando for sitt eller fot.

Vurderingskriterier:
Primære momenter:
Reaksjon på kommando, direkte og rask stå.
Sekundære momenter:
Grunnstilling i start og slutt av øvelsen, utvikling og kontakt mot hundeføreren.
Feil:
Hunden ikke står umiddelbart, står urolig og uoppmerksomt, hjelp fra hundeføreren vil i tillegg til annen feil atferd fra hunden føre til poengfratrekk. Hvis hunden sitter eller ligger, blir øvelsen obligatorisk fratrukket min. 50 % av totaløvelsen.

Apportering på flat mark (IBGH2 og IBGH3)
Fra grunnstilling kaster hundeføreren apporten ca. 10 meter. Et kvadrat på 4 x 4 meter merkes på bakken, med start i en avstand på 8 meter etter startmerke. Apporten må ligge innenfor denne firkanten. Hvis den ligger utenfor (berøring av oppmerkingen er innenfor), plasseres den i midten av en assistent, som etterpå beveger seg tilbake i posisjon bak dommeren. Det er tillatt med 1 sitt kommando om apporten må legges ut. Hvis hundeførerens utvendige fot beveger seg som en del av at hundeføreren kaster apporten, gis ingen poengtrekk så lenge det ikke påvirker hunden. Hvis beinet flytter seg, må det tas en pause på ca. 3 sekunder etter at beinet er trukket tilbake. Kommandoen for å apportere kan først gis når apporten ligger rolig. På kommando for apport skal hunden løpe direkte til apporten, straks ta den opp og bringe den direkte til hundeføreren. Hunden skal være målbevisst, motivert i sitt løp frem og tilbake. Når hunden sitter foran (alternativt i sluttposisjon), og også ved apporteringen, skal apporten holdes rolig i munnen, til hundeføreren etter ca. 3 sekunder tar apporten fra den med kommandoen for slipp. Når hunden holder apporten kreves det at hunden presenterer apporten på en god måte. Etter ytterligere ca. 3 sekunder skal hunden på kommandoen for grunnstilling innta grunnstilling (hvis nødvendig). Apporten skal da holdes i høyre hånd mens armen til hundeføreren er strukket ut og nedover. Hundeføreren skal legge apporten tilbake i apportstativet. Når dette utføres, skal hunden gå fri ved fot som beskrevet i «fri ved fot».

Vurderingskriterier:
Primære momenter:
Jevn og motivert fart til apporten, direkte opptak og tilbake til føreren, tett innsitt i front eller grunnstilling, med selvsikker og fri presentasjon, samt villig avlevering.
Sekundære momenter:
Grunnstillingene i start og slutt av øvelsen.
Feil:
Umotivert og ikke målbevisst atferd av hunden ved løp frem og tilbake, feil når apporten tas opp, slipper apporten, leker eller tygger, bredbent stilling av hundeføreren, feil når hunden sitter foran og feil i grunnstillingen (f.eks. urolig atferd), hjelp fra hundeføreren fører til poengfratrekk.

- Om hunden starter øvelsen uten kommando
    - Apporten er i ruten, inntil -2 poeng
    - Apporten ikke i ruten, høy mangelfull
    - Etter apporten er lagt ut, inntil -2 poeng
    - Starter når assistenten holder apporten eller assisten fremdeles er i ruten, mangelfull og 0 poeng
- Om hundefører gir kommando for apport og apporten ikke er i ruten, bedømmes øvelsen i mangelfull

Apport over mønе IBGH3

Hundeføreren og hunden inntar grunnstilling minst 4 meter foran mønet. Fra grunnstilling kaster hundeføreren en apport over et 140 cm høyt møne. Det er tillatt å bevege en fot under apportkastingen. Etter at beinet er trukket tilbake, skal det være en pause på ca. 3 sekunder. Hunden skal sitte rolig og fritt ved siden av hundeføreren i grunnstilling. Et kvadrat på 2 x 4 meter merkes på bakken, med start i en avstand på 6 meter fra midten av mønet. Apporten må ligge innenfor denne firkanten. Hvis den ligger utenfor (berøring av oppmerkingen er innenfor), plasseres den i midten av en assistent, som etterpå beveger seg tilbake i posisjon bak dommeren. Det er tillatt med 1 sitt kommando om apporten må legges ut. Hundeføreren og hunden inntar grunnstilling minst 4 meter foran mønet.

På kommandoen for å hoppe skal hunden utføre hoppet, og mens hoppet foretas, skal hundeføreren gi kommandoen for å apportere. Hunden skal løpe direkte til apporten, straks ta den opp og med et tilbake hopp bringe den direkte til hundeføreren. Hunden skal utføre hele øvelsen på en motivert måte og vise kraftfulle hopp. Ved apporteringen og når hunden sitter foran eller ved siden av hundeføreren skal hunden holde apporten rolig i munnen, til hundeføreren etter ca. 3 sekunder tar apporten fra den med kommandoen for slipp. Når hunden holder apporten kreves det at hunden presenterer apporten på en god måte. Etter ytterligere ca. 3 sekunder skal hunden på kommando for grunnstilling innta grunnstilling (om nødvendig). Hundeføreren skal holde apporten i høyre hånd med armen strukket ut og nedover. Hundeføreren skal legge apporten tilbake i apportstativet. Når dette utføres, skal hunden gå fri ved fot som beskrevet i «fri ved fot».

Vurderingskriterier:

<u>Primære momenter:</u>

Kraftfulle og målbevisste klatrehopp, rask, jevn og motivert til apporten, direkte opptak og tilbake til hundeføreren, tett innsitt i front eller grunnstilling, med selvsikker og fri presentasjon, samt villig avlevering.

<u>Sekundære momenter:</u>

Grunnstillingene i start og slutt av øvelsen.

<u>Feil:</u>

Umotivert og ikke målbevisst atferd av hunden, feil når apporten tas opp, slipper apporten, leker eller tygger, bredbent stilling av hundeføreren, feil når hunden sitter foran og feil i grunnstillingene (f.eks. urolig atferd) og hjelp fra hundeføreren fører til poengfratrekk. For å få en delvurdering må hunden apportere og vise minst ett hopp. Hvis hunden hopper kun en vei, skal det i tillegg til annen feil atferd, trekkes 5 poeng.

- Om hunden starter øvelsen uten kommando
    - Apporten er i ruten, inntil -2 poeng
    - Apporten ikke i ruten, høy mangelfull
    - Etter apporten er lagt ut, inntil -2 poeng

  - Starter når assistenten holder apporten eller assisten fremdeles er i ruten, mangelfull og 0 poeng
- Om hundefører gir kommando for apport og apporten ikke er i ruten, bedømmes øvelsen i mangelfull

Fremadsending med dekk
1. del: Fra grunnstilling, utvikling, utførelse av fremadsending. 50 % av poengene
2. del: Reaksjon på kommando for dekk etter anvisning fra dommeren, til grunnstilling. 50 % av poengene

Hvis ikke hunden, på hundeførerens kommando, lar seg sende minst 50 % av den påkrevde avstanden, og heller ikke lar seg stanse med tre kommandoer, blir ikke øvelsen vurdert.

Etter en transportetappe på 10 til 15 skritt gir hundeføreren en kommando for å sende hunden og blir selv stående. Hundeførerens kan samtidig vise tegn med armen én gang. Hunden skal løpe frem på en målbevisst måte, i rett linje og i raskt tempo, minst 30 skritt i den anviste retningen. På anvisning fra dommeren gir hundeføreren kommandoen for dekk, og hunden skal straks dekke. Hundeføreren kan holde armen i været og vise retningen til hunden har lagt seg. På anvisning fra dommeren går hundeføreren til hunden og stiller seg ved hundens høyre side. Etter ca. 3 sekunder, skal hundeføreren gi kommando for sitt og hunden skal raskt og rett, sette seg opp i grunnstilling.

Etter endt øvelse kobles hunden i IBGH2, og føres til øvelsen «Dekk med forstyrelser» eller til avmelding for lydighetsdelen.

Vurderingskriterier:
Primære momenter:
Målrettet, direkte, rett og rask løping fremover, direkte reaksjon på kommandoen for dekk og rask utførelse av dekkmomentet.
Sekundære momenter:
Feil i utviklingen, urolig dekk, feil i oppsitt og grunnstillingene.
Feil:
Feil i utviklingen, ikke løpe fremover på besluttsom måte, treg utførelse av dekk, ligge urolig samt feil i grunnstillingen og førerhjelp fører til ytterligere poengfratrekk.

Ekstra trekkgrunnlag:
- Hunden når ikke min. distanse eller stanser etter tre kommandoer (to ekstra) 0 poeng
- Hunden lar seg stanse på første. kommando, legger seg ikke. En ekstra kommando for ligg -1,5 poeng
- Hunden lar seg stanse på første kommando, legger seg på andre ekstrakommando -2,5 poeng
- Hunden lar seg stanse på første. kommando, men legger seg ikke på andre ekstrakommando -3,5 poeng
- Hunden lar seg først stanse på første ekstrakommando. Legger seg. -2,5 poeng
- Hunden lar seg først stanse på andre ekstrakommando. Legger seg. -3,5 poeng
- Hunden lar seg ikke stanse på andre ekstrakommando. 0 poeng
- Hunden har straks på første kommando lagt seg og inntatt posisjonen, reiser seg etter at dommeren har gitt anvisning til hundeføreren om å komme, lar seg stanse i en avstand på inntil 50 % fra hundeføreren med en kommando: Vurdering inntil -5 poeng.
- Dersom hunden går tilbake til hundeføreren mer enn 50 % av distansen, vurderes øvelsen med 0 poeng

Dekk med forstyrrelser
Innen den andre hunden starter sin gruppe B legger hundeføreren sin hund på kommando for dekk på et sted anvist av dommer. Hunden legges rett fra grunnstilling og den skal ikke ha førerline eller andre gjenstander hos seg. På dommerens anvisning går hundeføreren, uten å snu seg, antall skritt i tråd med prøvenivå og blir stående rolig i tråd med prøvenivå. Hunden skal, uten påvirkning fra hundeføreren, ligge rolig mens den andre hunden utfører de andre øvelsene. På anvisning fra dommeren går hundeføreren tilbake til hunden og stiller seg på dens høyre side. Etter ca. 3 sekunder, på dommerens anvisning og hundeførerens kommando, skal hunden sette seg raskt i grunnstilling.

- FCI-IBGH-1, minst 10 meter og plassert sidelengs til hunden.
- FCI-IBGH-2, minst 20 meter og plassert med førerens rygg vendt mot hunden.
- FCI-IBGH-3, minst 30 meter unna og plassert i skjulet slik at hunden ikke ser hundeføreren.

Vurderingskriterier:
Primære momenter:
Stabil, rolig og sikker dekk på samme sted.
Sekundære momenter:
Feil i grunnstillingene.
Feil:
Feil i grunnstilling, urolig opptreden av hunden, skjult hjelp, hunden ligger urolig, kryper eller setter/reiser seg for tidlig ved avhenting gis et passende trekk.

- Står eller sitter hunden uten å fjerne seg fra utgangspunktet gis en delbedømmelse på 50% i tillegg til andre feil.
- Hvis hunden forlater utgangspunktet med mer enn tre meter, men er i dekk, gis en delbedømmelse på 50 % i tillegg til andre feil.

Følgende regler gjelder:

- FCI-IBGH 1: Delvurdering, når den andre ekvipasjen har fullført den andre øvelsen.
- FCI-IBGH 2: Delvurdering, når den andre ekvipasjen har fullført den tredje øvelsen.
- FCI-IBGH 3: Delvurdering, når den andre ekvipasjen har fullført den tredje øvelsen.
- Dersom hunden går til hundeføreren ved avhenting, trekkes det inntil 3 poeng.

RIK PRØVENE - IGP 1-3

Det er 3 nivåer/klasser for de internasjonale brukshundprøvene (IGP 1-3). På hvert nivå skal ekvipasjen oppnå minst tilfredsstillende resultat i alle tre gruppene (**A** spor, **B** lydighet, **C** figurantarbeid).

GRUPPE A – SPORARBEID GENERELLE REGLER

	IGP 1	**IGP 2**	**IGP 3**
Linelengde	5 meter	10 meter	10 meter
Sportype	Eget	Fremmed	Fremmed
Sporlengde	Min. 300 skritt	Min. 400 skritt	Min. 600 skritt
Langsider	3	3	5
Vinkler	2. Omtrent 90°	2. Omtrent 90°	4. Omtrent 90°
Avstand mellom vinklene	Min. 50 skritt	Min. 50 skritt	Min. 50 Skritt
Gjenstander	3 egne gjenstander 3x7 poeng	3 fremmed gjenstander 3x7 poeng	3 fremmed gjenstander 3x7 poeng
Gjenstandsstørrelse	10x2-3x0,5-1cm	10x2-3x0,5-1 cm	10x2-3x0,5-1 cm
Plassering av gjenstandene	1 på 1. langside, 2 på 2 langside og 3. ved sporslutt. Min. 20 skrit før eller etter vinkel. A på dommers anvisning	1 på 1. langside, 2 på 2. langside og 3. ved sporslutt. Min. 20 skritt før eller etter vinkel. Alt på dommers anvisning.	1 på 1. langside eller 2. langsid etter minst 100 skritt. og 3. ved sporslutt. Min. 20 skritt før elle etter vinkel. Alt på dommers anvisning
Liggetid	20 minutter	30 minutter	60 minutter
Arbeidstid	15 minutter	15 minutter	20 minutter

Underlag som er egnet for spor
Som underlag for spor, gjelder alle naturlige terreng, f.eks. eng, åker og skogbunn. På alle prøvetrinn er det også mulig å bruke vekslende terreng og kryssing av sti/vei i tilpasning til det eksisterende sporterrenget.

Sporlegging
I FCI-IGP1 legges sporet av hundeføreren. Dommeren eller den sporansvarlige bestemmer sporets forløp, tilpasset det sporterrenget som foreligger. På prøvetrinnene FCI-IGP 2 og FCI-IGP 3 får sporleggeren en terrengskisse av dommeren eller den sporansvarlige. Skissen inneholder kjennemerker i terrenget (f.eks. trær, kraftmaster, hytter osv.). Dommeren/sporansvarlige overvåker legging av sporene og gir anvisninger til sporleggeren. Sporene kan legges forskjellig. Vinkler og gjenstander skal ikke ligge like langt fra hverandre eller i lik avstand fra hverandre i hvert spor. Utgangspunktet for sporet skal være godt merket med et skilt som er stukket ned i bakken umiddelbart til venstre for sporutgangen. Sporleggeren venter litt ved start og går i naturlig gangart med normale skritt i den anviste retningen. Når sporet skal legges, er det viktig å passe på at det legges i naturlig gangart. Vinklene blir også lagt i normal gangart, og det er viktig å passe på at et fortløpende søksarbeid må være mulig, ingen åpne vinkler (se skisse). Nedbrytning av sporet med overdreven tramping o.l. skal ikke skje. Hjelp fra sporleggeren som følge av unaturlig gangart,

skraping eller å avbryte gangarten er ikke tillatt i noen del av sporområdet. Gjenstander skal ikke legges mindre enn 20 skritt før eller etter vinkelen og må ligge i sporet. Etter at den siste gjenstanden er lagt, må sporleggeren gå videre rett frem i minst 10 skritt. Hunden og hundeføreren må være utenfor synsvidde mens sporene legges. Etter at sporene er lagt, bestemmes startrekkefølgen for deltakerne ved loddtrekking av dommeren.

Spesielle bestemmelser

Bare i FCI-IGP 3 kan hundeføreren be dommeren om en kort pause i sporingsarbeidet, dersom hunden trenger en kort pause på grunn av fysisk form og/eller værforhold (f.eks. høy temperatur). Tilgjengelig fastsatt sportid går også under pausen. Hundeføreren kan rengjøre hundens hode, øyne og nese og gi hunden litt vann å drikke i pausen eller ved en gjenstandsmarkering. Hundeføreren kan bære med seg vann til dette formålet, for eksempel en våt klut eller en våt svamp. Vannet, kluten eller svampen skal vises til dommeren før sporstart. Ingen andre motiverende hjelpemidler er tillatt.

Gjenstander

Gjenstandene skal ikke legges innen 20 skritt før eller etter vinkler og må plasseres i sporet. Gjenstandene skal legges ned i sporet under gange. Gjenstandene skal ikke være svært ulike i fargen fra terrenget. Gjenstandene skal legges mellom fotsporene eller alternativt, dersom terrengforholdene tilsier det, i fotsporet.

Før legging av sporet viser hundeføreren eller sporleggeren gjenstandene til dommeren eller den sporansvarlige. Det kan bare brukes gjenstander som sporleggeren (eller hundeføreren) har vært i kontakt med i minst 30 minutter. Innenfor et spor skal gjenstandene bestå av ulike materialer (f.eks. lær, tekstiler, tre).

I konkurranser må gjenstandene nummereres. Numrene må samsvare med spornummeret og må plasseres etter hverandre. Hvis én gjenstand ikke blir funnet og heller ikke blir funnet av sporleggeren, vil det ikke føre til poengtrekk for gjenstanden. Hvis det er flere gjenstander som ikke blir funnet og heller ikke finnes av sporleggeren, vil ekvipasjen bli tilbudt et nytt spor. Hvis hundeføreren ikke tar imot tilbud om nytt spor, vil alle gjenstanden som mangler bli vurdert som ikke funnet. Denne regelen gjelder ikke for FCI-IGP1, hvor hundeføreren selv er sporlegger. Gjenstandene vil da vurderes som ikke funnet, og det gis ikke poeng.

Påvisning av gjenstandene

Markering

Markering kan skje sittende, liggende og stående samt i veksling mellom disse. Gjenstandene må påvises på en overbevisende måte uten innvirkning fra hundeføreren. Etter markering slipper hundeføreren sporlinen ned, går selv bort til hunden, tar opp gjenstanden og viser den til dommeren. Dette kan skje både til venstre og høyre for hunden. Hunden må settes på sporet igjen fra denne posisjonen. Markeringen skal skje i søkeretningen. Å ligge, sitte eller stå litt skjevt (+/-30 grader) for gjenstanden er ikke feil. Ved korrekt påvisning av gjenstanden skal den ligge rett foran eller mellom forpotene. Inntil hunden starter igjen skal den forbli rolig uten atferd som viser stress eller unnvikelse i markeringsposisjon. Det er ikke feil om hunden ser tilbake mot hundefører. Det er ikke nødvendig for hunden å stirre/fiksere/fryse på gjenstanden. Gjenstander som blir funnet med hjelp fra hundeføreren, gjelder som ikke funnet/påvist. Etter påvisning av gjenstandene settes hunden på sporet igjen med kommando for søk.
Sporstart etter påvisning/markering må gjøres nær hunden (oppreist ved siden av eller like bak hunden) uten anvisning fra dommeren.

Plukke opp/apportere
Påvisning av gjenstandene kan skje ved at gjenstandene plukkes opp som alternativ til markering. Etter at hunden har tatt opp en gjenstand, kan den bli stående, sette seg eller apportere gjenstanden. Det er feil hvis hunden tar opp gjenstanden mens den ligger eller går videre med den. Hvis hunden apporterer gjenstanden, skal hundeføreren bli stående ved enden av sporlinen. Ny sporstart skjer der hundeføreren har mottatt gjenstanden.

Skisse for vurdering av artiklene A= Sporets retning.
B= 2. del av hundens kropp
Avstand mellom potene og gjenstandene 8 og 9 maksimalt ca. 20 cm.

Skissen nedenfor viser flere tenkte alternativ. I vurderingen skal det tas med vindforhold, størrelsen på hunden og posisjon for påvisning (sittende/liggende/stående)

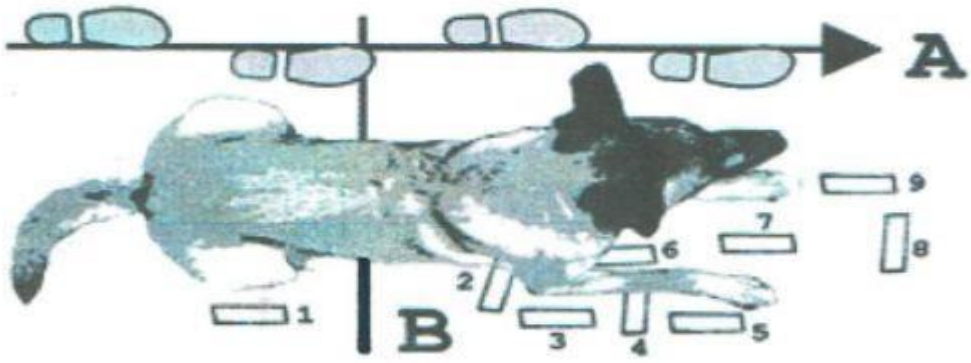

Tildeling av poeng for gjenstandene
Mangelfull=M, Tilfredsstillende=T, God=G, Særdeles god=SG, Fremragende=F

	Maks.	nr. 1 M	nr. 2 T	nr. 3 G	nr. 4 G	nr.5 SG	nr.6 SG	nr. 7 F	nr.8 F/SG	Nr.9 F/SG
FCI-IGP 1	7 poeng	4	5	5,5	5,5	6,5	6,5	7	6,5	6,5
FCI-IGP 2	7 poeng	4	5	5,5	5,5	6,5	6,5	7	6,5	6,5
FCI-IGP 3	7 poeng	4	5	5,5	5,5	6,5	6,5	7	6,5	6,5

Sporline

Lengden på sporlinen er 5 meter for FCI-IGP 1 og 10 meter for FCI-IGP 2 og FCI-IGP 3. En sjekk av lengden på sporlinen, halsbåndet, sporselen eller Böttger-selen (om det benyttes) av dommer eller autorisert person må skje før oppstart av sporarbeidet. Fleksiline er ikke tillatt. Sporlinen kan være over ryggen, på siden av hunden eller mellom for- og/eller bakbena. Sporlinen kan festes enten direkte til halslenken eller i festeanordningen til selen (bryst- eller Böttger-sele uten ekstra stropper). Når det benyttes sele, skal festeanordningen ikke gå utover hundens siste ribbein. Sporlinen kan av og til synke ned under sporingen, men nødvendig avstand mellom hundeføreren og hunden må ikke reduseres vesentlig. Sporadisk bakkekontakt av båndet er ikke feil. Hundeføreren skal følge hunden og holde i enden av sporlinen. Det er irrelevant hvordan sporlinen holdes - med den ene hånden, med to hender, eller om det skiftes mellom hendene, i hvilken høyde, så lenge det ikke påvirker hundens arbeid. Det må ikke være førerhjelp gjennom hvordan sporlinen holdes eller ved å endre spenningen i sporlinen. For små hunder kan den løsthengende halslenken erstattes med en annen passende halslenke. **Fri sporing:** Uten bruk av sporline skal det holdes en avstand på minst 5 meter (IGP 1) eller 10 meter (for alle andre nivåer) mellom hundeføreren og hunden.

Sporstart/avmelding

Etter opprop melder hundeføreren seg med hunden klargjort for spor (sporlinen må være rullet ut, og sele må være på) i grunnstilling hos dommeren og melder fra om hunden apporterer eller påviser gjenstandene. Frem til ca. 2 m før start kan hunden føres i en kort line. Før sporet, under forberedelsene samt under hele sporforløpet, skal enhver form for tvang unngås. På dommerens anvisning føres hunden til startpunktet og settes på sporet. Det er tillatt at hunden kan ha en kort sitt/stå/dekk foran sportstart (ca. 2 meter unna). Senest her må sporlinen festes i den stillingen som hundeføreren ønsker (festeanordning for sele, line mellom forbein/bakbein). Hunden skal startes ved sporflagget med hundeføreren ved siden av eller like bak hunden. Etter at sporarbeidet er over, skal gjenstandene som er funnet, vises til dommeren. Lek eller mating etter påvisning av siste gjenstand, før avmelding og kunngjøring av de oppnådde poengene er ikke tillatt. Avmelding av hunden skal skje i grunnstilling. Deretter kan den medbrakte førerlinen settes på igjen.

Start/sporatferd

Sporstarten skal skje med kommandoen for søk ved sporflagget. Hundeføreren har maksimalt tre forsøk på å sette hunden på sporet. Det andre og det tredje forsøket fører til fratrekk i vurderingen av første langside, 1,5 poeng for hver ekstrakommando. Hunden skal ta opp sporet motivert og fortsette forløpet med dyp nese, høy søkeintensitet, vedvarende og konsentrert. Søkehastigheten er ikke noe kriterium når hunden arbeider på en overbevisende og intensiv måte. Sporstart (også ved ny sporstart etter at gjenstandene er funnet) skal skje med kommandoen for spor (søk). Hundeføreren må stå ved siden eller like bak hunden, og må vente med å gå før hen er i enden av sporlinen. Hundeføreren tillates å ha et visst spillerom på lina, så lenge det ikke påvirker hundens arbeid. Starten er ikke tidsavhengig. Dommeren skal i stedet se på hundens atferd på begynnelsen av den første langsiden i forhold til intensiteten av det vellykkede sporopptaket. Hvis hunden setter seg fast i sporlinen slik at et videre søk blir vanskeliggjort, har hundeføreren etter tillatelse fra dommeren, mulighet for å kommandere hunden ned i dekk/ligg. Hundeføreren må være i enden av sporlinen. Deretter rettes sporlinen, og hunden settes på sporet igjen ved kommando for søk. Hundefører skal være tilbake i enden av sporlinen ved igangsettelse. Det blir ikke minuspoeng av den grunn. Etter at siste gjenstand er funnet, gir dommeren et tegn for å avslutte. Bedømmelsen avslutter når dommeren har gitt tegn til at øvelsen er avsluttet. Kort ros av hunden er tillatt (ikke lek). Deretter følger avmelding til dommeren om gjennomført spor med hunden i grunnstilling.

Mens hunden sporer, skal dommeren holde avstand til hunden på en slik måte at den ikke forstyrrer hunden i sitt sporsøk (ca. 10 meter unna).

Avslutning av sporet på alle nivåer
Etter funn av siste gjenstand, trenger ikke hunden å innta grunnstilling før ekvipasjen går til dommer for avmelding. Føreren trenger ikke å vise "lineføring", men står fritt til å velge hvordan han vil gå til dommeren for å melde av. Avmelding skal skje med hunden i grunnstilling.

Vinkler
Hunden skal utarbeide vinklene sikkert. Kretsing i vinkelen er feil. En kontroll uten å forlate sporet er tillatt. Etter vinkelen skal hunden søke videre med samme høye intensitet og tempo. I vinkelområdet skal hundeføreren holde den foreskrevne avstanden, men trenger ikke absolutt å følge sporet. Hundeføreren kan bare tre ut av sporforløpet når hunden har endret retning og tydelig befinner seg på neste langside.

Ros/oppmuntring
En kort (ett ord) ros/oppmuntring i sporet tillatt kun i FCI-IGP 1 er, og kun på langsidene, ikke i vinkel, ikke når hunden retter en feil eller viser usikkerhet og ikke før påvisning av gjenstand. Kort ros ved gjenstand er tillatt på alle prøvetrinn. Dette kan skje før eller etter hundeførerens visning av gjenstanden til dommeren, men ikke begge. Det er heller ikke lov til å rose hunden mens man tar opp sporbåndet for omstart.

Avbrudd/diskvalifikasjon
Hvis hunden forlater sporet og blir holdt tilbake av hundeføreren, skal dommeren gi anvisning om å følge hunden. Hvis anvisningen ikke følges, skal dommeren avbryte sporarbeidet. Hvis slutten på sporet ikke er nådd innen den foreskrevne maksimaltiden på de enkelte prøvetrinnene, vil dommeren avbryte sporarbeidet. Prestasjonen frem til avbruddet vurderes. Hvis ikke hunden søker (lengre opphold på samme sted uten å søke), kan sporarbeidet også avbrytes selv om hunden fremdeles befinner seg i sporet, og utarbeidingstiden som står til rådighet, fremdeles ikke er utløpt. Hvis hunden under sporarbeidet jager vilt, kan hundeføreren ta kontroll over hunden ved kommandoen dekk eller tilsvarende. På dommerens anvisning roper hundeføreren hunden til seg med kommandoen for å komme, og forsøker å ta opp igjen sporarbeidet. Det er tillatt å bruke kommandoen spor (søk). Dersom hunden ikke fortsetter sporet, blir sporet avbrutt med delvurdering.

<u>Avbrudd</u>
Ved avbrudd gis alle poeng som er tildelt frem til da, sammen med poengene i gruppene som er gjennomført så langt. Poengene som er oppnådd frem til avbruddspunktet, blir lagt inn i resultatboken.

<u>Årsaker til avbrudd sporingsarbeidet</u>

- Tre forsøk på sporstart uten å lykkes (både ved sporstarten og gjenstander)
- Hunden forlater sporet mer enn en sporline
- Hundeføreren ignorerer dommerens anvisning om å følge hunden
- Hunden når ikke sporslutt innen den angitte sportid
- Hunden vil ikke spore etter å ha blitt påvirket av vilt m.m.

Årsaker til diskvalifikasjon i sporingsarbeidet

Alle poeng tildelt frem til diskvalifikasjonstidspunktet (DQ), inkludert de fra andre grupper, vil bli slettet. Ingen poeng skal skrives i resultatboken. Etter diskvalifisering stoppes videre prøvedeltakelse. Årsaken til diskvalifikasjonen skrives inn i resultatboken.

Årsaker til diskvalifikasjon	**Oppføring i resultatbok**
• Hunden tar opp en gjenstand i sporet og slipper den ikke på tre kommandoer • Under sporing uten line forlater hunden sporet mer enn 10 meter, og kommer ikke tilbake etter tre kommandoer	Diskvalifikasjon på grunn av manglende lydighet
• Hunden viser seg ikke å være nøytral under vesenstesten	Diskvalifikasjon på grunn av vesensmangler
• Usportslig oppførsel av hundeføreren (eks. ved å ta med motivasjonsgjenstander og/ eller godbit) • Brudd på IGP-programmet, dyrevelferd eller alminnelig god oppførsel (moral) eller mistanke om juks ved bruk av forbudte hjelpemidler	Diskvalifikasjon for usportslig oppførsel

Evaluering av sporarbeidet:

Det må skilles mellom primære og sekundære momenter. Primære momenter skal vektes høyere for å kunne vurdere det essensielle ved sporingsarbeidet mest korrekt.

Primære momenter:

Intensitet, selvsikkerhet, konsentrasjon og direkte overbevisende markeringer.

Sekundære momenter:

Avstand mellom fører og hund, hastighet ved påvisning av gjenstandene.

Vurdering:

- Vurderingen av de enkelte langsidene avhenger av lengden på dem, terrengets beskaffenhet, og vær- og vitringsforholdene, og prøvenivået hunden deltar i.
- Dommeren må velge avstand til den arbeidende hunden slik at hunden ikke blir hindret i sin søksatferd. I området der hunden har rett til å søke (10 m radius rundt hundeføreren og 10 m avstand til ytterligere sporforløp), skal hunden ikke forstyrres verken av sporleggeren eller dommeren.
- Etter å ha påvist gjenstanden, kan hundeføreren gå til hunden uten tillatelse fra dommeren. Dommeren kan sammen med hundeføreren nærme seg hunden for å se posisjonen til den påviste gjenstanden. Dommerens tilnærming skal skje uten å forstyrre hunden. Etter å ha sjekket den påviste gjenstanden og før ny sporstart, må dommeren flytte seg bort igjen for ikke å forstyrre den nye sporstarten. Under hele sporet skal hunden ikke forstyrres av hverken hundeføreren eller dommeren.
- Dommeren skal ikke bare se hunden eller hundeføreren, men må også ta hensyn til terrengets beskaffenhet, vitringen, mulige avledninger og tidsfaktoren. Han må støtte sin vurdering på det

totale inntrykket av alle påvirkningsfaktorer. Vurderingen skal skje under hensyn til følgende kriterier:

Spor:

- Sporatferd (f.eks. motivert atferd av hunden med vedvarende intensitet, før og etter vinklene samt før og etter påvisning av gjenstander).
- Hundens utdannelsesnivå (f.eks. hektisk start, trykket/unnvikende atferd)
- Samarbeid, ikke tillatt med hjelp fra hundeføreren
- Vanskelighetsgrad ved utarbeidelse av sporet som følge av:
    - Grunnforholdene (vegetasjon, sand, vekslende terreng, gjødsel)
    - Vindforhold
    - Viltveksel
    - Vær (varme, kulde, regn, snø)
    - Vitringsveksel

Dommeren må vurdere hundens iver, selvtillit, arbeidstemperament, trygghet, usikkerhet, stress eller vegring til hunden i sporarbeidet. Hvis hunden direkte tar opp sporet i starten og følger sporferten med en dyp nese og gjør en fremragende første langside, vil ikke dommeren nevne i sin bedømmelse at hunden burde ha brukt lengre tid på å identifisere eller oppta sporferten.

Fradrag for alle prøvetrinn:

- Hvis hundeføreren gir spor-kommandoen før flagget, gis et fradrag på – 1 poeng, hvis hunden startet uten kommando ved sporflagget. Hvis hunden begynner å spore før sporflagget uten kommando fra hundeføreren, er ikke dette feil
- En hund som begynner å spore uten kommando før startflagget vil ikke bli trukket som om den er stoppet ved sporflagget og startet med en kommando for å starte sporet.
- Hvis hunden slutter å spore ved å feilaktig påvise en gjenstand og hundeføreren ikke går til hunden, men gir en ekstra kommando på slutten av sporlinen («Søk», «Spor», «Finn» osv.), vil det trekkes fra -2 poeng på alle FCI-IGP nivåer.
- Hvis hunden slutter å spore ved å feilaktig påvise en gjenstand og hundeføreren går til hunden og gir sporingskommandoen ved siden av hunden («Søk», «Spor», «Finn» osv.), vil det være et fradrag på -4 poeng på alle FCI-IGP nivåer.
- Hundeføreren har ikke lov til å hjelpe hunden ved start eller ny sporstart ved å angi sporretningen. Fradrag for denne hjelpen er -2 poeng.
- Vandring, urinering eller avføring, sirkler i vinklene, vedvarende oppmuntring, line- eller verbal hjelp i sporområdet eller ved gjenstandene gis et passende trekk.
- Urinering/avføring = - 8 poeng

FORSLAG TIL SPORSKISSER

Følgende eksempler på sporformer kan også brukes som speilbilder

FCI-IGP 1 og 2

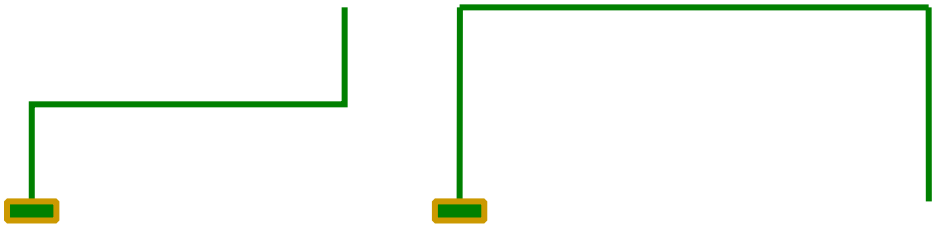

FCI-IGP 3

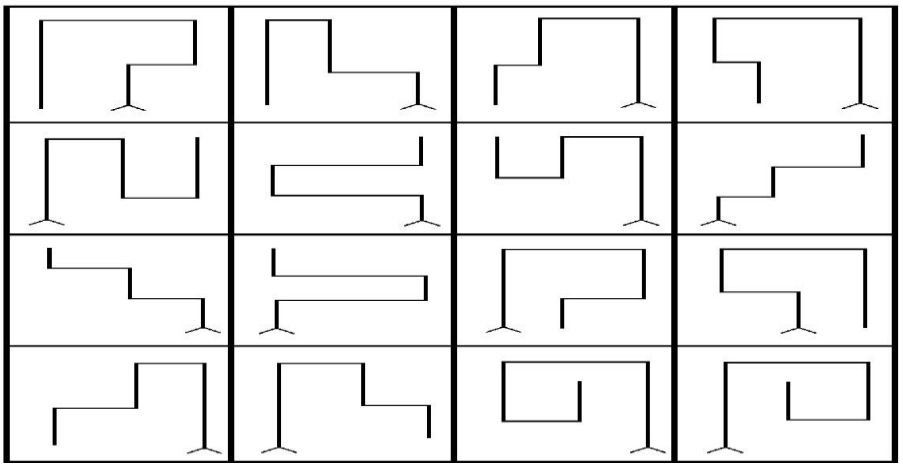

Skisser over utlegging av lukkede vinkler

Vinkel til høyre

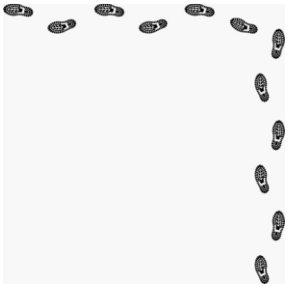

Vinkel til venstre

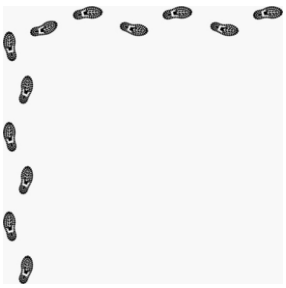

Plassering av gjenstandene i sporet

Hvis vegetasjonen er for høy, kan gjenstandene også plasseres i fotsporene.

GRUPPE B – LYDIGHET

Øvelse	IGP-1	IGP-2	IGP-3
Fri ved fot	15 poeng	15 poeng	15 poeng
Sitt under marsj	10 poeng	10 poeng	10 poeng
Dekk m/innkalling	10 poeng Marsj	10 poeng Marsj	10 poeng Springmarsj
Stå		10 poeng Under marsj/ med avhenting	10 poeng Under springmarsj/ innkalling
Apportering på flat mark	15 poeng	10 poeng	10 poeng
Hopp/apportering ove 1 meters hinder	15poeng T hopp uten apportering	15poeng T hopp med apportering	15poeng To hopp med apportering
Apportering over møn (160 cm)	15 poeng Klatrehopp en v uten apportering	10 poeng Klatrehopp en v uten apportering	10 poeng To klatrehopp med apportering
Fremadsending	10 poeng	10 poeng	10 poeng
Dekk med forstyrrelse	10 poeng	10 poeng	10 poeng
Totalt	**100 poeng**	**100 poeng**	**100 poeng**

Generelle forklaringer

Kommando

Ved innkalling kan hundens navn brukes i stedet for kommandoen for innkalling. Hundens navn i kombinasjon med en hvilken som helst kommando regnes som en dobbel kommando. Hundens respons på kommandoen: Hunden skal på hundeførerens kommando utføre øvelsen direkte, med glede og selvtillit. Hunden, skal ikke vise frykt eller stress. Det vil føre til passende trekk.

Ekstra kommando

- Første ekstra kommando gir minus 1,5 poeng
- Andre ekstra kommando gir minus 2,5 poeng
- Hvis øvelsen ikke utføres etter andre ekstra kommando, skal øvelsen gis 0 poeng
- Dersom en hund utfører deløvelse uten kommando (sitt/dekk/stå), skal deløvelsen bedømmes som "mangelfull".
- Dersom hunden utfører øvelsen feil (f.eks. står/legger seg i sitt-øvelsen, sitter/står i dekk-øvelsen osv.), gir det et fradrag med 50 %.
- Dersom en hund starter en øvelse uten kommando, skal øvelsen bedømmes med minus 2 poeng. For apportering kan dette være opptil minus 2 poeng.

Oppstart
Ved start av lydigheten (gruppe B) skal hundeførerne presentere seg og hunden for dommeren. Dette gjøres med hunden i line i IGP1 og uten line i IGP2 og IGP3. Hundeføreren sier navnet sitt, navnet på hunden og hvilken prøve og gruppe de melder seg inn til.

Ekvipasjen som starter på øvelsene på banen må innta grunnstilling samtidig som ekvipasjen som skal utføre «dekk med forstyrrelser» inntar grunnstilling. Bedømmelsen starter når begge hundene har inntatt grunnstilling.

Start og slutt på en øvelse
Dommeren gir anvisning for starten på en øvelse. Alt annet, f.eks. vendinger, stans, skifte av gangart osv. utføres uten anvisning. Den angitte intervalltiden, ca. 3 sekunder, skal holdes, f.eks. ved sitt-skifte til grunnstilling, stanse – avlevering av apporten, gi ros til hunden og for starten på en ny øvelse. Skulle hundeføreren glemme en øvelse, oppfordrer dommeren hundeføreren til å vise øvelsen. Ingen poeng skal trekkes for dette.

Utførelse grunnstilling
Grunnstilling utførers ved at hunden sitter ved hundeførerens venstre side. Hver øvelse begynner og slutter med grunnstilling. Utgangsposisjon kan tas bare én gang før hver øvelse. I grunnstilling sitter hunden tett, rett og oppmerksom på hundeførerens venstre side, slik at skulderen til hunden er på høyde med hundeførerens kne. Hundeføreren skal ikke stå bredbent i grunnstillingen, og begge armene skal henge løst/avslappet inntil kroppen.

Grunnstilling kan inntas ved at hunden går rundt bak hundeføreren eller alternativt går direkte til venstre side av hundeføreren. Dersom hundeføreren må gi en ekstra kommando for grunnstillingen, skal deløvelsen trekkes fra med minus 1,5 poeng. Ved andre ekstra kommando, skal deløvelsen fratrekkes minus 2,5 poeng. Dersom hunden ikke inntar grunnstilling etter den andre ekstra kommandoen, skal hele øvelsen vurderes som "mangelfull".

Utviklingen (transportetappen)
Fra grunnstillingen skal utviklingen (transportetappen) ved øvelsene "Sitt under marsj", "Dekk under marsj med innkalling", "Stå under marsj", "Stå under springmarsj" og "Fremadsending med dekk" utgjøre minst 10, men høyst 15 skritt før kommandoen for å utføre øvelsen.

Avhenting (pick up)
I øvelsene der hunden blir hentet, kan hundeføreren nærme seg hunden forfra eller bakfra.

Innkalling/innsitt foran/avslutning til grunnstilling
Ved innkalling av hunden kan det i stedet for kommando for å komme, brukes navnet på hunden. Navnet på hunden i forbindelse med kommandoen for å komme regnes som dobbel kommando. Hunden skal være rask, glad, ivrig, målrettet og direkte og sette seg tett og rett foran hundeføreren. På kommando for grunnstilling skal hunden straks begi seg inn i grunnstilling. Dette kan utføres ved at hunden går bak eller foran hundeføreren.

Ros
Ros tillates kun i grunnstilling etter hver øvelse. Hvis dette også er den nye grunnstillingen for neste øvelse, må tidsintervallet på ca. 3 sekunder overholdes.

Unntak for IGP 1: Hunden kan løses opp og få ros etter hver øvelse, maksimalt i ca. 5 sekunder. Grunnstillingen kan forlates. Etterpå skal hunden innta grunnstilling og etter ca. 3 sekunder starter neste øvelse.

3 sekunders regel
I følgende situasjoner må tidsintervallet på ca. 3 sekunder overholdes:

• Ros – Start på en ny øvelse
• Sitt foran – overgang til grunnstilling
• Sitt foran – avlevering av apport
• Etter mottak av apport - overgang til grunnstilling
• Slutt på en øvelse – Ros
• Grunnstilling – verbal kommando for utførelse av øvelsen

Posisjonsfeil
Ved alle tekniske øvelser (sitt, dekk, stå) blir den samlede øvelsen, redusert med 50 % ved en posisjonsfeil (f.eks. står i stedet for sitter i øvelsen sitt under marsj). I tillegg trekkes det for ytterligere feil.

Apport
Et «støttesteg» er tillatt ved kast av apporten. Etter å ha trukket benet tilbake, må en pause på ca. 3 sekunder overholdes. Etter samråd med dommeren har venstrehendte lov til å gi hunden "sitt"-kommandoen for å kunne kaste apporten etter å ha tatt et skritt sidelengs. Hundeføreren går tilbake til hunden og fortsetter øvelsen etter en pause på ca. 3 sekunder.

Hvis hunden ikke avleverer apporten etter andre ekstra kommando, vil den bli diskvalifisert for manglende lydighet.

Ved øvelser der hunden skal apportere, er det bare tillatt å bruke apporter som arrangøren av prøven stiller til rådighet. Alle deltakere skal benytte de samme apportene. Apportene må oppfylle følgende krav:

- Bitestykket må være laget av tre.
- De spesifiserte vektene må stemme.
- Avstanden fra bitestykket til bakken må være minst 4 cm

	IGP-1	**IGP-2**	**IGP-3**
Flatmark	650 gram	1000 gram	2000 gram
Hopp	Uten å hente	650 gram	650 gram
Møne	Uten å hente	Uten å hente	650 gram

Hopp (100 cm)
Hoppet har følgende mål: Høyde 100 cm, bredde 150 cm (Se skisse bak i regelverket). Det er ikke tillatt med prøvehopp under fremføringen.

Møne (160 cm)
Mønet består av to klatrevegger som er koblet sammen i den øvre delen. De er 150 cm brede og 191 cm høye. På bakken står disse to veggene så langt fra hverandre at den loddrette høyden blir 160 cm. Hele overflaten på mønet skal ha et sklisikkert belegg. På veggene skal det på den øvre

halvdelen være montert tre stigelister på 1500/24/48 mm. Alle hundene på en prøve skal hoppe over de samme hinderne. Det er ikke tillatt med prøvehopp.

Primære og sekundære momenter i bedømmelsen
For å kunne bedømme en øvelse mer differensiert, skal øvelser som består av delmomenter, bedømmes separat. Bedømmelsen skal også skille mellom primærdelen og sekundærdelen av øvelsen. Den primære delen bør vektes høyere siden dette er kjerneoppgaven i øvelsen. Flere detaljer finner du under øvelsesbeskrivelsene.

Skisse for lydighetsøvelser FCI-IGP

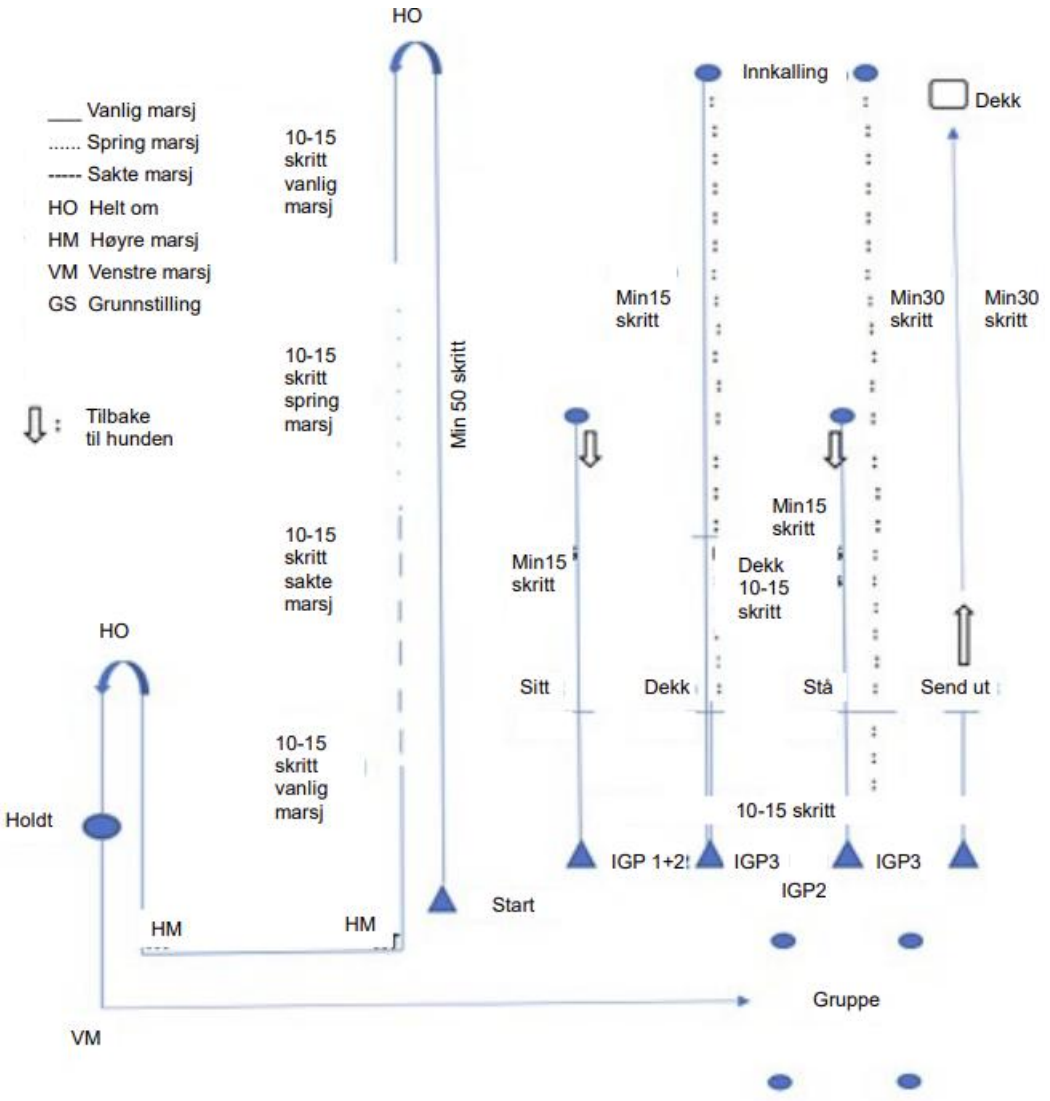

Beskrivelse av øvelsene

Fri ved fot
Utførelse av øvelsen er i henhold til skissen for øvelsene i FCI-IGP. Hundeføreren etter hunden i grunnstilling ved start. Etter anvisning fra dommeren starter øvelsen, når hundeføreren i den andre ekvipasjen, som utfører dekk med forstyrrelser, har inntatt sin posisjon. Fra en rett, rolig og

oppmerksom grunnstilling følger hunden hundeføreren på kommandoen for plass eller lignende oppmerksomt, glad, rett og hurtig. Hunden skal med skulderbladet alltid være i knehøyde på venstre side av hundeføreren og ved holdt skal hunden sette seg selvstendig, hurtig og rett. I starten av øvelsen går hundeføreren 50 skritt rett frem med hunden uten å stanse. På det første strekket avfyres to skudd (kaliber 6 mm) med et tidsintervall på 5 sekunders mellomrom med det første etter minst 15 skritt, for å kontrollere skuddfastheten til hunden. Etter helomvendingen og ytterligere 10 til 15 skritt viser hundeføreren, hver gang med kommandoen for fot/plass, springmarsj og sakte marsj (hver gang 10 til 15 skritt). Overgangen fra springmarsj til sakte marsj skal utføres uten mellomskritt. Etter de sakte marsj går ekvipasjen over i normalt tempo. Springmarsj og sakte marsj må skille seg tydelig fra den normalen gangarten. Vendinger gjennomføres i tråd med skissen. Etter den andre helomvendingen skal det vises en holdt. Hunden sette seg direkte uten kommando i grunnstilling. Hundeføreren fortsetter i henhold til skissen for øvelsen gjennom en gruppe med 4 personer. Hundeføreren og hunden skal runde en person til høyre og en til venstre (f.eks. i form av et 8-tall), samt gjøre holdt minst en gang i gruppen, nær en person. Dommeren har rett til å kreve gjentakelse. På anvisning fra dommeren forlater hundeføreren og hunden gruppen og inntar grunnstilling ved startmerket. Ros av hunden er bare tillatt etter at gruppen er forlatt og den avsluttende grunnstillingen inntatt. Fri ved fot skal også vises mellom de andre øvelsene.

Vurderingskriterier:

Primære momenter:

Riktig posisjon av hunden, freidig uttrykk (motivert, fri, oppmerksom og konsentrert).

Sekundære momenter:

Grunnstillinger.

Feil:

Gå foran, sideavvik, henge etter, sakte eller nølende sitt, ekstra kommandoer, førerhjelp, hjelpemidler, feil i grunnstillingen, uoppmerksomhet, manglende arbeidsglede/motivasjon-/selvtillit/selvsikkerhet, nervøsitet, stress, hektisk og unormal/ufri atferd fører til fratrekk av poeng i vurderingen. Hunden skal forholde seg likegyldig til skuddene. Hvis hunden viser seg å være skuddredd, blir den diskvalifisert med underkjenning av allerede opptjente poeng. Hvis hundens reaksjon ikke er entydig, kan dommeren på nytt separat kontrollere om den er likegyldig overfor skudd.

Sitt under marsj (alle klasser)

1. del: Fra grunnstilling, utvikling, utførelse av sitt. 50 % av poengene
2. del: Gå ifra hunden og tilbakekomst av hundeføreren, til grunnstilling. 50 % av poengene

Øvelsen starter etter anvisning fra dommeren.

Under utviklingen skal hunden følge hundeføreren oppmerksomt, freidig og konsentrert. Hunden skal alltid være i rett posisjon ved hundeførerens venstre kne. Etter 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for sitt straks sette seg, uten å se seg rundt. Hundeføreren går fra hunden uten å endre gangart. Hunden skal sitte rolig og med oppmerksomheten rettet mot hundeføreren. I alle klassene skal hundeføreren fjerne seg 15 skritt. På dommerens anvisning går hundeføreren tilbake til hunden. Etter øvelsen kan hundeføreren gi hunden en kort ros.

Spesiell bestemmelse IGP 1

Etter utviklingen kan hundeføreren stanse og gi en kommando for sitt før han fjerner seg fra hunden.

Vurderingskriterier:
Primære momenter:
Direkte og målrettet utførelse av sitt, måten hunden reagerer på kommandoen og hundens oppmerksomhet til hundeføreren**.**
Sekundære momenter:
Grunnstillinger.
Feil:
Setter seg saktet ned, sitter urolig og uoppmerksomt, viser stress, frykt og/eller usikkerhet gir fratrekk sammen med annen feil atferd. Dersom hunden står eller legger seg, reduseres øvelsen i tillegg med 50 % av de totale poengene.

Dekk under marsj med innkalling
1. del: Fra grunnstilling, utvikling, utførelse av dekkmoment. 50 % av poengene
2. del: Forlate hunden, innkalling, ankomst, sitte foran, til rett grunnstilling. 50 % av poengene

Etter anvisning fra dommeren starter øvelsen. Øvelsen starter fra grunnstilling, som kan være grunnstillingen fra "sitt-øvelsen".

Under utviklingen skal hunden følge hundeføreren oppmerksomt, freidig og konsentrert. Hunden skal alltid være i rett posisjon ved hundeførerens venstre kne. Etter 10 til 15 skritt skal hunden straks dekke i løpsretningen på kommando for dekk, uten at hundeføreren endrer bevegelsesforløpet sitt. Hundeføreren forsetter minst 30 skritt og snur seg mot hunden. Hunden skal før innkallingen bli liggende rolig og med oppmerksomheten vendt mot hundeføreren. På anvisning fra dommeren kalles hunden inn med kommandoen for å komme eller med hundens kallenavn. Hunden skal reagere direkte, komme med en gang, og sette seg tett og rett foran hundeføreren. Etter 3 sekunder og på kommando for grunnstillingen skal hunden sette seg raskt og rett på hundeførerens venstre side med skulderbladet i knehøyde. Etter øvelsesslutt kan hundeføreren gi kort ros.

Spesiell bestemmelse IGP1
Etter utviklingen kan hundeføreren stanse og gi en kommando for dekk før han går ifra hunden.

Spesiell bestemmelse IGP3
Etter de første 10-15 skrittene i normal gange, følger 10-15 skritt i springmarsj før kommandoen for dekk gis. Etter kommandoen løper hundeføreren minst 30 skritt til og snur seg direkte mot hunden.

Vurderingskriterier:
Primære momenter:
Direkte og målrettet utførelse av dekk, måten hunden reagerer på kommandoen og hundens oppmerksomhet til hundeføreren**.**
Sekundære momenter:
Grunnstillinger.
Feil:
Dekker saktet, ligger urolig og uoppmerksomt, kommer uten iver, viser stress, frykt og eller usikkerhet, hjelp fra hundefører, f.eks. i form av bredbent stilling, fører til poengfratrekk i tillegg til annen feil atferd hos hunden. Hvis hunden sitter eller står, blir øvelsen obligatorisk fratrukket min. 50 % av totaløvelsen. For en hund som ikke kommer på den andre ekstra kommandoen, blir øvelsen

vurdert som "mangelfull" med 0 poeng. I dette tilfellet kan hunden hentes, og resten av prøven kan fortsette.

Stå under marsj (IGP 2)

1. del: Fra grunnstilling, utvikling, utførelse av stå moment. 50 % av poengene
2. del: Forlate og retur av hundeføreren, til rett grunnstilling. 50 % av poengene

Etter en utvikling på 10 til 15 skritt skal hunden på kommando for stå straks bli stående rett i løpsretningen uten at hundeføreren avbryter eller endrer sitt bevegelsesforløp. Hundeføreren går ytterligere minst 15 skritt og snur seg så mot hunden. På anvisning fra dommeren går hundeføreren tilbake til hunden sin, stiller seg på dens høyre side og tar hunden i grunnstilling med en kommando.

Stå under springmarsj (IGP-3)

1. del: Fra grunnstilling, utvikling, utførelse av stå moment. 50 % av poengene
2. del: Forlate hunden, innkalling, ankomst, sitte foran, til rett grunnstilling. 50 % av poengene

Etter en utvikling på 10 til 15 skritt i springmarsj skal hunden på kommando for stå straks stoppe og stå i løpsretningen, uten at hundeføreren avbryter eller endrer sitt bevegelsesforløp. Hundeføreren løper ytterligere minst 30 skritt og snur seg mot hunden. Hunden skal frem til innkalling bli stående rolig og med oppmerksomheten vendt mot hundeføreren. På anvisning fra dommeren blir hunden kalt inn med kommando for å komme eller med hundens navn. Hunden skal være freidig, ivrig og komme med en gang og sette seg tett og rett foran hundeføreren. På kommando for grunnstilling skal hunden sette seg raskt og rett på hundeførerens venstre side med skulderbladet i knehøyde.

Vurderingskriterier:

Primære momenter:

Direkte og målrettet utførelse av stå, måten hunden reagerer på kommandoen og hundens oppmerksomhet til hundeføreren**.** Hunden skal vise rask og målrettet utførelse av innkallingen og sitte rett foran hundeføreren.

Sekundære momenter:

Grunnstillinger.

Feil:

Står ikke umiddelbart, står urolig og uoppmerksomt, og i IGP3 mangel på rask og målrettet innkalling, kommer uten iver, viser stress, frykt og eller usikkerhet, hjelp fra hundeføreren, f.eks. i form av bredbent stilling, fører til poengfratrekk i tillegg til annen feil atferd hos hunden. Hvis hunden i tillegg sitter eller ligger, blir øvelsen obligatorisk fratrukket min. 50 % av totaløvelsen. For en hund som på den andre ekstrakommandoen ikke kommer, vil øvelsen bli vurdert som "mangelfull" med 0 poeng. I dette tilfellet kan hunden hentes, og resten av prøven kan fortsette.

Apportering på flat mark (IGP 1 650 gram, IGP2 1000 gram og IGP3 2000 gram)

Fra grunnstilling kaster hundeføreren apporten ca. 10 meter. Et kvadrat på 4 x 4 meter merkes på bakken, med start i en avstand på 8 meter etter startmerket. Apporten må ligge innenfor denne firkanten. Hvis den ligger utenfor (berøring av oppmerkingen er innenfor), plasseres den i midten av en assistent, som etterpå beveger seg tilbake i posisjon bak dommeren. Det er tillatt med 1 sitt kommando om apporten må legges ut. Hvis hundeførerens utvendige fot beveger seg som en del av at hundeføreren kaster apporten, gis ingen poengtrekk så lenge det ikke påvirker hunden. Hvis beinet flytter seg, må det tas en pause på ca. 3 sekunder etter at beinet er trukket tilbake. For venstrehendte er det tillatt, etter tillatelse fra dommeren, å be hunden sitte, ta et skritt til høyre,

kaste apporten, gå tilbake til hunden for å fortsette øvelsen etter en pause på ca. 3 sekunder. Kommandoen for å apportere kan først gis når apporten ligger rolig. På kommando for apport skal hunden løpe direkte til apporten, straks ta den opp og bringe den direkte til hundeføreren. Hunden skal være målbevisst, motivert i sitt løp frem og tilbake. Berøring eller støt på hundeføreren er feil. Hunden skal presentere apporten til hundeføreren. Når hunden sitter foran, kreves det at apporten presenteres på en god måte, apporten holdes rolig i munnen, til hundeføreren etter ca. 3 sekunder tar apporten fra den med kommandoen for slipp. Etter ytterligere ca. 3 sekunder skal hunden på kommando for grunnstilling innta grunnstilling. Apporten skal da holdes i høyre hånd mens armen til hundeføreren er strukket ut og nedover. Hundeføreren skal legge apporten tilbake i apportstativet. Når dette utføres, skal hunden gå fri ved fot som beskrevet i «fri ved fot».

Vurderingskriterier:

Primære momenter:

Rask, jevn og motivert fart til apporten, direkte opptak og tilbake til føreren, tett innsitt i front eller grunnstilling, med selvsikker og fri presentasjon samt villig avlevering.

Sekundære momenter:

Grunnstillingene i start og slutt av øvelsen.

Feil:

Umotivert og ikke målbevisst atferd av hunden ved løp frem og tilbake, feil når apporten tas opp, slipper apporten, leker eller tygger, bredbent stilling av hundeføreren, feil når hunden sitter foran og feil i grunnstillingen (f.eks. urolig atferd), berøring eller støt på hundeføreren, ikke presentasjon og hjelp fra hundefører fører til poengfratrekk.

- Om hunden starter øvelsen uten kommando
    - Apporten er i ruten, inntil -2 poeng
    - Apporten ikke i ruten, høy mangelfull
    - Etter apporten er lagt ut, inntil -2 poeng
    - Starter når assistenten holder apporten eller assisten fremdeles er i ruten, mangelfull og 0 poeng
- Om hundefører gir kommando for apport og apporten ikke er i ruten, bedømmes øvelsen i mangelfull

Grunnstilling i forbindelse med hopp og møne

Minimumsavstanden for hundeførerens grunnstilling i forbindelse med hopp og møne skal merkes til ca. 4 meter. Hundeføreren har lov til å innta sin grunnstilling bak denne oppmerkingen.

To hopp uten apport (IGP1)

Hundeføreren inntar grunnstilling på eller bak merket foran hoppet.

På anvisning fra dommeren starter hundeføreren øvelsen. Etter kommandoen for å sitte, går hundeføreren til den andre siden av hoppet, inntar grunnstilling ca. 5 meter fra hoppet. På dommerens anvisning gir hundeføreren kommando for "hopp-innkallingen". Hunden skal vise et kraftfullt fritt hopp over hinderet, sette seg rett og tett foran hundeføreren. Etter 3 sekunder, og etter hundeførerens kommando innta en rask og rett grunnstilling. Deretter skal øvelsen gjentas på samme måte bare i motsatt retning.

Vurderingskriterier:

Primære momenter:

Kraftfulle, selvsikre og frie hopp over hinderet, og korrekt innsitt.

Sekundære momenter:
Grunnstillingene i start og slutt av øvelsen.
Feil:
Feil i grunnstillingene, nølende og ikke kraftfulle hopp, førerfeil, feil i innsitt og avslutning og førerhjelp medfører passende trekk.

Ekstra trekkgrunnlag:
Hvis hunden berører hoppet, trekkes det inntil 1 poeng hver vei. Tråkker hunden på hoppet trekkes det inntil 2 poeng per hopp. Rives hoppet, trekkes 5 poeng. Ved riv av hopp nr. 1, settes hoppet opp igjen for hopp nr. 2. Rives hopp 2, trekkes 5 poeng. Begge rives = 0.

Apportering over hopp på 1 m (IGP 2 og IGP 3)
Et rektangel som er 2 meter bredt og 4 meter langt skal merkes på bakken med start 6 meter etter hoppet. Øvelsen starter etter anvisning fra dommeren. Hundeføreren og hunden inntar grunnstilling minst 4 meter foran hinderet. Fra grunnstilling kaster hundeføreren apporten (vekt 650 gram) over et 100 cm høyt hinder og inn i den oppmerkede firkanten. Det er tillatt å bevege en fot under apportkastingen. Etter at beinet er trukket tilbake, skal det være en pause på ca. 3 sekunder. Apporten må ligge innenfor denne firkanten. Hvis den ligger utenfor (berøring av oppmerkingen er innenfor), vises apporten vertikalt og plasseres i midten, av en assistent, som etterpå beveger seg tilbake i posisjon bak dommeren. Hunden skal sitte rolig og fritt ved siden av hundeføreren, tillatt med 1 sitt kommando om apporten må legges ut. På kommando for å hoppe skal hunden kraftfullt utføre hoppet, og mens hoppet foretas, skal hundeføreren gi kommandoen for å apportere. Hunden skal løpe direkte til apporten, straks ta den opp, hoppe kraftfullt over hinderet på veien tilbake og bringe den direkte til hundeføreren. Hunden skal på motivert måte, uten tegn til stress, utføre hele øvelsen og vise kraftfulle hopp uten å berøre hinderet. Når hunden sitter foran, og også ved apporteringen, skal apporten holdes rolig i munnen, til hundeføreren etter ca. 3 sekunder tar apporten fra hunden med kommando for slipp. Det er feil å støte hundeføreren, selv litt. Når hunden sitter foran, kreves det at apporten presenteres på en god måte. Etter en ytterligere pause på ca. 3 sekunder skal hunden på kommando for grunnstilling innta grunnstilling. Hundeføreren skal holde apporten i høyre hånd mens armen er strukket ut og nedover. Hundeføreren skal legge apporten tilbake i apportstativet. Når dette utføres, skal hunden gå fri ved fot som beskrevet i " fri ved fot".

Retningslinjer for vurderingen:
Delevaluering av øvelsen er kun mulig hvis minst ett av hoppene og apporteringen er gjennomført. Hvis ett hopp ikke vises, trekkes 5 poeng.

Vurderingskriterier:
Primære momenter:
Kraftfulle, selvsikre og frie hopp og korrekt utførelse av apporteringen.
Sekundære momenter:
Grunnstillingene i start og slutt av øvelsen.
Feil:
Umotivert, stresset og ikke målbevisst atferd av hunden, nølende og kraftløs hopping (taksering), feil når apporten tas opp, slipper apporten, leker eller tygger, bredbent stilling av hundeføreren, feil når hunden sitter foran, støting, feil i presentasjon og feil i grunnstillingene (f.eks. urolig atferd), hjelp fra hundeføreren fører til poengfratrekk.

- Hvis hunden berører hinderet, trekkes det inntil 1 poeng per hopp.
- Hvis hunden tråkker på hinderet, trekkes det inntil 2 poeng per hopp.
- En delpoengsum er bare mulig hvis minst ett hopp og apporteringen er gjennomført fra de tre delmomentene (hopp ut - returhopp - apportering) av øvelsen.
- Dersom hunden ikke hopper en vei, enten ut eller tilbake og apporten hentes, tas 5 poeng (det kan være ytterligere feil i utførelsen av øvelsen).
- Hvis hunden hopper perfekt ut og tilbake, men ikke henter apporten, gis 0 poeng.
- Hvis hunden velter hinderet på vei ut, er det fradrag på 4 poeng. Klarer hunden å returnere med apporten over det veltede hoppet får den 1 poeng. Hvis returhoppet ikke vises på grunn av at hoppet er revet, settes ikke hoppet opp på ny.
- Om hunden starter øvelsen uten kommando
    - Apporten er i ruten, inntil -2 poeng
    - Apporten ikke i ruten, høy mangelfull
    - Etter apporten er lagt ut, inntil -2 poeng
    - Starter når assistenten holder apporten eller assisten fremdeles er i ruten, mangelfull og 0 poeng
- Om hundefører gir kommando for apport og apporten ikke er i ruten, bedømmes øvelsen i mangelfull

Klatrehopp over møne 160 cm (IGP1 og IGP 2)
Hundeføreren inntar grunnstilling foran mønet. Etter kommando for sitt går hundeføreren over til den andre siden og stiller seg opp i en avstand på minst 4 m til mønet. På dommerens anvisning gir hundeføreren kommando for hopp/hit. Hunden skal komme til hundeføreren med et kraftfullt klatrehopp og sette seg rett i front. Etter ca. 3 sekunder inntar hunden grunnstillingen med kommandoen for grunnstilling.

Vurderingskriterier:
Primære momenter:
Kraftfulle og selvsikre klatrehopp og rett innsitt.
Sekundære momenter:
Grunnstillingene i start og slutt av øvelsen.
Feil:
Feil i grunnstillingen, nølende og kraftløs hopping (taksering), feil når hunden sitter foran, støting, samt ved avslutning og hjelp fra hundeføreren bidrar til poengfratrekk.

Apportering over møne 160 cm (IGP 3)
Et rektangel som er 2 meter bredt og 4 meter langt skal merkes på bakken med start 6 meter fra midten av mønet. Øvelsen starter etter anvisning fra dommeren. Hundeføreren og hunden inntar grunnstilling minst 4 meter foran mønet. Fra grunnstilling kaster hundeføreren apporten (vekt 650 gram) over mønet og inn i den oppmerkede firkanten. Det er tillatt å bevege en fot under apportkastingen. Etter at beinet er trukket tilbake, skal det være en pause på ca. 3 sekunder. Apporten må ligge innenfor denne firkanten. Hvis den ligger utenfor (berøring av oppmerkingen er innenfor), plasseres den i midten av en assistent, som etterpå beveger seg tilbake i posisjon bak dommeren. Hunden skal sitte rolig og fritt ved siden av hundeføreren i grunnstilling, tillatt med 1 sitt kommando om apporten må legges ut. Etter anvisning fra dommeren gir hundeføreren kommando til at hunden skal starte øvelsen. Mens hoppet foretas, skal hundeføreren gi kommandoen for å apportere. Hunden skal løpe direkte til apporten, straks ta den opp, snu og med et kraftfullt klatrehopp bringe apporten direkte til hundeføreren. Hunden skal på motivert måte

utføre hele øvelsen og vise kraftfulle hopp. Når hunden sitter foran og også ved apporteringen skal apporten holdes rolig i munnen til hundeføreren etter ca. 3 sekunder tar apporten fra den med kommandoen for slipp. Å støte hundeføreren, selv litt, er feil. Når hunden sitter foran, kreves det at hunden presenterer apporten på en god måte. Etter ytterligere ca. 3 sekunder skal hunden på kommando for grunnstilling innta grunnstilling. Hundeføreren skal holde apporten i høyre hånd med armen strukket ut og nedover. Hundeføreren skal legge apporten tilbake i apportstativet. Når dette utføres, skal hunden gå fri ved fot som beskrevet i " fri ved fot".

Retningslinjer for evaluering:

Delevaluering av øvelsen er kun mulig hvis minst ett av klatrehoppene og apporteringen er gjennomført. Hvis ett klatrehopp ikke vises, trekkes 5 poeng.

Vurderingskriterier:

Primære momenter:

Kraftfulle og selvsikre klatrehopp, korrekt apportering og innsitt.

Sekundære momenter:

Grunnstillingene i start og slutt av øvelsen og feil i frontposisjon.

Feil:

Umotivert, stresset og ikke målbevisst atferd av hunden, nølende og kraftløs hopping (taksering), feil når apporten tas opp, slipper apporten, leker eller tygger, bredbent stilling av hundeføreren, feil når hunden sitter foran, støting, feil i presentasjon og feil i grunnstillingene (f.eks. urolig atferd), hjelp fra hundeføreren fører til poengfratrekk. For å få en vurdering, må hunden apportere og vise minst et klatrehopp.

- Om hunden starter øvelsen uten kommando
    - Apporten er i ruten, inntil -2 poeng
    - Apporten ikke i ruten, høy mangelfull
    - Etter apporten er lagt ut, inntil -2 poeng
    - Starter når assistenten holder apporten eller assisten fremdeles er i ruten, mangelfull og 0 poeng
- Om hundefører gir kommando for apport og apporten ikke er i ruten, bedømmes øvelsen i mangelfull

Fremadsending med dekk

1. del: Fra grunnstilling, utvikling, utførelse av fremadsending. 50 % av poengene

2. del: Akseptere kommando for "Dekk" etter anvisning fra dommeren, til grunnstilling. 50 % av poengene

Fra grunnstilling og etter anvisning fra dommeren starter hundeføreren øvelsen. Først en utviklingsfase med "fri ved fot" i ca 10-15 skritt. Deretter gir hundeføreren kommando for fremadsending. Hundeføreren kan samtidig vise med armen. Hundeføreren blir stående. Hunden skal løpe frem på en målbevisst måte, i rett linje og i raskt tempo minst 20 meter i den anviste retningen. På anvisning fra dommeren gir hundeføreren kommandoen for dekk, hvorpå hunden umiddelbart skal dekke. Hundeføreren kan holde armen i været og vise retningen til hunden har lagt seg. Hvis hunden ikke dekker på første kommandoen, må hundeføreren gi ny kommando (første. ekstra kommando) innen tre sekunder. Det samme gjelder for den tredje kommandoen (andre ekstra kommando).

Vurderingskriterier:

Primære momenter:
Målrettet, direkte, rett og rask løping fremover, direkte reaksjon og utførelse av kommandoen for å dekke.
Sekundære momenter:
Feil i utviklingen, urolig dekk, feil i oppsitt og grunnstillingene.

Feil:
Feil i utviklingen, ikke løpe ut på besluttsom måte, treg utførelse av dekk, ligge urolig samt feil i grunnstillingen og førerhjelp fører til ytterligere poengfratrekk.

Ekstra trekkgrunnlag:

- Hunden når ikke min. distanse eller kun stanser etter andre ekstra kommando 0 poeng
- Hunden lar seg stanse på første kommando, legger seg ikke. En ekstra kommando for ligg -1,5 poeng
- Hunden lar seg stanse på første kommando, legger seg på andre ekstrakommando -2,5 poeng
- Hunden lar seg stanse på første kommando, men legger seg ikke på andre ekstrakommando -3,5 poeng
- Hunden lar seg først stanse på første ekstrakommando. Legger seg. -2,5 poeng
- Hunden lar seg først stanse på andre ekstrakommando. Legger seg. -3,5 poeng
- Hunden lar seg ikke stanse på andre ekstrakommando. 0 poeng
- Hunden har straks på første kommando lagt seg og inntatt posisjonen, men reiser seg etter at dommeren har gitt anvisning til hundefører om å komme, lar seg stanse i en avstand på inntil 50 % fra hundeføreren via en kommando: Vurdering inntil -5 poeng.
- Dersom hunden går tilbake til føreren mer enn 50 % av distansen, vurderes øvelsen med 0 poeng

Dekk med forstyrrelser
Innen den andre hunden starter sin gruppe B legger hundeføreren sin hund på kommando for dekk på et sted anvist av dommeren. Hunden legges rett fra grunnstilling og den skal ikke ha førerline eller andre gjenstander hos seg. På dommerens anvisning går hundeføreren, uten å snu seg, antall skritt i tråd med prøvenivå og blir stående rolig med ryggen til. Hunden skal, uten påvirkning fra hundeføreren, ligge rolig mens den andre hunden utfører de andre øvelsene. På anvisning fra dommeren går hundeføreren tilbake til hunden og stiller seg på dens høyre side. Etter ca. 3 sekunder, på dommers anvisning og hundeførerens kommando, skal hunden sette seg raskt og i grunnstilling.

- IGP1, minst 10 meter og plassert sidelengs til hunden.
- IGP2, minst 20 meter og plassert med førerens rygg vendt mot hunden.
- IGP3, minst 30 meter unna og plassert i skjulet slik at hunden ikke ser hundeføreren.

Vurderingskriterier:
Primære momenter:
Stabil, rolig og sikker dekk på samme sted.
Sekundære momenter:
Feil i grunnstillingene.

Feil:
Feil i grunnstilling, urolig opptreden av hunden, skjult hjelp, hunden ligger urolig, kryper eller setter/reiser seg for tidlig ved avhenting gis et passende trekk.

- Står eller sitter hunden uten å fjerne seg fra utgangspunktet gis en delbedømmelse på 50% i tillegg til andre feil.
- Hvis hunden forlater utgangspunktet med mer enn tre meter (to meter i IGP1) men er i dekk, gis en delbedømmelse på 50 % i tillegg til andre feil.

Følgende regler gjelder:

- IGP1: Delvurdering, når den andre ekvipasjen har fullført den tredje øvelsen.
- IGP2: Delvurdering, når den andre ekvipasjen har fullført den fjerde øvelsen.
- IGP3: Delvurdering, når den andre ekvipasjen har fullført den femte øvelsen.
- Dersom hunden går til hundefører ved avhenting, trekkes det inntil 3 poeng.

GRUPPE C – FIGURANTARBEID

GENERELLE BESTEMMELSER

Baneoppsett
Følgende banemarkeringer skal være godt synlige for hundeføreren, dommeren og figuranten:

- Hundeførerens plass ved utkalling fra skjulet
- Figurantens plass før flukten og ved slutten av flukten ca. 20 skritt (se skisse).
- Avdekkingsplass for hunden før flukten (se skisse).
- Markering for hundeføreren for momentet Motprøve under bevegelse (IGP2 og IGP3).

Skjul
På en egnet plass skal det på langsidene settes opp 6 skjul (3 skjul på hver side), anbrakt i sikksakk (se skisse). Disse 6 skjulene skal settes opp på hvert prøvetrinn (IGP 1-3).

Grunnleggende krav
I bedømmelsen skal det i hele figurantarbeidet tas hensyn til driftsanlegg, selvsikkerhet og belastbarhet, samt greps atferd og førbarhet. Hunden skal hele tiden gi inntrykk av selvsikkerhet og selvbevisst, søke konfrontasjon og være dominerende overfor figuranten. I alle faser må hunden forbli upresset og vise et fullt, energisk og fremfor alt konsekvent grep. Hunden skal kun bite i beskyttelsesarmen i øvelsene i gruppe C. Hvis hunden biter eller belaster figuranten andre steder enn i beskyttelsesarmen, fører det til diskvalifikasjon. Under stokkebelastningen blir hunden truet energisk av figuranten med stokken uten å bli berørt eller truffet.

Bedømmelse og fratrekk
Følgende viktige bedømmelseskriterier er spesielt verdt å merke seg:

- Reaksjon til hunden på angrepene
  - Selvsikkerhet, rolig og fast grep
- Bevoktningsfasen
  - Selvsikker og dominerende atferd mot figuranten
- Førbar
  - Hunden skal være under kontroll under hele figurantarbeidet

Fratrekk i form av et predikat	• Lett uoppmerksom bevoktning og/eller lett ukomfortabel i bevoktningsfasen
Fratrekk i form av to predikater	• Svært uoppmerksom bevoktning og/eller svært ukomfortabe bevoktningsfasen
Fratrekk i form av tre predikater	• Hunden bevokter ikke figuranten, men forblir ved figuranten
Mangelfullt	• Hunden kommer mot den motkommende hundeføreren
Avbrudd	• Hvis ikke hunden holder stand mot belastningen fra figuranten, slipper taket i beskyttelsesarmen og lar seg fortrenge • Hunden forlater figuranten før dommeren gir anvisning om å komme, eller hundeføreren gir en kommando slik at hunden forblir hos figuranten

Bedømmelse av slipp og trekktabell

Hvis hunden ikke slipper etter den første tillatte kommandoen, får hundeføreren anvisning fra dommeren om å gi inntil to ekstrakommandoer om å slippe.

Nølende slipp	**Slipper øyeblikkelig ved første dobbeltkommando**	**Slipper nølende ved første dobbeltkommando**	**Slipper øyeblikkelig ved andre dobbeltkommando**	**Slipper nølende ved andre dobbeltkommando**	**Slipper ikke etter andre dobbeltkommando eller ytterligere påvirkninger**
0,5 – 3,0	**3,0**	**3,5 – 6,0**	**6,0**	**6,5 – 9,0**	**Diskvalifikasjon**

Forlater posisjon under sidetransport

Dersom hunden forlater posisjonen mellom figuranten og hundeføreren under sidetransporten, stoppes transporten og hundeføreren skal bruke den kombinerte kommandoen "Hit-Fot" for å bringe hunden tilbake i rett posisjon mellom seg og figuranten. Sidetransporten kan deretter fortsette.

Trekk for ekstrakommandoer

- Ryggtransport (IGP2)
  - Første ekstra kommando -1,5 poeng "tilfredsstillende"
  - Andre ekstra kommando -2,5 poeng "mangelfull "
- Alle andre side transporter
  - Første ekstra kommando -3,5 poeng "tilfredsstillende"
  - Andre ekstra kommando -5,0 poeng "mangelfull"
- Hvis hunden ikke adlyder etter to ekstra kommandoer, skal den diskvalifiseres.
- Hvis hunden biter i armen til figuranten under sidetransporten, kan hundeføreren med ekstra kommando for «slipp»/«hit-fot» for å få hunden under kontroll. Hvis hunden adlyder denne kommandoen, skal øvelsen bedømmes i "mangelfull". Hvis hunden ikke bringes under kontroll, diskvalifiseres hunden for manglende lydighet.
  - Ryggtransport (IGP2)
    - Hele øvelsen vurderes som "mangelfull" og fradrag på -2 poeng. Figurantarbeidet kan fortsette. Hvis hunden ikke bringes under kontroll, diskvalifiseres hunden for manglende lydighet.
  - Alle andre transporter

  - Hele øvelsen vurderes som "mangelfull". Figurantarbeidet kan fortsette. Hvis hunden ikke bringes under kontroll, diskvalifiseres hunden for manglende lydighet.
- Hvis hunden forlater figuranten før anvisning fra dommeren til hundeføreren om å nærme seg, vil figurantarbeidet bli avbrutt.
- Hvis hunden forlater figuranten etter at dommeren har gitt anvisning til hundeføreren om å nærme seg, vil øvelsen bli vurdert som "mangelfull".

Skille mellom primær- og sekundærmomenter i øvelsene

I bedømmelsen skilles det mellom primær- og sekundærmomenter i de enkelte øvelsene, hvor vesentlige feil i sekundærdelen kan føre til at hele øvelsen vurderes som mangelfull eller føre til diskvalifikasjon. Mer detaljerte beskrivelser under enkelt øvelsene.

Øvelser og poengtabell IGP-1 til IGP-3

Øvelser	IGP-1	IGP-2	IGP-3
Rundering	5	5	10
Standhals og bevoktning	15	15	15
Fluktforsøk av figuranten	20	15	10
Avverging av overfall fra bevoktningsfasen	30	20	15
Ryggtransport	-	5	5
Overfall under ryggtransport	-	-	15
Motprøve under bevegelse	30	20	15
Overfall under bevoktning	-	20	15
Totalt antall poeng	100	100	100

Oppstart

Hundeføreren melder seg for dommeren i IGP 1 med hunden i line og i grunnstilling foran dommeren. I IGP-2 og IGP-3 går hundeføreren med hunden i fri ved fot til startposisjonen, inntar grunnstilling, og melder fra til dommeren at en er klar for gruppe C ved å heve hånden i været for å vise at ekvipasjen er klar til å rundere. Etter anvisning fra dommeren kan figurantarbeidet (runderingen) starte.

Rundering

Starten må skje i grunnstilling vendt ned i banen mot dommeren. Etter å ha rapportert til dommeren, inntas en ny grunnstilling i retning mot første skjul.

IGP-1, 2 skjul	IGP-2, 4 skjul	IGP-3, 6 skjul
Hunden blir ført i line til utgangspunktet på midtlinjen på høyde med 5. skjul. Hundeføreren inntar der grunnstilling, og linen tas av. Hundeføreren hever armen og viser derved at han er klar til å starte øvelsen. Etter anvisning fra dommeren sendes hunden til skjul 5 og skjul 6 med kommandoer fra hundeføreren.	Hunden blir ført fri ved fot til utgangspunktet på midtlinjen på høyde med 3. skjul. Hundeføreren inntar der grunnstilling. Når hundeføreren hever armen, viser han at han er klar til å starte øvelsen. Etter anvisning fra dommeren sendes hunden til rundering.	Hunden blir ført fri ved fot til utgangspunktet på midtlinjen på høyde med 1. skjul. Hundeføreren inntar der grunnstilling. Når hundeføreren hever armen, viser han at han er klar til å starte øvelsen. Etter anvisning fra dommeren sendes hunden til rundering.

Skisse for runderingen

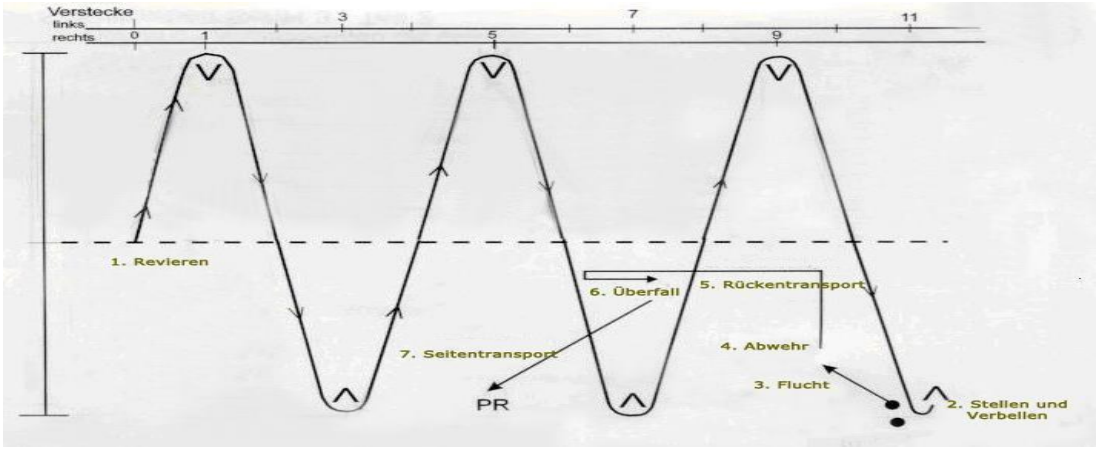

Med kommando for rundering og tegn med høyre eller venstre arm settes hunden i gang med rundering. Hunden skal raskt frigjøre seg fra hundeføreren, løpe målbevisst mot skjulene og løpe tett og oppmerksomt rundt disse. Når hunden har utført slaget, kaller hundeføreren hundens navn og med en kommando for her inn mot hundeføreren, som med ny kommando for runder sender den fra bevegelse til neste skjul. Hundens navn og en kommando for innkalling skal gis i sammenhengende. Hundeføreren beveger seg i normalgang på en tenkt midtlinje, som en ikke må forlate. Når hunden kommer til sjette skjul, skal hundeføreren bli stående. Kommando og tegn er da ikke lenger tillatt. Hundeføreren blir stående til han får anvisning fra dommeren om å gå til anvist plass for henting/utkalling.

Vurderingskriterier:
Primære momenter:
Målbevisst, konsentrert, oppmerksom og lydig runderingen
Sekundære momenter:
Direkte tilnærming av hunden til hundeføreren og tett rundering av teltene.

Feil:
Det gis fratrekk for urolig grunnstilling ved starten av øvelsen, dobbeltkommandoer eller tegn, hundeføreren forlater den tenkte midtlinjen, hundeføreren ikke beveger seg i normal gangart, hunden runderer vidt, hunden runderer selvstendig uten å reagere på hundeførerens kommandoer eller signaler, ikke runderer et skjul i det hele tatt eller ikke er oppmerksom, eller hunden ikke lar seg styre. Hvis hundeføreren i løpet av runderingen tar hunden i grunnstilling, blir øvelsen bedømt med null poeng. Figurantarbeidet kan fortsette hvis hunden kan settes i gang med arbeidet igjen. Hvis hunden kommer tilbake til hundeføreren på nytt, skal gruppe C avbrytes.

Hvis hunden ikke har oppdaget figuranten, har hundeføreren ytterligere to forsøk på å sende hunden direkte inn i skjulet. Hvis dette ikke lykkes, skal gruppe C avbrytes.

Standhals og bevoktning (10 poeng for bevoktning og 5 for standhals)
Hunden må konfrontere figuranten selvsikkert, aktivt, oppmerksomt og dominerende med vedvarende halsing. Varighet på halsingen er ca. 20 sekunder før dommeren gir tegn til hundeføreren om å gå til anvist plass for henting/utkalling. Øvelsen fullføres på følgende måte:

IGP-1	IGP-2	IGP-3
På anvisning fra dommeren går hundeføreren bort til	På anvisning fra dommeren går hundeføreren til den	På anvisning fra dommeren går hundeføreren til den

utkallingspunktet fem skritt fra figuranten. På anvisning fra dommeren kaller hundefører hunden i grunnstilling eller går bort til hunden, tar den i grunnstilling med kommando for å sitt, tar på line og fører den så til den markerte utgangspunktet og inntar grunnstilling. Hunden kan også føres fri ved fot.	markerte utgangsposisjonen fem skritt fra figuranten. På anvisning fra dommeren kaller hundefører hunden i grunnstilling	markerte utgangsposisjonen fem skritt fra figuranten. På anvisning fra dommeren kaller hundefører hunden i grunnstilling

Vurderingskriterier:

Primære momenter:

Selvsikker bevoktning og vedvarende halsing

Sekundære momenter:

Direkte og rett inn i grunnstilling.

Feil:

Det gis et passende fratrekk hvis hunden belaster figuranten, viser svakhet eller begrensninger i dominans, og mangel på vedvarende halsing og selvsikkerhet i bevoktningen inntil kommandoen for "her/fot" er gitt. I løpet av øvelsen skal ikke hunden la seg avlede, verken av dommeren eller hundeføreren.

Svak, ikke overbevisende, ikke dominant, ikke energisk, fokusert vedvarende halsing Hunden halser ikke, men forblir aktiv ved figuranten	Tilfredsstillende til mangelfullt Mangelfullt
Belastende ved å støte, hoppe på osv. Hunden biter kraftig til, slipper først på kommando	Inntil mangelfullt Mangelfullt inntil – 14 poeng
Hunden forlater figuranten før hundeføreren har forlatt midtlinjen på dommerens anvising. Hunden kan ikke settes i arbeid igjen eller forlater figuranten på nytt	Hunden kan settes i arbeid igjen. Hvis hunden nå forblir hos figuranten, kan avdeling C fortsette. Mangelfullt inntil – 14 poeng Avbrudd
Hunden forlater figuranten mens hundeføreren nærmer seg skjulet, eller hunden kommer til hundeføreren før den blir kalt inn. • 1 ekstrakommando ved utkalling • 2 ekstra kommandoer ved utkalling	Delvurdering i predikatet mangelfullt Inntil God Inntil Tilfredsstillende
Hvis hunden biter figuranten i skjulet og ikke slipper av seg selv, bes hundeføreren gå frem til utkallingspunktet. Hundeføreren får kalle ut hunden en gang med kommandoen slipp- her-fot, som skal gis som et ord kommando.	Mangelfullt -14 Hvis hunden ikke kommer -> Diskvalifikasjon

Startposisjon fluktforsøk av figuranten
En kommando for hver av momentene fot, dekk, pass på og slipp. På anvisning fra dommeren oppfordrer hundeføreren figuranten til å forlate skjulet. Figuranten går i normal gange til det markerte utgangspunktet for fluktforsøk. Hunden føres til avdekningspunktet for fluktforsøk.

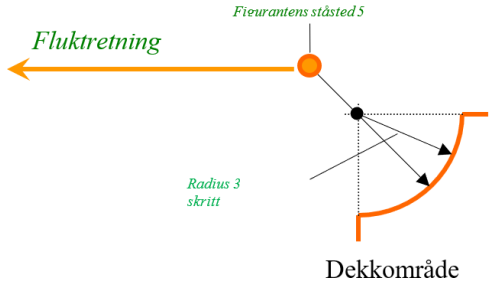

IGP-1
Hunden føres med eller uten line til startposisjon for flukten og skal der innta grunnstilling. Hunden skal vise seg førbar, oppmerksom og konsentrert og gå i riktig posisjon ved hundeførerens kne. Om hunden føres i lineføring, kobles linen av når ekvipasjen har inntatt grunnstilling. Hunden skal direkte og raskt adlyde kommandoen for å legge seg og skal i startposisjonen forholde seg rolig, sikker og oppmerksom overfor figuranten. Avstanden mellom figuranten og hunden er 5 skritt. Hundeføreren forlater hunden og går til skjulet, og blir stående der med synskontakt til hunden og dommeren. Deretter skjer fluktforsøket, ved at dommeren gir tegn til figuranten om å starte flukten. Hundeføreren gir så kommando for å stoppe fluktforsøket.

IGP-2 og IGP-3
Hunden føres uten line til startposisjon for flukten og skal der innta grunnstilling. Hunden skal vise seg førbar, oppmerksom og konsentrert og gå i riktig posisjon ved hundeførerens kne. Hunden skal direkte og raskt adlyde kommando for å legge seg, og skal i startposisjonen forholde seg rolig, sikker og oppmerksom overfor figuranten. Avstanden mellom figuranten og hunden er 5 skritt. Hundeføreren forlater hunden og går til skjulet, og blir stående der med synskontakt til hunden og dommeren. Deretter skjer fluktforsøket, ved at dommeren gir tegn til figuranten om å starte flukten. Hundeføreren gir så kommando for å stoppe fluktforsøket.

Fluktforsøk (IGP-1 – IGP-3)
Etter anvisning fra dommeren foretar figuranten et fluktforsøk. Samtidig gir hundeføreren kommando og starter dermed hundens forhindring av figurantens fluktforsøk. Hunden skal uten å nøle hindre fluktforsøket ved et energisk og kraftig grep i beskyttelsesarmen. Fra figuranten står rolig til hunden slipper, skal det være en overgangsfase på ca. 1 sekund. Etter overgangsfasen skal hunden slippe. Hundeføreren kan her på egen hånd gi en kommando for å slippe etter passe tid. Bevoktningsfasen etter slipp er på ca. 5 sekunder.

Vurderingskriterier:
Primære momenter:
Effektiv forhindring av flukten, fullt fast grep, direkte slipp og en selvsikker og dominerende bevoktning.
Sekundære momenter:
Fri ved fot og dekkposisjon.

Feil:
Ingen besluttsom, rask og energisk reaksjon med kraftig grep og effektiv forhindring av flukten. Hunden forblir ikke stille eller rolig, har et fullt og fast grep frem til slipp, ingen oppmerksom, selvsikker og dominerende bevoktning tett på figuranten, og/eller støtende medfører et passende poengtrekk.

- Hvis hunden legger seg over startmerke, opprettholdes denne posisjonen, og det gis passende trekk.
- Hvis hunden forlater dekkposisjon før figuranten begynner flukten og biter i ermet, diskvalifiseres hunden.
- Hvis hunden ikke biter, kan hundeføreren gå til startposisjonen for flukten, kalle inn hunden og innta ny dekkposisjon. Hundeføreren går tilbake til skjulet. Hvis hunden da forblir i dekkposisjon, kan arbeidet fortsette. Øvelsen går i "mangelfull" og gis 0 poeng.
- Hvis hunden forlater stillingen igjen, diskvalifiseres den for manglende lydighet.
- Hvis hundens innsats skjer uten hundeførerens kommando, trekkes et predikat.
- Hvis hunden blir liggende ved fluktforsøket, eller hvis ikke flukten blir forhindret innen 20 skritt, avbrytes gruppe C.

Avverging av overfall fra bevoktningsfasen (IGP-1 – IGP-3)
Kommandoer: en kommando for hvert av momentene slipp, sitt og fot.
Etter en bevoktningsfase på ca. 5 sekunder skal figuranten på anvisning fra dommeren foreta et overfall mot hunden. Hunden skal forsvare seg uten innvirkning fra hundeføreren med et energisk og kraftig grep. Hunden skal belastes ved at figuranten truer med softstokken og trenger den. Det skal særlig observeres om hunden er selvsikker, belastbar og har et fullt og vedvarende grep. På dommerens anvisning avslutter figuranten belastningen, stopper og stiller hunden med ryggen til hundeføreren. Etter at figuranten har avsluttet og står stille, skal det vises en overgangsfase på ca. 1 sekund. Etter overgangsfasen skal hunden slippe. Hundeføreren kan på egen hånd gi en kommando for å slippe etter passe tid. Mens og etter at hunden slipper, skal figuranten stå stille. Etter slippen, skal hunden bevokte figuranten oppmerksomt, selvsikkert og med høy dominans.

Avslutning av øvelsen
På dommerens anvisning går hundeføreren i normalt tempo direkte bort til hunden, tar den i grunnstilling med kommando for å sette seg. Softstokken skal ikke tas fra figuranten.

Vurderingskriterier:
Primære momenter:
Kraftfullt og selvsikkert svar på angrepet av figuranten, fullt, fast og rolig grep og selvsikker atferd, direkte slipp og en selvsikker og dominerende bevoktning.
Sekundære momenter:
Gjennomføring av avsluttende grunnstilling.
Feil:
Ingen besluttsom, rask og energisk reaksjon med kraftig grep og effektiv forhindring av overfallet. Hunden forblir ikke stille eller rolig, har et fullt og fast grep frem til slipp, ingen oppmerksom, selvsikker og dominerende bevoktning tett på figuranten, og/eller støtende medfører et passende poengtrekk.

Ryggtransport (IGP-2)
Kommando for transport
Øvelsen begynner med at hundeføreren oppfordrer figuranten til transport etter at figuranten har inntatt utgangsposisjonen. Ryggtransporten foregår over en avstand på 30 skritt. En retningsendring

(vinkel) er ikke obligatorisk. Dommeren bestemmer forløpet av transporten. Hundeføreren oppfordrer figuranten til å gå foran seg og følger ham med hunden uten line, som oppmerksomt vokter på figuranten, i en avstand på ca. 8 skritt. Denne avstanden må opprettholdes under hele ryggtransporten. På anvisning fra dommeren stanser figuranten. Hundeføreren går med hunden mot figuranten uten line, og denne vokter oppmerksomt på figuranten. Hundeføreren stanser ved siden av figuranten og tar softstokken fra ham. Hunden skal da sitte i grunnstilling. Deretter foretas en sidetransport til dommeren over en avstand på ca. 20 skritt. En kommando for transporten er tillatt. Hunden skal gå mellom figuranten og hundeføreren.
Hunden skal holde oppmerksomt øye med figuranten under sidetransporten. Dog har hunden ikke lov til å pushe, støte eller gripe figuranten. På slutten av transporten inntar hundeføreren grunnstilling med hunden ved dommeren og rapporterer at første del er avsluttet.

Hvis hunden biter i beskyttelsesarmen i det figuranter går tilbake, kan hundeføreren bringe hunden under kontroll med en kommando "slipp"/"fot" for å innta grunnstillingen. Hvis hunden adlyder, vurderes hele øvelsen som "mangelfull" med minus 3 poeng og øvelsen kan fortsettes. Hvis hunden ikke adlyder kommandoen, avsluttes c-arbeidet, og hunden diskvalifiseres for manglende lydighet.

Hvis hunden forlater transportposisjonen må transporten stoppe og hundeføreren har to kommandoer for å få hunden tilbake i rett posisjon, slik at transporten kan fortsette. Poengtrekk den første ekstrakommandoen er -1,5 poeng og for den andre -2,5 poeng. Dersom hunden ikke adlyder, stoppes c-arbeidet og hunden diskvalifiseres for manglende lydighet.

Hvis hunden biter i beskyttelsesarmen under sidetransporten, har hundeføreren kun en mulighet for å få hunden tilbake under kontroll og i riktig posisjon med kommandoen "slipp/her fot". Hele øvelsen skal tildeles «mangelfull» og c-arbeidet kan fortsette. Dersom hunden ikke adlyder, stoppes c-arbeidet og hunden diskvalifiseres for manglende lydighet.

Ryggtransport (IGP-3)
Kommando for transport.
Øvelsen begynner med at hundeføreren oppfordrer figuranten til transport etter at figuranten har inntatt utgangsposisjonen. Ryggtransporten foregår over en avstand på 30 skritt. En retningsendring (vinkel) er ikke obligatorisk. Dommeren bestemmer forløpet av transporten. Hundeføreren oppfordrer figuranten til å gå foran og følger ham med hunden uten line, som oppmerksomt vokter på figuranten, i en avstand på ca. 8 skritt. Denne avstanden må opprettholdes under hele ryggtransporten. Ryggtransporten avsluttes med et " Overfall under ryggtransport", som også er starten på neste øvelse.

Hvis hunden biter i beskyttelsesarmen i det figuranten går tilbake, kan hundeføreren bringe hunden under kontroll med en kommando "slipp"/"fot" for å innta grunnstillingen. Hvis hunden adlyder, vurderes hele øvelsen som "mangelfull" med minus 3 poeng og øvelsen kan fortsette. Hvis hunden ikke adlyder kommandoen, avsluttes c-arbeidet, og hunden diskvalifiseres for manglende lydighet.

Dersom hunden forlater hundeføreren under ryggtransporten og kan kalles tilbake på en kommando, vil øvelsen bli vurdert som "mangelfull" og 0 poeng. Transporten kan fortsettes. Hvis hunden har bitt i beskyttelsesarmen, skal hunden diskvalifiseres.

Vurderingskriterier:
<u>Primære momenter:</u>
Riktig posisjon ved hundeføreren og oppmerksomhet mot figuranten.

Sekundære momenter:
Gjennomføring av avsluttende grunnstilling.
Feil:
Usikker, trykket atferd, manglende oppmerksomhet mot figuranten, ikke korrekt posisjon ved hundeføreren, førerhjelp, feil grunnstilling i og feil avstand til figuranten medfører et passende poengtrekk.

Overfall under ryggtransport (Bare IGP-3)
En kommando for slipp og en kommando for fot.
Fra ryggtransporten følger det på anvisning fra dommeren et overfall mot hunden, uten å stanse. Hunden må forsvare seg med energisk og kraftig grep uten innvirkning fra hundeføreren og uten å nøle. Etter at hunden har bitt seg fast i beskyttelsesarmen, skal figuranten belaste den med truende bevegelser og trenge den. Det skal særlig observeres om hunden er selvsikker, belastbar og har et fullt, fast og vedvarende grep. På dommerens anvisning stanser figuranten belastningen. Etter at figuranten har avsluttet og står stille, skal det vises en overgangsfase på ca. 1 sekund. Etter overgangsfasen skal hunden slippe. Hundeføreren kan på egen hånd gi en kommando for å slippe etter passe tid. Mens og etter at hunden slipper, skal figuranten stå stille. Etter slippen, skal hunden bevokte figuranten oppmerksomt, selvsikkert og med høy dominans. På dommerens anvisning går hundeføreren i normalt tempo direkte bort til hunden, tar den inn i grunnstilling med kommando for å sette seg. Softstokken tas fra figuranten. Deretter følger en ny grunnstilling ved siden av figuranten og en sidetransport til dommeren over en avstand på ca. 20 skritt. En kommando for transporten er tillatt. Hunden skal gå mellom figuranten og hundeføreren. Hunden må bevokte figuranten under transporten. Dog har hunden ikke lov til å pushe, støte eller gripe figuranten. Hvis hunden forlater transportposisjonen må transporten stoppe og hundeføreren har to kommandoer for å få hunden tilbake i rett posisjon, slik at transporten kan fortsette. Poengtrekk for den første ekstrakommandoen er -3,5 poeng og for den andre -5 poeng. Hvis hunden ikke adlyder, stoppes c-arbeidet og hunden diskvalifiseres for manglende lydighet. Hvis hunden biter i beskyttelsesarmen under sidetransporten, kan hundeføreren bringe hunden under kontroll med en kommando "slipp"/"fot" for å innta grunnstillingen. Hvis hunden adlyder, vurderes hele øvelsen som "mangelfull" og øvelsen kan fortsettes. Hvis hunden ikke adlyder kommandoen, avsluttes c-arbeidet, og hunden diskvalifiseres for manglende lydighet. På slutten av transport inntar hundeføreren grunnstilling med hunden ved dommeren, gir softstokken til dommeren og rapporter at første del er avsluttet.

Vurderingskriterier:
Primære momenter:
Kraftfullt og selvsikkert svar på angrepet av figuranten, fullt, fast og rolig grep og selvsikker atferd, direkte slipp og en selvsikker og dominerende bevoktning.
Sekundære momenter:
Posisjon for bevoktning (i midten eller litt mer til venstre eller høyre for figuranten). Hundens posisjon under sidetransporten og gjennomføring av avsluttende grunnstilling.
Feil:
Ingen besluttsom, rask og energisk reaksjon med kraftig grep og effektiv forhindring av overfallet. Hunden forblir ikke stille eller rolig, har et fullt og fast grep frem til slipp, ingen oppmerksom, selvsikker og dominerende bevoktning tett på figuranten, og/eller støtende medfører et passende poengtrekk.

- Hvis hunden forlater figuranten før dommeren har gitt anvisning, avbrytes c-arbeidet.
- Hvis hunden forlater figuranten etter at dommeren har gitt ordre om å nærme seg, bedømmes øvelsen i "mangelfull".

- Hvis hunden ikke setter/holder et første grep, men umiddelbart setter et nytt grep, medfører et poengtrekk på minus 5 poeng.

Motprøve under bevegelse
En kommando for hvert av momentene slipp, sitt, fot og transport.
Figuranten kommer med truende tilrop i alle klasser. I IGP1 og IGP2 på strekning mot hunden og i god tid før angrepet. I IGP3 gis tilropene når figuranten begynner å løpe mot ekvipasjen og rett før angrepet av hunden.

IGP-1
Etter øvelsen "Avverging av overfall fra bevoktningsfasen» beveger figuranten seg bort fra ekvipasjen ca. 20 meter. Hunden, som sitter rolig og oppmerksomt og passer på figuranten, kan holdes i halsbåndet. Den skal ikke stimuleres av hundeføreren. På anvisning fra dommeren kommer figuranten med provoserende tilrop og konfronterer hunden frontalt med sterkt truende bevegelser. På anvisning fra dommeren slipper hundeføreren hunden umiddelbart fri med kommando for avverg overfall. Hunden skal uten å nøle møte konfrontasjonen fra figuranten med høy dominans og besluttsomhet. Etter at hunden har bitt seg fast, skal figuranten belaste den med truende bevegelser med softstokken og trenge den. Det skal særlig observeres om hunden er selvsikker, belastbar og har et fullt, fast og vedvarende grep. Hundeføreren selv skal ikke forlate utgangspunktet. På dommerens anvisning avslutter figuranten belastningen, stopper opp, står stille og stiller hunden med ryggen til hundeføreren. Etter at figuranten har avsluttet og står stille, skal det vises en overgangsfase på ca. 1 sekund. Etter overgangsfasen skal hunden slippe. Hundeføreren kan på egen hånd gi en kommando for å slippe etter passe tid (1-3 sek). Ekstrakommandoer vil bli instruert av dommeren. Mens og etter at hunden slipper, skal figuranten stå stille. Etter slippen, skal hunden bevokte figuranten oppmerksomt, selvsikkert og med høy dominans. På dommerens anvisning går hundeføreren i normalt tempo direkte bort til hunden, tar den inn i grunnstilling med kommando for å sette seg. Dersom hunden forlater figuranten før dommeren har gitt anvisning, skal c-arbeidet avbrytes. Hvis hunden forlater figuranten etter at dommeren har gitt ordre om å nærme seg, bedømmes øvelsen i "mangelfull". Softstokken tas fra figuranten. Deretter følger en ny grunnstilling ved siden av figuranten og en sidetransport, med eller uten line, til dommeren over en avstand på ca. 20 skritt. En kommando for fot eller transport er tillatt. Hunden skal gå mellom figuranten og hundeføreren. Hunden må bevokte figuranten under transporten. Dog har hunden ikke lov til å pushe, støte eller gripe figuranten. Hvis hunden forlater transportposisjonen må transporten stoppe og føreren har to kommandoer for å få hunden tilbake i rett posisjon slik at transporten kan fortsette. Poengtrekk den første ekstrakommandoen er -3,5 poeng og for den andre -5 poeng. Dersom hunden ikke adlyder, stoppes c-arbeidet og hunden diskvalifiseres for manglende lydighet. Hvis hunden biter i beskyttelsesarmen kan hundeføreren bringe hunden under kontroll med en kommando "slipp-her-fot" for å innta grunnstillingen. Hvis hunden adlyder, vurderes øvelsen i "mangelfull" og c-arbeidet kan fortsette. Hvis hunden ikke adlyder kommandoen, avsluttes c-arbeidet, og hunden diskvalifiseres for manglende lydighet. På slutten av transporten inntar ekvipasjen grunnstilling ved dommeren, gir softstokken til dommeren og rapporter at gruppe C er avsluttet. På dommerens anvisning går hundeføreren med hunden i line under kontroll til bedømmelsesplassen.

Vurderingskriterier:
<u>Primære momenter:</u>
Kraftfullt og selvsikkert svar på angrepet av figuranten, fullt, fast og rolig grep og selvsikker atferd, direkte slipp og en selvsikker og dominerende bevoktning.

Sekundære momenter:
Posisjon for bevoktning (i midten eller litt mer til venstre eller høyre for figuranten). Hundens posisjon under sidetransporten og gjennomføring av avsluttende grunnstilling.
Feil:
Ingen besluttsom, rask og energisk reaksjon med kraftig grep og effektiv forhindring av angrepet, ikke et rolig og fullt grep frem til hunden slipper, ingen oppmerksom og dominant bevoktning tett på figuranten medfører et passende poengtrekk.

- Hvis hunden ikke setter/holder et første grep, men umiddelbart setter et nytt grep, medfører et poengtrekk på minus 5 poeng.

IGP-2

Etter øvelsen "Ryggtransport" fører hundeføreren hunden fri ved fot ca. 30 m unna til et markert sted på midtlinjen. Hunden skal gå i korrekt fri ved fot ved hundeførerens kne. Ved det markerte stedet på midtlinjen stanser hundeføreren og snur seg i retning av figuranten. Med kommando for sitt inntas grunnstilling. Hunden, som sitter rolig og oppmerksomt og passer på figuranten, kan holdes i halsbåndet. Den skal ikke stimuleres av hundeføreren. På anvisning fra dommeren kommer figuranten med provoserende tilrop og konfronterer hunden frontalt med sterkt truende bevegelser. På anvisning fra dommeren slipper hundeføreren hunden umiddelbart fri med kommando for avverg overfall. Hunden skal uten å nøle møte konfrontasjonen fra figuranten med høy dominans og besluttsomhet. Etter at hunden har bitt seg fast, skal figuranten belaste den med truende bevegelser med softstokken og trenge den. Det skal særlig observeres om hunden er selvsikker, belastbar og har et fullt, fast og vedvarende grep. Hundeføreren selv skal ikke forlate utgangspunktet. På dommerens anvisning avslutter figuranten belastningen, stopper opp, står stille og stiller hunden med ryggen til hundeføreren. Etter at figuranten har avsluttet og står stille, skal det vises en overgangsfase på ca. 1 sekund. Etter overgangsfasen skal hunden slippe. Hundeføreren kan på egen hånd gi en kommando for å slippe etter passe tid (1-3 sek). Mens og etter at hunden slipper, skal figuranten stå stille. Etter slippen, skal hunden bevokte figuranten oppmerksomt, selvsikkert og med høy dominans i ca. 5 sekunder.

IGP-3

Etter slutten på sidetransporten og øvelsen "Overfall under ryggtransport" fører hundeføreren hunden uten line til det markerte stedet på midtlinjen på høyde med det første skjulet. Hunden skal vise at den er oppmerksom, glad og konsentrert. Den går da rett og korrekt ved kneet til hundeføreren. Etter å ha nådd utgangspunktet stanser hundeføreren og snur seg. Med kommando for sitt inntar hunden grunnstilling. Hunden, som sitter rett, rolig og oppmerksomt og passer på figuranten, kan holdes i halsbåndet i grunnstillingen, men skal ikke stimuleres av hundeføreren. På anvisning fra dommeren kommer figuranten, som er utstyrt med en softstokk, ut fra skjulet og løper til midtlinjen. Etter å ha nådd midtlinjen løper figuranten i retning av hundeføreren og konfronterer, uten å avbryte springmarsjen, hunden frontalt, samtidig som han kommer med provoserende tilrop og sterkt truende bevegelser. Så snart figuranten har kommet på en avstand fra hundeføreren og hunden på 50 m, slipper hundeføreren, på anvisning fra dommeren, hunden løs med kommando for avverg overfall. Hunden skal uten å nøle møte konfrontasjonen fra figuranten med høy dominans og besluttsomhet. Etter at hunden har bitt seg fast, skal figuranten belaste den med truende bevegelser med softstokken og trenge den. Det skal særlig observeres om hunden er selvsikker, belastbar og har et fullt, fast og vedvarende grep. Hundeføreren selv skal ikke forlate utgangspunktet. På dommerens anvisning avslutter figuranten belastningen idet han stopper, står stille og stiller hunden med ryggen til hundeføreren. Etter at figuranten har stoppet og står stille til hunden slipper, skal det vises en overgangsfase på ca. 1 sekund. Etter overgangsfasen skal hunden slippe. Hundeføreren kan på egen hånd gi en kommando for å slippe etter passe tid (1-3 sek). Mens og etter at hunden slipper, skal figuranten stå rolig, og hunden skal vokte figuranten oppmerksomt, selvsikkert og med høy dominans i ca. 5 sekunder.

Vurderingskriterier:

Primære momenter:

Kraftfullt og selvsikkert svar på angrepet av figuranten, fullt, fast og rolig grep og selvsikker atferd, direkte slipp og en selvsikker og dominerende bevoktning.

Sekundære momenter:
Fri ved foten til startposisjon, posisjon for bevoktning (i midten eller litt mer til venstre eller høyre for figuranten). Hundens posisjon under sidetransporten og gjennomføring av avsluttende grunnstilling.
Feil:
Ingen besluttsom, rask og energisk reaksjon med kraftig grep og effektiv forhindring av angrepet, ikke et rolig og fullt grep frem til hunden slipper, ingen oppmerksom og dominant bevoktning tett på figuranten medfører et passende poengtrekk.

- Hvis hunden forlater figuranten før dommeren har gitt anvisning, avbrytes c-arbeidet.
- Hvis hunden forlater hjelperen etter at dommeren har gitt ordre om å nærme seg, bedømmes øvelsen i "mangelfull".
- Hvis hunden ikke setter/holder et første grep, men umiddelbart setter et nytt grep, medfører et poengtrekk på minus 5 poeng.

Overfall under bevoktning, med avslutning av avdeling C IGP-2 og IGP-3
En kommando for hver av momentene slipp, sitt, fot og transport.
Etter øvelsen Motprøve under bevegelse foretar figuranten på dommerens anvisning et overfall mot hunden. Denne må forsvare seg uten innvirkning fra hundeføreren med et energisk og kraftig grep. Hunden skal belastes ved at figuranten truer med slag og trenger den. Det skal særlig observeres om hunden er selvsikker, belastbar og har et fullt og vedvarende grep. På dommerens anvisning avslutter figuranten belastningen idet han stopper, står stille og stiller hunden med ryggen til hundeføreren. Etter at figuranten har stoppet og står stille til hunden slipper, skal det vises en overgangsfase på ca. 1 sekund. Etter overgangsfasen skal hunden slippe. Hundeføreren kan på egen hånd gi en kommando for å slippe etter passe tid (1-3 sek). Mens og etter at hunden slipper, skal figuranten stå rolig, og hunden skal bevokte figuranten oppmerksomt, selvsikkert og med høy dominans. På dommerens anvisning går hundeføreren til hunden sin, og inntar grunnstilling med kommando for sitt. Softstokken tas fra figuranten. Måten hundeføreren avvæpner figuranten på, avgjøres av hundeføreren. Deretter følger en ny grunnstilling ved siden av figuranten og en sidetransport, med hunden i fri ved fot til dommeren over en avstand på ca. 20 skritt. En kommando for å gå ved fot eller for transport er tillatt. Hunden skal gå mellom figuranten og hundeføreren. Hunden må bevokte figuranten under transporten. Dog har hunden ikke lov til å pushe, støte eller gripe figuranten. Hvis hunden forlater transportposisjonen må transporten stoppe og hundeføreren har to kommandoer for å få hunden tilbake i rett posisjon slik at transporten kan fortsette. Poengtrekk den første ekstrakommandoen er -3,5 poeng og for den andre -5 poeng. Dersom hunden ikke adlyder, må c-arbeidet og hunden diskvalifiseres for manglende lydighet. Hvis hunden biter i beskyttelsesarmen kan hundeføreren bringe hunden under kontroll med en kommando "slipp-her-fot" for å innta grunnstillingen. Hvis hunden adlyder, vurderes øvelsen i "mangelfull" og c-arbeidet kan fortsette. Hvis hunden ikke adlyder kommandoen, avsluttes c-arbeidet, og hunden diskvalifiseres for manglende lydighet. På slutten av transporten inntar hundeføreren grunnstilling med hunden ved dommeren, gir softstokken til dommeren og rapporter at gruppe C er avsluttet. Det kommer en fri ved fot over ca. 5 skritt med avsluttende grunnstilling. Hunden blir nå koblet og under kontroll ført til området for dommers tilbakemelding og bedømmelse.

Vurderingskriterier:
Primære momenter:
Kraftfullt og selvsikkert svar på angrepet av figuranten, fullt, fast og rolig grep og selvsikker atferd, direkte slipp og en selvsikker og dominerende bevoktning.

Sekundære momenter:
Posisjon for bevoktning (i midten eller litt mer til venstre eller høyre for figuranten). Hundens posisjon under sidetransporten og gjennomføring av avsluttende grunnstilling.
Feil:
Ingen besluttsom, rask og energisk reaksjon med kraftig grep og effektiv forhindring av angrepet, ikke et rolig og fullt grep frem til hunden slipper, ingen oppmerksom og dominant bevoktning tett på figuranten medfører et passende poengtrekk.

- Hvis hunden forlater figuranten før dommeren har gitt anvisning, c-arbeidet avbrytes.
- Hvis hunden forlater figuranten etter at dommeren har gitt ordre om å nærme seg, bedømmes øvelsen i "mangelfull".
- Hvis hunden ikke setter/holder et første grep, men umiddelbart setter et nytt grep, medfører et poengtrekk på minus 5 poeng.

REGLER FOR FIGURANTARBEID

A) Forutsetninger for å brukes som figurant i gruppe C

1. Retningslinjene og reglene for figurantarbeid ved prøveordningen må følges.
2. Figuranten i gruppe C er dommerens assistent på prøvedagen.
3. Av hensyn til personlig sikkerhet og forsikringsrettslige årsaker skal figuranten både ved treninger og prøver samt konkurranser bruke figurant/verneutstyr (bukse, jakke, beskyttelsesarm, ev. hansker m.m.).
4. Fottøyet til figuranten må være tilpasset vær- og grunnforholdene, og det må være stabilt og sklisikkert.
5. Før gruppe C begynner, får figuranten instrukser av dommeren. Han skal utføre sitt arbeid i henhold til instruksene fra dommeren.
6. I forbindelse med avvæpning/transport skal figuranten arbeide på anvisninger fra hundeføreren, slik det fremgår av prøveordningen. Han må gjøre det mulig for hundeføreren å bringe hunden i grunnstilling før starten på side- og ryggtransporten.
7. Ved lokale prøver på klubbnivå kan det brukes en figurant. Det er tillatt å bytte figurant én gang hvis figuranten selv er deltaker på en lokalprøve. På nasjonale arrangementer som f.eks. konkurranser, kvalifikasjonsprøver, mesterskap osv. skal det vanligvis brukes minst to figuranter. En figurant som bor i samme hus som hundeføreren, kan brukes ved alle arrangementer.

B) Prinsipper for figurantens atferd ved prøve:

1. Når hunden utsettes for trusler med softstokken, skal figuranten true hunden med softstokken uten å berøre eller treffe. Truslene skal utføres kontant og kraftig.

2. Bevoktning og standhals
   Figuranten står – ikke synlig for hundefører og hund – med beskyttelsesarmen lett vinklet og uten «truende» kroppsholdning på det anviste skjulestedet. Beskyttelsesarmen fungerer som kroppsbeskyttelse. Hunden skal observeres ved “Bevoktning og standhals”. Andre stimulerende stillinger og hjelpeposisjoner er ikke tillatt. Softstokken holdes på siden og pekende nedover.

3. Hindre et fluktforsøk av figuranten
   Etter øvelsen “Bevoktning og standhals” kommer figuranten på oppfordring fra hundeføreren gående i normal gangfart ut fra skjulestedet og stiller seg på det stedet som

anvises av dommeren (markert fluktposisjon). Posisjonen til figuranten må gjøre det mulig for hundeføreren å legge hunden på en avstand på 5 skritt til et annet markert sted på siden av figuranten på samme side som beskyttelsesarmen. Hundeføreren må kjenne fluktretningen. På anvisning fra dommeren gjør figuranten et forsøk på å unnslippe rett frem i raskt tempo, uten å løpe overdrevent og ukontrollert. Beskyttelsesarmen må holdes slik at hunden har en optimal angrepsmulighet. Før han flykter, skal figuranten ikke vende seg mot hunden. Han kan imidlertid ha hunden i synsvinkelen. Beskyttelsesarmen må ikke trekkes vekk under flukten. Hvis hunden har tatt tak i armen, fortsetter figuranten å løpe rett frem. Han trekker beskyttelsesarmen ut av bevegelsen og tett inn til kroppen. Lengden på flukten bestemmes av dommeren. Figuranten slutter å løpe på anvisning fra dommeren. Når fluktforsøket gjennomføres med slik dynamikk fra figuranten, får dommeren en optimal vurderingsmulighet. All hjelp fra figuranten, f.eks. på overdreven måte å holde frem armen før hunden biter, stimulerende lyder eller slag med softstokken på vernebuksen før start eller under fluktforsøket, å holde armen helt slapt etter at hunden har bitt, å redusere flukthastigheten, å avslutte fluktforsøket på egen hånd osv., er ikke tillatt.

4. Avverging av et overfall fra bevoktningsfasen
   Etter bevoktningsfasen skal figuranten på anvisning fra dommeren foreta et overfall mot hunden. Softstokken skal samtidig holdes over hunden med truende bevegelser uten at hunden blir truffet. Samtidig overfalles hunden forfra. Beskyttelsesarmen skal holdes tett inntil og foran kroppen. Figuranten skal ikke vende seg vekk i åpningsfasen. Figuranten skal trenge alle hundene i samme retning. Dommeren skal plassere seg slik at det blir mulig for ham å bedømme alle hundenes grepsatferd. Figuranten skal også trenge hunden slik at dommer får best mulighet til å vurdere bevoktninger, angrep, grepsatferd/belastningsfaser, og slippfaser. Det er ikke tillatt å trenge hunden i retning av hundeføreren. Belastningsprøvene skal gjennomføres med samme intensitet på alle hunder. Softstokken brukes som trussel. Varigheten av belastningsfasen bestemmes av dommeren. På anvisning fra dommeren innstiller figuranten angrepet. Alle hjelpestillinger fra figurantens side, f.eks. å holde frem armen på overdreven måte før overfallet, stimulerende lyder eller slag med softstokken mot figurantbuksen før overfallet begynner, å holde beskyttelsesarmen slapt ned etter grepet i belastningsfasen, forskjellig intensitet i belastningsfasen og ved softstokkeslagene, innstilling av belastningen ved mangel på belastningsevne hos hunden osv. er ikke tillatt. Avslutning, se nedenfor under pkt. 9 - Avslutning av øvelsen (gjelder alle øvelser).

5. Ryggtransport (IGP 2 og IGP 3)
   På oppfordring av hundeføreren foretar figuranten en ryggtransport i normal gange over en avstand på ca. 30 skritt. Dommeren bestemmer forløpet av transporten. Figuranten må ikke utføre rykkvise bevegelser under transporten. Softstokken og beskyttelsesarmen skal bæres slik at de ikke utgjør noen ekstra stimuli for hunden. Spesielt softstokken skal her holdes skjult. Figuranten går med samme hastighet for alle hundene.

6. Ryggtransport (IGP 2)
   På anvisning fra dommeren stanser figuranten etter ca. 30 skritt. Hundeføreren går bort til figuranten og tar fra ham softstokken. Hunden skal da sitte i grunnstilling. Deretter følger en sidetransport til dommeren.

7. Overfall mot hunden under ryggtransport (IGP 3)
   Overfallet fra ryggtransporten skjer i bevegelse etter anvisning fra dommeren. Overfallet utføres av figuranten via en dynamisk venstre- eller høyrevending og et aggressivt løp fremover i retning av hunden. Softstokken holdes over beskyttelsesarmen med truende bevegelse. Hunden overfalles, mens beskyttelsesarmen holdes foran kroppen, uten at figuranten stanser. Hunden skal mottas på en smidig, fjærende måte, uten å krasje med den. Ved mottaket av hunden, må det – hvis mulig – gjennomføres en kroppsdreining for å kompensere for hundens svingebevegelse. Andre bevegelser av beskyttelsesarmen må unngås. Når hunden har bitt seg fast, skal den under bevegelsen trenges sideveis. Figuranten skal trenge alle hundene i samme retning. Dommeren skal plassere seg slik at det blir mulig for ham å vurdere alle hundenes angrepsatferd, atferd under belastningsfasen, grepsatferd, slippatferd og bevoktningsfasen. Trenging i retning av hundeføreren er ikke tillatt. Varigheten av belastningsfasen bestemmes av dommeren. Figuranten innstiller belastningen på anvisning fra dommeren. Alle hjelpestillinger fra figuranten, f.eks. overdrevet sideavvik før overfallet, å holde frem beskyttelsesarmen før overfallet, stimulerende lyder eller slag med softstokken mot figurantbuksen i starten av overfallet, å holde beskyttelsesarmen slapt ned etter grepet i belastningsfasen, forskjellig intensitet i belastningsfasen, innstilling på egen hånd av belastningen ved mangel på belastningsevne hos hunden osv. er ikke tillatt. Avslutning, se nedenfor under pkt. 9 - Avslutning av øvelsen (gjelder alle øvelser).

8. Motprøve - overfall på hunden fra bevegelse
   IGP-1 - figuranten beveger seg i normalt tempo ca. 20 meter.
   IGP-2 - figuranten stanser der første del ble avsluttet. Hundeføreren får anvising om å ta med hunden ca. 30 meter.
   I IGP-3 forlater figuranten på dommerens anvisning det anviste skjulestedet og krysser løpende banen frem til midtlinjen. Uten å endre løpefarten overfaller figuranten hundeføreren og hunden frontalt samtidig som han kommer med trussel lyder og truende bevegelser med softstokken. Hunden skal mottas på en smidig, fjærende måte, uten å krasje med den. Ved mottaket av hunden, må det – hvis mulig – gjennomføres en kroppsdreining for å kompensere for hundens svingebevegelse. Hunden må ikke i noe tilfelle løpes overende. Når hunden har grepet fast, skal den under bevegelse plasseres sideveis av figuranten, og belastningsfasen starter rett forover. Det må her unngås at hunden ruller over. Figuranten må trenge alle hunder i samme retning. Dommeren skal da plassere seg slik at det blir mulig for ham å vurdere alle hundenes angrepsatferd, atferd under belastningsfasen, grepsatferd, slippatferd og bevoktningsfasen. Trenging i retning av hundeføreren er ikke tillatt. Varigheten av belastningsfasen bestemmes av dommeren. Figuranten innstiller belastningen på anvisning fra dommeren. Eventuell hjelp fra figuranten samt selvstendig tilpasning ved mangler i hundens evne til å tåle trusler og belastning etc. er ikke tillatt. Avslutning, se nedenfor under pkt. 9 - Avslutning av øvelsen (gjelder alle øvelser).

9. Avslutning av øvelsen
   Avslutning av kamphandlingen skal i alle øvelsene gjennomføres slik at dommeren kan observere hundens grepsatferd, slippatferd og bevoktningsfasen til hunden (ikke stans med ryggen til dommeren, hold øyekontakt med dommeren). Etter avslutning av en øvelse skal motstanden mot hunden minskes, figuranten skal innstille stimulerende bevegelser, uten tydelig å løsne beskyttelsesarmen. Beskyttelsesarmen skal ikke bæres høyt vinklet, men den forblir i den stillingen den ble holdt under den forrige øvelsen. Softstokken holdes langs siden ovenfra og ned, ute av syne for hunden. Når det gjelder slippen skal figuranten ikke innta noen hjelpestillinger. Etter at hunden har sluppet holder figuranten øyekontakt med

hunden, stimulerende stillinger og andre hjelpestillinger er ikke tillatt. For å holde øyekontakt med hunden kan figuranten under bevoktningsfasene, dersom hunden kretser omkring, bevege seg saktet med, uten rykkvise bevegelser.

10. Usikkerhet og vegring hos hunden
    En hund som ikke griper fast ved en figurantøvelse, eller løsner og slipper grepet i en belastningsfase, skal trenges videre av figuranten til dommeren avbryter øvelsen. Figuranten må i slike situasjoner ikke i noe tilfelle innta hjelpestillinger eller på egen hånd innstille øvelsen. Hunder som ikke slipper, må ikke hjelpes til å slippe av figuranten gjennom dennes holdning eller bevegelser med softstokken. Hunder som under bevoktningsfasene har en tendens til å forlate figuranten, skal ikke holdes hos figuranten ved hjelp av stimulerende tiltak. Figuranten skal under alle hele og deler av øvelser forholde seg aktiv eller nøytral i samsvar med kravene i prøveordningen. Støter eller biter en hund til i bevoktningsfasene, skal figuranten unngå avvergende bevegelser.

ØVRIGE PRØVER

Sporprøve 1 – 3 (A 1 – 3)

Sporprøvene i trinn 1 til 3 består bare av gruppe A av prøvenivåene IGP-1 til 3.
Det tildeles ikke en stambokført tittel for dette.

Lydighetsprøve (B 1 – 3)

Lydighetsprøvene i trinn 1 til 3 består bare av gruppe B av prøvetrinnene IGP-1 til 3.
Det tildeles ikke en stambokført tittel for dette.

Poengtabell A og B - prøver

Maksimalt poengtall	Fremragende	Svært god	God	Tilfredsstillende	Mangelfullt
100	100 – 96	95 – 90	89 – 80	79 – 70	69 - 0

Merk: Bare gruppe C er ikke tillatt.

Spor og lydighet (SL 1-3)

Maksimalt poengtall 200

Prøvene SL 1-3 består bare av gruppene A og B fra prøvetrinnene IGP-1 – IGP-3. Gruppe C vises ikke ved disse prøvene.

IGP SPORHUNDPRØVER

Fr=fremmedspor E=eget spor	IFH-1	IFH-2	IFH3	IGP-FH
Spor	**E**	**Fr**	**Fr**	**Fr**
Sporline (lengde)	10 meter	10 meter	10 meter	10 meter
Lengde minst	800 skritt	1200 skritt	1800 skritt	2x 1 spor på 1800 skritt p 2 ulike steder 2 ulike sporleggere på 2 dager i én prøve
Langsider	5	7	8 derav 1 halvsirkel me en radius på 30 meter, og hvor vinkel inn og ut er ca. 90°	8 derav 1 halvsirkel med en radius på 30 meter, o hvor vinkel inn og ut er c 90°
Vinkel	4 vinkler (ca. 90°)	6 hvor 5 ca. 90° og den siste spiss vinkel (30° - 60°)	2 spisse vinkler (30° - 60°)	7 derav min. 2 spisse vinkler (30° - 60°)
Avstand mellom vinklene	Min. 50 skritt	Min. 50 skritt	Min. 50 skritt	Min. 50 skritt
Gjenstander Verdi	3 tilhørende HF 3x7 poeng	4 fremmed 3x5 poeng 1x6 poeng	7 fremmed 7x3 poeng	7 fremmed 7x3 poeng
Legging av gjenstandene	1.Tidligst etter 100 skritt 2. etter anvisning fra dommer. 3. På slutten (også 2 gjenstander på é langside er mulig)	1. gjenst. tidligst etter 100 skritt Gjenst. 2+3 ifølge sporskisse. 4. Gjenst. på slutten (også 2 gjenstander på én langside er mulig)	1. gjenst. tidligst etter 100 skritt Gjenst. 2-6 ifølge sporskisse (også gjenstander på én langside er mulig)	1. gjenst. tidligst etter 10 skritt Gjenst. 2-6 ifølge sporskisse (også 2 gjenstander på én langside er mulig)
Mål på gjenstandene i cm	L: 10 B: 2-3 H: 0,5-1	L: 10 B: 2-3 H: 0,5-1	L: 10 B: 2-3 H: 0,5-1	L: 10 B: 2-3 H: 0,5-1
Liggetid	90 min	120 min	180 min	180 min
Arbeidstid	30 min	30 min	45 min	45 min
Avledning		30 min før start	30 min før start	30 min før start
Forutsetning	BH/VT	IFH-1	IFH-2	IFH-3

IGP-FH

Prøven består av 2 IFH3 som gjøres over 2 dager, på forskjellige spormarker og lagt av to forskjellige sporleggere. For å bestå må det oppnås tilfredsstillende resultat i begge spor. For premieplasseringer, ved lik total poengsum, går det høyeste enkeltspor foran. Dersom disse også er like, vil det tildeles samme plassering.

Underlag som er egnet for spor

Som underlag for spor, gjelder alle naturlige terreng, f.eks. eng, åker og skogbunn. På alle prøvetrinn er det i tilpasning til det eksisterende sporterrenget også mulig å bruke vekslende terreng kryssing av sti/vei.

Sporlegging
Dommeren eller sporansvarlig bestemmer sporets forløp, tilpasset det sporterrenget som foreligger. Hundeføreren legger sporet i IFH-1 etter anvisning fra dommeren/den sporansvarlige. På prøvetrinnene IFH-2, IFH-3, IGP-FH får sporleggeren en terrengskisse av dommeren eller den sporansvarlige. Skissen inneholder kjennemerker i terrenget (f.eks. trær, kraftmaster, hytter osv.). Dommeren/den sporansvarlige overvåker legging av sporene og gir anvisninger til sporleggeren. Sporene kan legges forskjellig. Vinkler og gjenstander skal ikke ligge like langt fra hverandre eller i lik avstand fra hverandre i hvert spor. Utgangspunktet for sporet skal være godt merket med et skilt som er stukket ned i bakken umiddelbart til venstre for sporutgangen. Sporleggeren venter litt ved start og går i naturlig gangart med normale skritt i den anviste retningen. Vinklene legges som en naturlig fortsettelse av sporet, og da er det viktig å passe på at et fortløpende søksarbeid må være mulig (ingen sporbrudd, se skisse). Hjelpestilling fra sporleggeren som følge av unaturlig gangart, skraping eller å avbryte gangarten er ikke tillatt i noen del av sporområdet. Gjenstander skal ikke legges mindre enn 20 skritt før eller etter vinkelen og må ligge i sporet. Etter at den siste gjenstanden er lagt, må sporleggeren gå videre rett frem i minst 10 skritt. Mens sporlegging pågår, må hunden og hundeføreren være utenfor synsvidde. Etter at sporene er lagt, bestemmes startrekkefølgen for deltakerne ved loddtrekking av dommeren/den sporansvarlige.

Avledning (IFH-2, IFH-3 og IGP-FH)
Avledningssporet kan ikke legges innenfor 40 skritt før eller 40 skritt etter en vinkel, eller over den første eller siste langsiden. Det må legges slik at sporet ikke krysses under 60 grader og krysser sporet to ganger. Avstanden fra sporet til sporleggeren før legging av avledning/kryssing skal være minst 10 meter. Hunden kan sjekke og kontrollere avledningen/kryssingen uten poengtrekk, dersom den ikke forlater sporet. Hvis hunden går fra sporet og over på avledningen og følger denne mer enn en linelengde, må sporarbeidet avbrytes.

Spesiell bestemmelse
I IFH3/IGP-FH kan hundeføreren be dommeren om en pause i sporingsarbeidet, dersom hunden trenger det på grunn av fysisk form og/eller værforhold (f.eks. høy temperatur). Tilgjengelig fastsatt arbeidstid går også under pausen. Hundeføreren kan rengjøre hundens hode, øyne og nese og gi hunden litt vann å drikke i pausen eller ved en gjenstandsmarkering. For dette formålet kan føreren bære med seg litt vann, en våt klut eller en våt svamp. Vannet, kluten eller svampen skal vises til dommeren før sporstart. Ingen andre motiverende hjelpemidler er tillatt.

Gjenstander
Gjenstandene skal ikke legges innen 20 skritt før eller etter vinkler og må plasseres i sporet. Gjenstandene skal legges ned i sporet under gange. Gjenstandene skal ikke være svært ulike i fargen fra terrenget. Gjenstandene skal legges mellom fotsporene eller alternativt, dersom terrengforholdene tilsier det, i fotsporet.

Før legging av sporet viser hundeføreren eller sporleggeren gjenstandene til dommeren eller den sporansvarlige. Det kan bare brukes gjenstander som sporleggeren (eller hundeføreren) har vært i kontakt med i minst 30 minutter. Innenfor et spor skal gjenstandene bestå av ulike materialer (f.eks. lær, tekstiler, tre).

I konkurranser må gjenstandene nummereres. Disse numrene må samsvare med spornummeret og må plasseres etter hverandre. Hvis én gjenstand ikke er funnet og heller ikke kan bli funnet av sporleggeren, vil det ikke føre til poengtrekk for gjenstanden. Hvis det er flere gjenstander som ikke blir funnet og disse heller ikke finnes av sporleggeren, vil ekvipasjen bli tilbudt et nytt spor. Hvis

hundeføreren ikke tar imot tilbud om nytt spor, vil alle gjenstandene som mangler bli vurdert som ikke funnet. Denne regelen gjelder ikke for FCI-IFH-1, hvor hundeføreren selv er sporlegger, gjenstandene vil da vurderes som ikke funnet, og det gis ikke poeng.

Påvisning av gjenstandene

Markering

Markering kan skje sittende, liggende og stående samt i veksling mellom disse. Gjenstandene må påvises på en overbevisende måte uten innvirkning fra hundeføreren. Etter markering lar hundeføreren sporlinen falle, går selv bort til hunden, tar opp gjenstanden og viser den til dommeren. Dette kan skje både til venstre og høyre for hunden. Hunden må settes på sporet igjen fra denne posisjonen. Markeringen skal skje i søkeretningen. Å ligge, sitte eller stå litt skjevt (+/-30 grader) for gjenstanden er ikke feil. Ved korrekt påvisning av gjenstanden skal den ligge rett foran eller mellom forpotene. Inntil den starter igjen skal hunden forbli rolig uten å vise stress eller unnvikelse i markeringsposisjon. Det er ikke feil om hunden ser tilbake mot hundefører. Det er ikke nødvendig for hunden å stirre/fiksere/fryse på gjenstanden. Gjenstander som blir funnet med hjelp fra hundeføreren, gjelder som ikke funnet/påvist. Etter påvisning av gjenstandene settes hunden på sporet igjen med kommando for søk. Sporstart etter påvisning/markering må gjøres nær hunden (oppreist ved siden av eller like bak hunden) uten anvisning fra dommeren.

Plukke opp/apportere

Påvisning av gjenstandene kan som alternativ til markering også skje ved at gjenstandene plukkes opp. Etter at hunden har tatt opp en gjenstand, kan den bli stående, sette seg eller apportere gjenstanden. Det er feil hvis hunden tar opp gjenstanden mens den ligger eller går videre med den. Hvis hunden apporterer gjenstanden, skal hundeføreren bli stående. Ny sporstart skjer der hundeføreren har mottatt gjenstanden.

Skisse - vurdering av gjenstander

A= Sporets retning

B= 2. del av hundens kropp

Avstand mellom potene og gjenstandene 8 og 9 maksimalt ca. 20 cm.

Skissen nedenfor viser flere tenkte alternativ. I vurderingen skal det tas med vindforhold, størrelsen på hunden og posisjon for påvisning (sittende/liggende/stående)

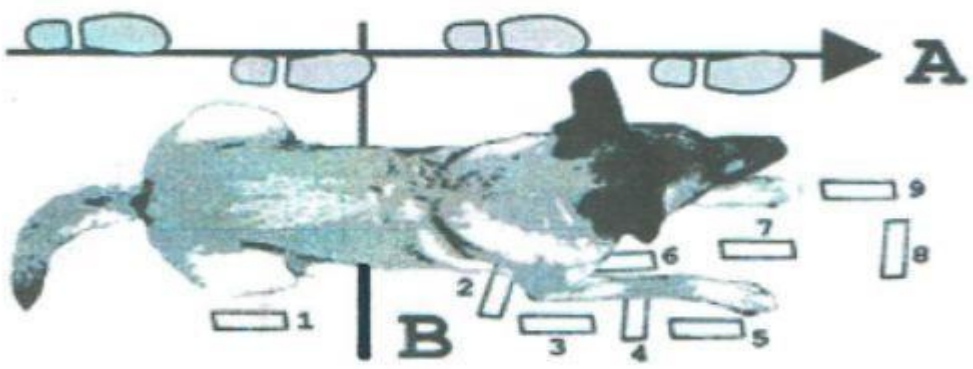

Tildeling av poeng for gjenstandene

Mangelfull=M, Tilfredsstillende=T, God=G., Særdeles god=SG, Fremragende=F

	Maks.	nr. 1 M	nr. 2 T	nr. 3	nr. 4 G	nr.5 SG	nr.6 SG	nr. 7 F	nr.8 F/S	Nr.9 F/S
FCI-IGP 1	7 poeng	4	5	5,5	5,5	6,5	6,5	7	6,5	6,5
FCI-IGP 2	7 poeng	4	5	5,5	5,5	6,5	6,5	7	6,5	6,5
FCI-IGP 3	7 poeng	4	5	5,5	5,5	6,5	6,5	7	6,5	6,5

Sporline

Lengden på sporlinen er 10 meter. En sjekk av lengden på sporlinen, halsbåndet, sporselen eller Böttger-selen (om det benyttes) av dommeren eller autorisert person må skje før oppstart av sporarbeidet. Fleksiline er ikke tillatt. Sporlinen kan være over ryggen, på siden av hunden eller mellom for- og/eller bakbena. Sporlinen kan festes enten direkte til halslenken eller i festeanordningen til selen (bryst- eller Böttger-sele uten ekstra stropper). Når det benyttes sele, skal festeanordningen ikke gå utover hundens siste ribbein. Sporlinen kan av og til synke ned under sporingen, men nødvendig avstand mellom hundeføreren og hunden må ikke reduseres vesentlig. Sporadisk bakkekontakt av sporlinen er ikke feil. Hundeføreren skal følge hunden og holde i enden av sporlinen. Det er irrelevant hvordan sporlinen holdes - med den ene hånden, med to hender, eller om det skiftes mellom hendene, i hvilken høyde, så lenge det ikke påvirker hundens arbeid. Det må ikke være førerhjelp gjennom hvordan sporlinen holdes eller ved å endre spenningen i sporlinen. For små hunder kan den løsthengende halslenken erstattes med en annen passende halslenke.

Fri sporing: Uten bruk av sporline skal det holdes en avstand på minst 10 meter mellom hundefører og hund.

Sporstart/avmelding

Etter opprop melder hundeføreren seg med hunden klargjort for spor (sporlinen må være rullet ut, og evt. sele må være festet på) i grunnstilling hos dommeren og melder fra om hunden apporterer eller påviser gjenstandene. Frem til ca. 2 m før start kan hunden føres i en kort line. Før sporet, under forberedelsene samt under hele sporforløpet, skal enhver form for tvang unngås. På dommerens anvisning føres hunden til startpunktet og settes på sporet. Det er tillatt at hunden kan ha en kort sitt/stå/dekk foran sportstart (ca. 2 meter unna). Senest her må sporlinen festes i den stillingen som hundeføreren ønsker (festeanordning for sele, line mellom forbein/bakbein). Hunden skal startes ved sporflagget med hundeføreren ved siden av eller like bak hunden. Etter at sporarbeidet er over, skal gjenstandene som er funnet, vises til dommeren. Lek eller mating etter påvisning av siste gjenstand, før avmelding og kunngjøring av de oppnådde poengene er ikke tillatt. Avmelding av hunden skal skje i grunnstilling. Deretter kan den medbrakte førerlinen settes på igjen.

Start/sporatferd

Sporstarten skal skje med kommandoen for søk ved sporflagget. Hundeføreren har maksimalt tre forsøk på å sette hunden på sporet. Det andre og det tredje forsøket fører til fratrekk i vurderingen av første. langside, 1,5 poeng for hver ekstrakommando. Dersom hundeføreren har inntrykk av at hunden ikke har tatt opp sporet riktig, står hundeføreren fritt til å kalle tilbake hunden og starte på nytt. Dette er kun mulig én gang og kun dersom hundeføreren ikke har forlatt sporstart. Det gis et poengtrekk på -4 poeng. Hunden skal ta opp sporet direkte og motivert med dyp nese, høy intensitet, vedvarende og konsentrert. Søkshastigheten er ikke noe kriterium når hunden arbeider på en overbevisende og intensiv måte. Sporstart (også ved ny sporstart etter at gjenstandene er

funnet) skal skje med kommandoen for spor. Hundeføreren må stå ved siden eller rett bak hunden, og må vente til sporlinen er rullet ut. Hundeføreren tillates å ha et visst spillerom på lina, så lenge det ikke påvirker hundens arbeid. Mens hunden sporer, skal dommeren holde avstand til hunden på en slik måte at den ikke forstyrrer hunden i sitt sporsøk (ca. 10 meter unna).

Starten er ikke tidsavhengig. Dommeren skal i stedet se på hundens atferd på begynnelsen av den første langsiden i forhold til intensiteten av det vellykkede vitringsopptaket. Hvis hunden setter seg fast i sporlinen slik at et videre søk blir vanskeliggjort, har hundeføreren etter tillatelse fra dommeren, mulighet for å kommandere hunden ned i ligg. Hundeføreren må være i enden av sporlinen. Deretter rettes sporlinen, og hunden settes på sporet igjen ved kommando for søk. Hundeføreren skal være tilbake i enden av sporlinen ved igangsettelse. Det trekkes ikke for dette. Etter at siste gjenstand er funnet, gir dommeren tegn for å avslutte. Bedømmelsen avsluttes når dommeren gir tegn til at bedømmelsen er avsluttet. Kort ros av hunden er tillatt (ikke lek). Deretter melder hundeføreren av hos dommeren om gjennomført spor med hunden i grunnstilling.

Avslutning av sporet på alle nivåer
Etter funn av siste gjenstand, trenger ikke hunden å innta grunnstilling før ekvipasjen går til dommeren for avmelding. Hundeføreren står fritt til å velge måten å gå til dommeren for å melde av. Avmelding skal skje i grunnstilling.

Vinkler
Hunden skal utarbeide vinklene sikkert. Kretsing i vinkelen er feil. En kontroll uten å forlate sporet er tillatt. Etter vinkelen skal hunden søke videre med samme høye intensitet og tempo. I vinkelområdet skal hundeføreren holde den foreskrevne avstanden. Hundeføreren kan tre ut av sporforløpet når hunden tydelig har endret retning og befinner seg på neste langside.

Ros/oppmuntring
Kort ros ved gjenstand er tillatt på alle prøvetrinn. Dette kan skje før eller etter hundeførerens visning av gjenstanden til dommeren, men ikke begge. Det er heller ikke lov til å rose hunden mens man tar opp sporlinen for omstart.

Avbrudd/diskvalifikasjon
Hvis hunden forlater sporet og blir holdt tilbake av hundeføreren, gir dommeren anvisning om å følge hunden. Hvis anvisningen ikke følges, skal dommeren avbryte sporarbeidet. Hvis slutten på sporet ikke er nådd innen den foreskrevne maksimaltiden på de enkelte prøvetrinnene, avbryter dommeren sporarbeidet. Prestasjonen frem til avbruddet vurderes. Hvis hunden ikke søker («lengre» opphold på samme sted uten å søke), kan sporarbeidet også avbrytes selv om hunden fremdeles befinner seg i sporet, og utarbeidingstiden som står til rådighet, fremdeles ikke er utløpt. Hvis hunden under sporarbeidet følger jaktinstinktet når vilt dukker opp, så kan hundeføreren forsøke å ta kontroll over hunden ved kommandoen dekk eller tilsvarende. På dommerens anvisning roper hundeføreren hunden til seg med kommandoen for å komme, og forsøker å ta opp igjen sporarbeidet. Det er tillatt å bruke kommandoen søk. Dersom hunden ikke fortsetter sporet, blir sporet avbrutt med delvurdering.

<u>Avbrudd</u>
Ved avbrudd gis alle poeng som er tildelt frem til da, sammen med poengene i gruppene som er gjennomført så langt. Poengene som er oppnådd frem til avbruddspunktet, blir lagt inn i resultatboken.

Årsaker til avbrudd sporarbeidet

- Tre forsøk på sporstart uten å lykkes (både ved sporstarten og gjenstander)
- Hunden forlater sporet mer enn en sporline
- Hundeføreren ignorerer dommers anvisning om å følge hunden
- Hunden når ikke sporslutt innen den angitte arbeidstid
- Hunden vil ikke spore etter å ha blitt påvirket av vilt m.m.

Årsaker til diskvalifikasjon i sporarbeidet

Alle poeng tildelt frem til diskvalifikasjonstidspunktet (DQ), inkludert de fra andre grupper, vil bli slettet. Ingen poeng vil vise i resultatboken. Etter diskvalifisering stoppes videre prøvedeltakelse. Årsaken til diskvalifikasjonen skrives inn i resultatboken.

Årsaker til diskvalifikasjon	**Oppføring i resultatbok**
• Hunden tar opp en gjenstand i sporet og slipper den ikke på tre kommandoer • Under sporing uten line forlater hunden sporet mer enn 10 meter, og kommer ikke tilbake etter tre kommandoer	Diskvalifikasjon på grunn av manglende lydighet
• Hunden viser seg ikke å være nøytral under vesenstesten	Diskvalifikasjon på grunn av vesensmangler
• Usportslig oppførsel av hundeføreren (f.eks ved å ta med motivasjonsgjenstander og /eller godbit) • Brudd på IGP-programmet, dyrevelferden eller alminnelig god oppførsel (moral) eller mistanke om juks ved bruk av forbudte hjelpemidler	Diskvalifikasjon for usportslig oppførsel

Evaluering av sporingsarbeidet:

Det må skilles mellom primære og sekundære momenter. Primære momenter skal vektes høyere for å kunne vurdere det essensielle ved sporingsarbeidet mest korrekt.

Primære momenter:

Intensitet, selvsikkerhet, konsentrasjon og direkte overbevisende markering.

Sekundære momenter:

Avstand mellom hundeføreren og hunden, hastighet ved påvisning av gjenstandene.

Vurdering:

- Vurderingen av de enkelte langsidene avhenger av lengden på dem, terrengets beskaffenhet, og vær- og vitringsforholdene, og prøvenivået hunden deltar i.
- Dommeren må velge avstand til den arbeidende hunden slik at hunden ikke blir hindret i sin søksatferd. I det området der hunden har rett til å søke (10 m radius rundt hundefører og 10 m avstand til ytterligere sporforløp), skal hunden ikke forstyrres verken av sporleggeren eller dommeren.

- Etter å ha påvist gjenstanden, kan hundeføreren gå til hunden uten tillatelse fra dommeren. Dommeren kan sammen med hundeføreren nærme seg hunden for å se posisjonen til den påviste gjenstanden. Dommerens tilnærming skal skje uten å forstyrre hunden. Etter å ha sjekket den påviste gjenstanden og før ny sporstart, må dommeren flytte seg bort igjen for ikke å forstyrre den nye sporstarten. Under hele sporet skal hunden ikke forstyrres av hverken hundeføreren eller dommeren.
- Dommeren skal ikke bare se hunden eller hundeføreren, men må også ta hensyn til terrengets beskaffenhet, vitringen, mulige avledninger og tidsfaktoren. Han må støtte sin vurdering på det totale inntrykket av alle påvirkningsfaktorer. Vurderingen skal skje under hensyn til følgende kriterier:

Sporing:

- Sporatferd (f.eks. motivert atferd av hunden med vedvarende intensitet, før og etter vinklene samt før og etter påvisning av gjenstander).
- Hundens utdannelsesnivå (f.eks. hektisk start, trykket/unnvikende atferd)
- Samarbeid, ikke tillatt med hjelp fra hundeføreren
- Vanskelighetsgrad ved utarbeidelse av sporet som følge av:
    - Grunnforholdene (vegetasjon, sand, vekslende terreng og gjødsel)
    - Vindforhold
    - Viltveksel
    - Vær (varme, kulde, regn, snø)
    - Vitringsveksel

Dommeren må vurdere hundens iver, selvtillit, arbeidstemperament, trygghet eller usikkerhet, stress eller unngåelsesadferd til hunden i sporarbeidet. Hvis hunden direkte tar opp sporet i starten og følger sporferten med en dyp nese og gjør en fremragende første langside, vil ikke dommeren nevne i sin bedømmelse at hunden burde ha brukt lengre tid på å identifisere eller oppta sporduften.

Fradrag for alle prøvetrinn:

- Hvis hundeføreren gir spor-kommando før flagget, gis et fradrag på – 1 poeng hvis hunden ble startet uten kommando ved startflagget. Hvis hunden begynner å spore foran flagget uten kommando fra hundeføreren, er dette ikke feil
- En hund som begynner å spore uten kommando før startflagget vil ikke bli trukket som om den er stoppet ved startflagget og startet med en kommando for å starte sporing.
- Hvis hunden slutter å spore ved å feilaktig påvise en gjenstand og hundeføreren ikke går til hunden, men gir en ekstra kommando på slutten av sporlinen («Søk», «Spor», «Finn» osv.), vil det trekkes fra -2 poeng på alle FCI-IFH nivåer.
- Hvis hunden slutter å spore ved å feilaktig påvise en gjenstand og føreren går til hunden og gir sporingskommandoen ved siden av hunden («Søk», «Spor», «Finn» osv.), vil det være et fradrag på -4 poeng på alle FCI-IFH nivåer.
- Hundeføreren har ikke lov til å hjelpe hunden ved start eller ny sporstart ved å angi sporretningen. Fradrag for denne hjelpen er -2 poeng.
- Vandring, urinering eller avføring, sirkler i vinklene, vedvarende oppmuntring, line- eller verbal hjelp i sporområdet eller ved gjenstandene gis et passende trekk.
- Urinering/avføring = - 8 poeng

SPORMALER

Eksempler på spor FCI-IFH-1

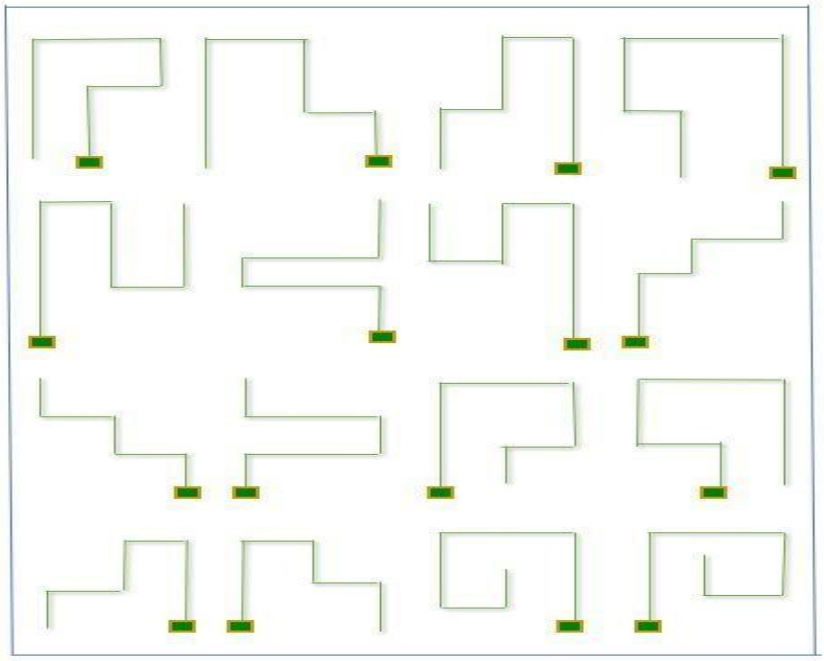

Eksempler på spor FCI-IFH-2

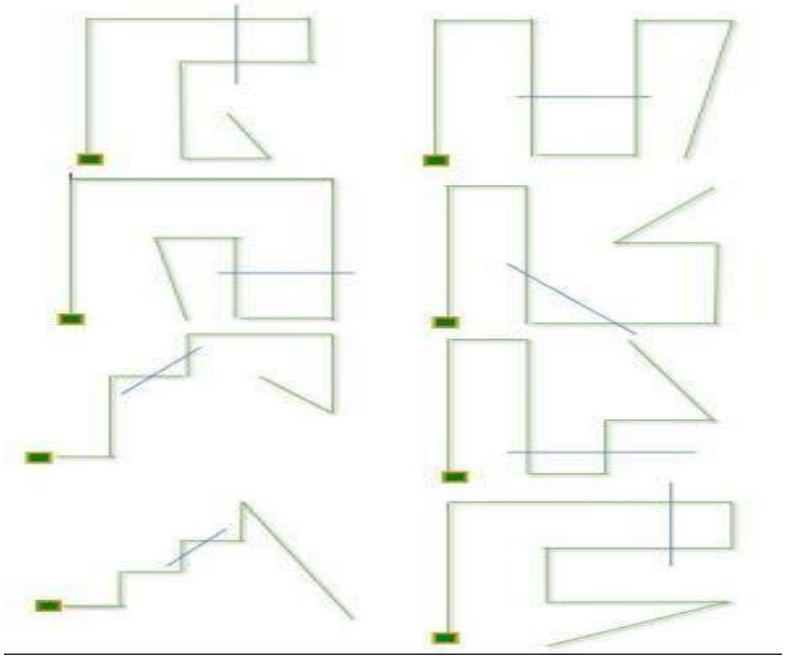

Eksempler på spor IFH-3/IGP-FH

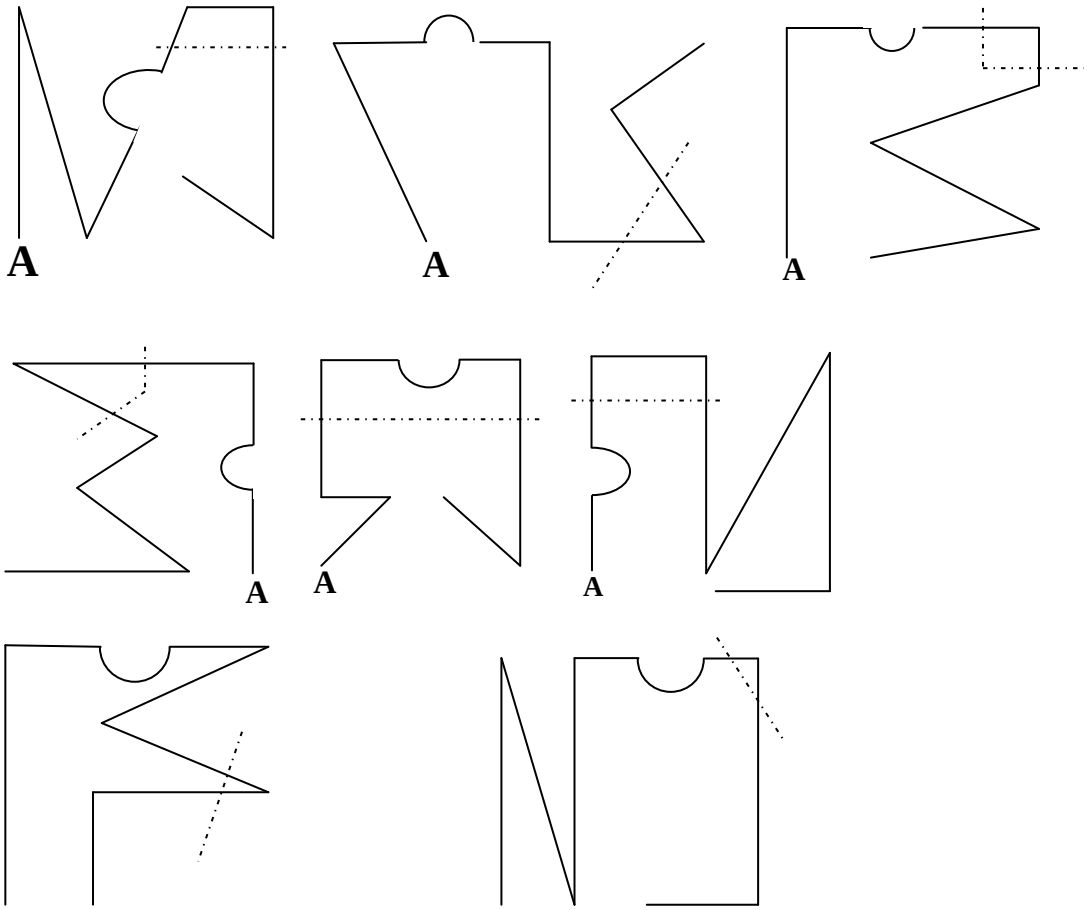

VINKLER

Vinkel til høyre **Vinkel til venstre**

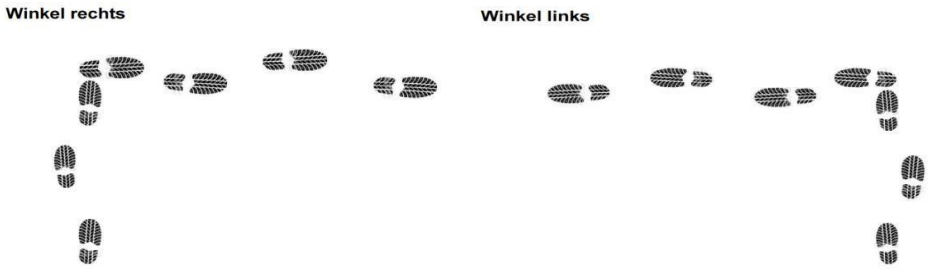

Plassering av gjenstandene i sporet

(Hvis vegetasjonen er for høy, kan gjenstandene også plasseres i fotsporene).

Skarp vinkel til høyre og venstre

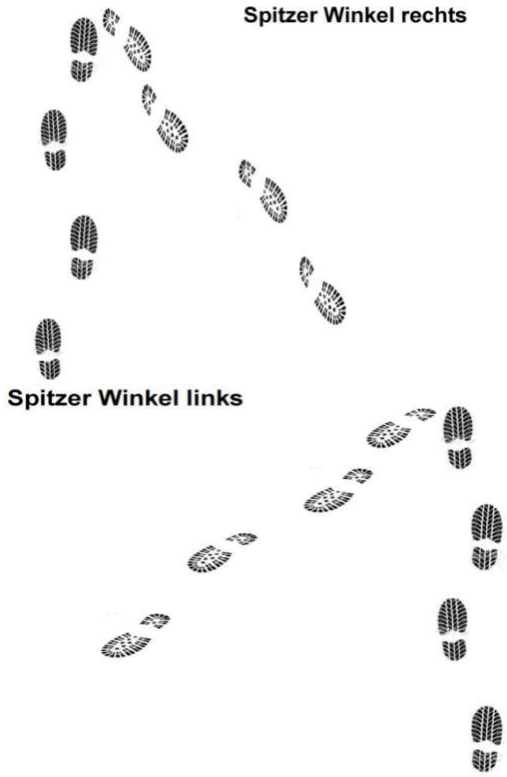

Skarp vinkel; mellom 30 -60 grader
Kryss-spor: krysser minst 40 trinn før etter hjørnet. Gå til krysningspunktet, minst 10 meter fra sporet.

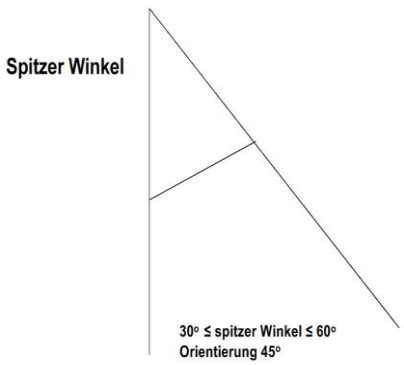

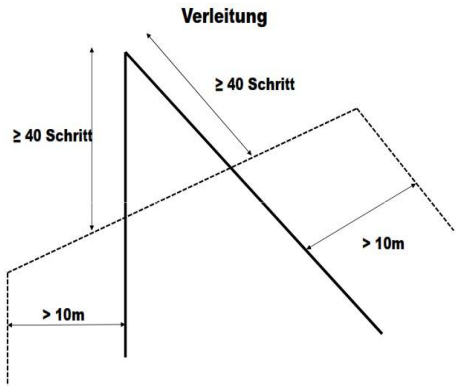

UTHOLDENHETSPRØVE (UHP)

Formål
Utholdenhetsprøven skal bevise at hunden er i stand til å tåle en fysisk anstrengelse på et bestemt nivå uten å vise tydelige tegn på tretthet. Når det gjelder kroppslige forhold hos hunden, kan de påkrevde anstrengelsene bare bestå i løpsprestasjoner, og om disse vet vi at de stiller høye krav til de indre organer, særlig hjertet og lungene og likeledes til bevegelsesorganene, men også andre egenskaper, f.eks. temperament og hardhet har betydning. Problemfri utførelse av prestasjonen må vi ta som bevis på hundens fysiske helse og se på som en del av grunnlaget for egenskapene vi ønsker den skal ha. Før prøven begynner, må hundenes identitet fastslås.

Utetemperaturen skal ikke ligge over 22 grader Celsius.

Tillatelse til å delta
Krav om godkjent FP (BH-VT). Den minste tillatte alderen er 16 måneder. Til en prøve på én dag skal det minst være 2 og maksimalt 20 hunder på én dommer. Hvis det er mer enn 20 hunder, må det brukes 2 dommere. Hver prøvedeltaker har anledning til å fremstille én hund. Hundene må være friske og godt trent. Hunder som er syke, ikke i god form, drektige eller diende tisper kan ikke delta.

Når prøven begynner, melder deltakerne seg hos den aktuelle dommeren. Dommeren skal fastslå om hunden er i god forfatning. Hunder som gir inntrykk av å være trette eller ikke har lyst, får ikke delta. Hvis en hund i løpet av prøven viser alvorlige tegn på tretthet eller andre begrensninger, skal prøven avbrytes for denne hunden. Dommeren tar avgjørelsen om dette i hvert enkelt tilfelle, og dette kan ikke påklages.

Arrangeres RIK-prøve over 2-dager, kan ekvipasjen delta i en annen prøvekategori enn UHP den andre prøve dagen (neste dag/motsatt dag), f.eks. UHP lørdag og SL/IGP på søndag).

Vurdering
Poeng og predikat deles ikke ut, bare Bestått eller Ikke bestått.

Terreng
Prøven kan avholdes på gater og veier med ulikt underlag/dekke, som f.eks. asfaltveier, grusveier, turstier m.m.

Gjennomføring av utholdenhetsprøven
Tilbakelegge en strekning på 20 kilometer i en hastighet på 12 til 15 kilometer per time.

Hunden skal (avhengig av trafikkreglene) løpe i line ved siden av sykkelen på høyre side av hundeføreren i normalt tempo. Forsert løping må unngås. Linen må være tilsvarende lang slik at hunden har mulighet for alltid å tilpasse seg tempoet. Festeanordninger er tillatt (springer). Det er ikke feil å trekke lett i lina (presse på litt), men det er feil hvis hunden hele tiden blir hengende etter. Etter at 8 km er tilbakelagt, skal det være en pause på 15 minutter. I denne tiden skal dommeren observere hundene og se etter eventuelle tretthetstegn. Utmattede hunder utelukkes fra videre deltakelse.

Etter pausen skal det tilbakelegges 7 km til, og da skal det legges inn en pause på 20 minutter.
I denne pausen skal hunden få anledning til å bevege seg fritt.

Rett før løpsøvelsen fortsetter, skal dommeren undersøke om hundene har tegn på utmattelse eller såre poter. Overtrette hunder eller hunder som har fått såre poter av løpingen, skal utelukkes fra resten av prøven.

Etter at løpsøvelsen er avsluttet, skal det være en pause på 15 minutter. I denne pausen skal hunden få anledning til å bevege seg fritt. Dommeren skal nå fastslå om hunden viser tegn på utmattelse eller har fått såre poter.

I den grad det er mulig, skal dommer og prøveleder følge hundene på sykkel eller med bil. Det som fastslås hos hundene, skal registreres skriftlig. Det er nødvendig at kandidatene blir fulgt av en bil som kan ta med hunder som ikke klarer anstrengelsene eller som utelukkes fra videre deltakelse.

Prøven regnes som ikke bestått når hundene viser ekstraordinære tegn på utmattelse og ikke klarer å holde tempoet på 12 km/t, men bruker betydelig mer tid.

MÅL OG SKISSER

Hopp

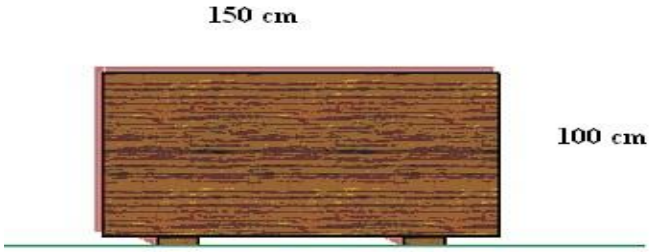

Møne

Møne består av 2 sider sammenføyd i toppen og skal være 150 cm bred og 191 cm høy. Nederst står begge sider fra hverandre slik at det er en topphøyde på 160cm.

Hele området av mønet må dekkes med anti-skli materiale. På den øvre delen av sidene skal det festes 3 klosser 24/48mm.

Alle hunder må klatre - hoppe samme hinder.

Mål og skisser for apporteringsøvelsene

	FCI-GP-1	**FCI-IGP-2**	**FCI-IGP-3**
Flatmark	650 gr	1.000 gr	2.000 gr
Hopp	to hopp	650 gr	650 gr
Møne	ett klatre-hopp	ett klatre-hopp	650 gr

Dimensjoner på apportene

Kun for apportøvelsene er manualer tillatt. Apporter levert av vertsklubben/arrangøren må brukes av alle deltakere. Hundeførerens egne apporter er ikke tillatt unntatt i IBGH-
2 og IBGH-3. Skissen av apporter ovenfor er bare et eksempel. Det er viktig at vekten er riktig og at bitestykket er av tre og at de er minst 4 cm fra bakken.

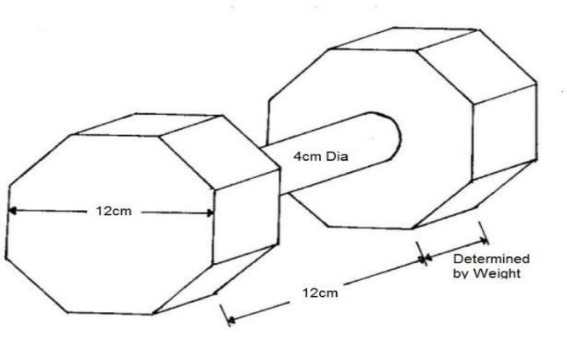

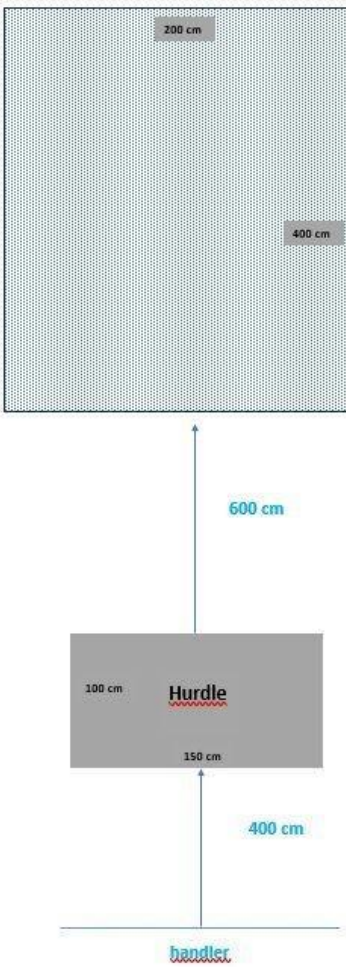
200 cm
400 cm
600 cm
100 cm
Hurdle
150 cm
400 cm
handler

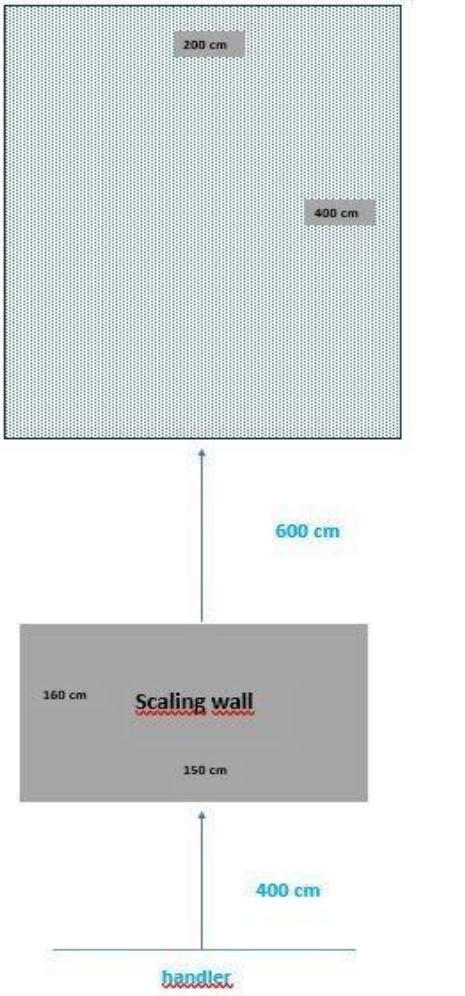
200 cm
400 cm
600 cm
160 cm
Scaling wall
150 cm
400 cm
handler

ORD OG UTTRYKK

1. **Apport**: Gjenstand som hunden skal hente under apportering.
2. **Apportering**: Øvelse hvor hunden skal hente en apport og bringe den tilbake til hundeføreren.
3. **Avbrudd**: Situasjoner hvor prøven kan bli avbrutt.
4. **Avdekking**: Dette refererer til å plassere hunden i en bestemt posisjon, ofte i forbindelse med øvelser som fluktforsøk eller i ulike lydidghetsøvelser. Hunden skal ligge rolig og oppmerksomt i denne posisjonen.
5. **Avledning**: Dette er en del av sporarbeidet hvor et annet spor legges over det opprinnelige sporet for å teste hundens evne til å holde seg til det riktige sporet.
6. **Avvisning**: Dette refererer til situasjoner hvor en hund eller deltaker ikke får lov til å delta i en prøve på grunn av ulike årsaker, som sykdom, aggressiv atferd, eller manglende oppfyllelse av kravene.
7. **Belastbarhet**: Dette beskriver hundens evne til å tåle stress og press uten å vise tegn til frykt eller usikkerhet. Hunden skal kunne håndtere trusler og belastninger fra figuranten på en selvsikker måte.
8. **Belastning**: Dette refererer til figurantens trusler og press mot hunden under prøver. Hunden skal vise at den tåler belastningen uten å slippe taket eller vise frykt.
9. **Bevoktning**: Dette refererer til hundens oppgave med å holde vakt over en figurant under prøver. Hunden skal vise selvsikkerhet og dominans, og bevokte figuranten uten å vise tegn til frykt eller usikkerhet.
10. **Dispensasjon**: Dette er en tillatelse gitt av Norsk Kennel Klub (NKK) for å fravike fra de vanlige reglene under spesielle omstendigheter. Dispensasjon kan gis når det er nødvendig og begrunnet.
11. **Diskvalifikasjon**: Årsaker til at en hund kan bli utestengt fra prøven.
12. **Dommer**: Person som bedømmer hundens prestasjoner under prøven.
13. **Dommerskjema**: Dette er et skjema som dommeren bruker for å registrere og vurdere hundens prestasjoner under prøven. Skjemaet inneholder poeng og kommentarer for hver øvelse.
14. **Dekk med innkalling**: Øvelse hvor hunden skal legge seg på kommando og deretter komme på innkalling.
15. **Ekstra kommando**: Dette refererer til en ekstra verbal kommando gitt av hundeføreren når hunden ikke reagerer på den første kommandoen. Ekstra kommandoer fører ofte til poengtrekk.
16. **Ferdselsprøve**: Dette er en grunnleggende prøve som tester hundens lydighet og sosiale ferdigheter. Ferdselsprøven består av en lydighetsdel og en praktisk ferdselsdel.
17. **Figurant**: Person som spiller rollen som "motstander" under figurantarbeid.
18. **Fluktforsøk**: Dette er en del av prøven hvor figuranten forsøker å flykte, og hunden skal hindre dette ved å gripe tak i figurantens beskyttelsesarm. Hunden skal reagere raskt og effektivt for å stoppe flukten.
19. **Gjenstand**: I sporarbeid refererer dette til objekter som legges ut i sporet for at hunden skal finne og markere. Gjenstandene kan være laget av ulike materialer som lær, tekstil eller tre.

20. **Grunnstilling**: Dette er en posisjon hvor hunden sitter tett ved hundeførerens venstre side, med skulderen på høyde med hundeførerens kne. Grunnstillingen brukes som start- og sluttposisjon for mange øvelser.
21. **Halsing**: Dette refererer til hundens bjeffing for å markere hvor figuranten befinner seg i forbindelse med bevoktning. Halsing skal være vedvarende og selvsikker.
22. **Helomvending**: Dette er en bevegelse hvor hundeføreren snur seg 180 grader, ofte brukt i øvelser som fri ved fot. Hunden skal følge hundeføreren tett og oppmerksomt gjennom hele bevegelsen.
23. **Hundefører**: Dette er personen som trener og fører hunden under prøver og konkurranser. Hundeføreren gir kommandoer og veileder hunden gjennom øvelsene.
24. **Kommando**: Dette er verbale signaler gitt av hundeføreren for å instruere hunden til å utføre bestemte handlinger, som "sitt", "dekk", "fot", osv. Hunden skal reagere raskt og korrekt på kommandoene.
25. **Kryss-spor**: Spor som krysser det opprinnelige sporet for å teste hundens evne til å holde seg på riktig spor.
26. **Lydighet**: Dette refererer til hundens evne til å følge hundeførerens kommandoer og utføre øvelser korrekt. Lydighet er en viktig del av mange prøver og konkurranser.
27. **Markering**: I sporarbeid refererer dette til hundens handling med å indikere funn av en gjenstand, enten ved å sitte, ligge eller stå ved gjenstanden.
28. **Motivasjon**: Dette beskriver hundens iver og vilje til å utføre oppgaver og øvelser. En motivert hund viser glede og energi i arbeidet.
29. **Motprøve**: Dette er en øvelse hvor figuranten angriper hunden, og hunden skal forsvare seg ved å gripe tak i figurantens beskyttelsesarm. Hunden skal vise selvsikkerhet og besluttsomhet i å møte angrepet.
30. **Overfall under ryggtransport**: Øvelse hvor hunden skal avverge et angrep mens den følger figuranten.
31. **Overgangsfase**: Dette er en kort periode etter at en øvelse er utført, hvor hunden skal forbli rolig og oppmerksom før neste kommando gis. For eksempel, etter at hunden har bitt seg fast i figurantens beskyttelsesarm, skal det være en overgangsfase før hunden slipper.
32. **Predikat**: Dette er en vurdering eller karakter som gis til hundens prestasjon i en øvelse, som "fremragende", "svært god", "god", "tilfredsstillende", eller "mangelfull".
33. **Prøveleder**: Person som har ansvar for gjennomføringen av prøven.
34. **Ryggtransport**: Dette er en øvelse hvor hunden skal følge figuranten bakfra, mens figuranten går foran hundeføreren. Hunden skal være oppmerksom og klar til å reagere på eventuelle trusler.
35. **Selvsikkerhet**: Dette beskriver hundens trygghet og tillit til egne evner. En selvsikker hund viser ingen tegn til frykt eller usikkerhet under prøver og øvelser.
36. **Sidetransport**: Dette er en øvelse hvor hunden skal følge figuranten ved siden av, mens figuranten går sammen med hundeføreren. Hunden skal være oppmerksom og klar til å reagere på eventuelle trusler.
37. **Sitt under marsj**: Øvelse hvor hunden skal sette seg på kommando mens hundeføreren går.
38. **Skuddfasthet**: Hundens evne til å forbli rolig ved lyden av skudd.
39. **Sporlegger**: Person som legger ut spor for hunden å følge.
40. **Sporline**: Dette er en lang line som brukes under sporarbeid for å gi hunden frihet til å søke, samtidig som hundeføreren har kontroll. Sporlinen skal være av en bestemt lengde avhengig av prøvenivået.

41. **Sporopptak**: Dette refererer til hundens evne til å finne og begynne å følge et spor fra startpunktet. Hunden skal vise høy intensitet og konsentrasjon i sporopptaket.
42. **Sporsele**: Sele som brukes under sporarbeid.
43. **Standhals**: Dette beskriver hundens oppgave med å bjeffe kontinuerlig for å markere hvor figuranten befinner seg. Hunden skal vise vedvarende halsing uten å bli distrahert.
44. **Stå under marsj**: Øvelse hvor hunden skal stå på kommando mens hundeføreren går.
45. **Truende bevegelser**: Dette er bevegelser utført av figuranten for å simulere en trussel mot hunden. Hunden skal reagere med selvsikkerhet og besluttsomhet på disse bevegelsene.
46. **Utmattelse**: Dette beskriver hundens fysiske tilstand når den viser tegn til tretthet og manglende evne til å fortsette en øvelse. Hunder som viser utmattelse kan bli utelukket fra videre deltakelse i prøven.
47. **Utvikling av øvelsen**: Dette refererer til hvordan en øvelse skal gjennomføres, inkludert transportetappen før selve øvelsen utføres. For eksempel, i lydighetsdelen av ferdselsprøven, skal hunden følge hundeføreren i minst 10-15 skritt før kommandoen for å utføre øvelsen gis.
48. **Vesenstest**: Test (av vesen) for å vurdere hundens temperament og reaksjoner.
49. **Vinkler**: I sporarbeid refererer dette til endringer i retningen av sporet. Hunden skal kunne følge sporet gjennom disse vinklene uten å miste ferten.

Hund til
nytte og glede